

การกำหนดบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติ
ทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

โดย

พลเรือตรี เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์

รองเจ้ากรมยุทธการทหาร

กรมยุทธการทหาร

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย
ส่วนบุคคล เรื่อง “การกำหนดบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อ
รองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พลเรือตรี เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การกำหนดบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลเรือตรี เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๒๑

ด้วยในปัจจุบัน ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การก่อการร้ายในทะเล การประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การหลบหนีเข้าเมืองและการโยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติทางทะเล การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบลำเลียงยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัดอุบัติเหตุทางทะเล และภัยพิบัติตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการแสวงประโยชน์จากทะเลของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น การยกระดับ ศรชล. ขึ้นเป็นศูนย์อำนวยการจึงต้องกำหนดบทบาทของ ศรชล. เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลให้ชัดเจนต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ศรชล. ในฐานะศูนย์อำนวยการฯ กำหนดบทบาทและกลไกของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลให้มีความเหมาะสม ชัดเจน เป็นเอกภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการบูรณาการ สำหรับผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินการของ ศรชล. ในอนาคตนั้น ควรจัดให้มีกำลังพลจาก ๖ หน่วยงานหลักเดิมของ ศรชล. มาปฏิบัติงานร่วมกันในลักษณะของหน่วยปฏิบัติการร่วม หรือ Joint Interagency อันทำให้สามารถประสานงานนโยบายเฉพาะด้าน และดำรงความเชี่ยวชาญเดิมของหน่วยงานหลักไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาเดียวกัน ซึ่งควรต้องมีการออกแบบโครงสร้างของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) เพื่อรองรับทั้งส่วนบริหาร ส่วนอำนวยการ และส่วนปฏิบัติการ รวมถึงควรมีการจัดสรรอัตรากำลังสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างพอเพียง ในส่วนของแนวคิดการควบคุมสั่งการนั้น ศูนย์ยุทธการ ศรชล. (MISC) จะปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวมและกระจายข้อมูลข่าวสารกับ ศรชล.ภาค และแสดงภาพสถานการณ์ รวมถึงสั่งการไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมี ศรชล.ภาคจัดกำลังเข้าปฏิบัติการ และมีการควบคุมบังคับบัญชาแบบเป็นพื้นที่ (Area Command Concept) ตามความแตกต่างของลักษณะภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม และภัยคุกคาม นอกเหนือจากแนวคิดในการปฏิบัติการ (Operational Concept) ซึ่งเป็นการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐในการจัดการปัญหาทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพในภาพรวม และ

การเตรียมวางกำลังพร้อมรับสถานการณ์แล้ว ศรชล. และ ศรชล.ภาค ควรจัดให้มีแนวคิดและแผนเผชิญเหตุรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลเฉพาะด้าน เพื่อให้หน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยประสานงานในพื้นที่สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทันเวลา อันจะเป็นการลดความเสี่ยงในการขยายตัวของภัยคุกคามและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

ABSTRACT

Title Role of the Thai Maritime Enforcement Command Center in response to Maritime Non Traditional Threats

Field Military

Name Rear Admiral Talerngsak Sirisawat **Course** NDC Class 61

Thailand, nowadays, has long been experienced various maritime non-traditional threats such as terrorism, IUU fishing, illegal and irregular migrants, human trafficking, smuggling, piracy and armed robbery, maritime incidents, environmental degradation, and natural disaster. Such threats tend to be increased in terms of frequency and severity in accordance with global resource exploitations and climate change. Therefore, the Thai Maritime Enforcement Coordinating Center (Thai-MECC) was upgraded to be “a Command Center” by law in responsible to cope with such evolving threats. The Maritime National Interests Protection Act BE.2562 has been issued in March 2019 with its Authorities to integrate public agencies as required.

However, the act does not provide sufficient details including organizational structure, operational concepts and management, task forces, etc. It consequently needs to determine appropriate organizational structure and concepts to operate the new Thai-MECC to gain the most efficient management particularly integration of forces under unity of command. Not only have the six maritime agencies of Thai-MECC including Royal Thai Navy, Marine Police, Department of Fisheries, Customs, Marine Department, and Department of Marine and Coastal Resources still been working but also other relevant public agencies are jointed when required under the new law.

The research aims to determine role, concepts and mechanism of the new Thai-MECC in response to evolving maritime non-traditional threats and found that the new organization should have three hierarchy of management including policy, staff, and operational level. To maximize its performance, personnel of six main agencies should work together in the same unit with an appropriate rotation period to maintain their expertise. Furthermore, the Thai-MECC Task forces should be set up and deployed to the three operational areas under the Area Command Concept. The Thai MECC Area Commands subsequently may provide their own contingency plans according to their possible threats. In brief, both personnel and forces should be combined as “Interagency Task Force”

In addition, the research also found that the most significant part of the operation is the effectiveness of maritime information sharing center (MISC). The robust national and international information exchange system directly leads to establishment of effective maritime domain awareness and result in law enforcement timely and precisely.

คำนำ

การยกระดับ “ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” ขึ้นเป็น “ศูนย์อำนวยการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)” เพื่อให้การดำเนินงานตามบทบาทในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นของ ศรชล. อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการมากขึ้น

การปฏิบัติการเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลยังคงเป็นบทบาทสำคัญหนึ่งของ ศรชล.ที่ต้องดำเนินการภายหลังจากการยกระดับเป็นศูนย์อำนวยการแล้ว ด้วยในปัจจุบันประเทศไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การก่อการร้ายในทะเล การประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การหลบหนีเข้าเมืองและ การโยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติทางทะเล การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบลำเลียงยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด อุบัติเหตุทางทะเลและภัยพิบัติตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการแสวงประโยชน์จากทะเลของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น การยกระดับ ศรชล. ขึ้นเป็นศูนย์อำนวยการจึงต้องกำหนดบทบาทของ ศรชล.เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลให้ชัดเจน อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการบูรณาการเครื่องมือของรัฐในการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยทางทะเลต่อไป

ผู้วิจัยหวังว่า การวิเคราะห์บทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ในเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลนำไปใช้เป็นข้อมูลและร่วมกันผลักดันให้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของ ศรชล. ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การเรียบเรียงเอกสารวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และได้ให้การสนับสนุนในการค้นคว้าหาข้อมูลในการวิจัยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

พลเรือตรี

(ถวิลศักดิ์ ศิริสวัสดิ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
บทที่ ๒ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล	๕
กล่าวนำ	๕
กรอบกฎหมายและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้อง	๕
ทฤษฎีการจัดการด้านความมั่นคง และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล	๙
กลไกการบริหารจัดการด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของต่างประเทศ	๑๓
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๒๙
สรุป	๓๐
บทที่ ๓ การวิเคราะห์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล	๓๑
กล่าวนำ	๓๑
สถานะแวดล้อมภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ปัญหา และแนวโน้มในอนาคต	๓๑
กลไกการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของไทยในลักษณะ	
ศูนย์ประสานการปฏิบัติ	๓๖
การเปรียบเทียบกลไกการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล	
ในปัจจุบันของไทยกับต่างประเทศ	๓๘
ปัญหาและสิ่งท้าทายในการตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในปัจจุบัน	๔๕

สรุป

๔๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ บทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	
เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล	๔๘
กล่าวนำ	๔๘
บทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตาม พ.ร.บ.	
การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒	๔๘
โครงสร้างการจัดของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	๕๐
แนวคิดในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของศูนย์อำนวยการรักษา	
ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	๗๔
สรุป	๘๒
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๓
สรุป	๘๓
ข้อเสนอแนะ	๘๔
บรรณานุกรม	๘๕
ภาคผนวก	๘๗
ผนวก ก พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒	๘๘
ผนวก ข แบบสัมภาษณ์	๑๐๖
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๑๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔ - ๑	เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่	๕๔
๔ - ๒	การประกอบกำลังของ ศรชล.	๗๗

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
๒ - ๑	โครงสร้างระบบ NMSS	๑๔
๒ - ๒	โครงสร้างและการปฏิบัติงานของกลุ่ม NMOG	๑๕
๒ - ๓	โครงสร้างและการปฏิบัติงานของกลุ่ม NMSC	๑๕
๒ - ๔	ระบบฐานข้อมูล SMART และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	๑๖
๒ - ๕	โครงสร้างกองทัพเรือสิงคโปร์และกองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเล	๑๗
๒ - ๖	โครงสร้างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลมาเลเซีย	๑๙
๒ - ๗	สายการบังคับบัญชาของ BAKAMLA	๒๐
๒ - ๘	อัตรากำลังพลหน่วย BAKAMLA	๒๑
๒ - ๙	ที่ตั้งหน่วยงาน BAKAMLA ในภูมิภาค	๒๒
๒ - ๑๐	ลักษณะของเรือที่ปฏิบัติการในหน่วยงาน BAKAMLA	๒๒
๒ - ๑๑	ตำบลที่ตั้งของ Sensor สนับสนุน BISS	๒๓
๒ - ๑๒	แผนภาพการทำงานระบบ Early Warning System	๒๓
๒ - ๑๓	ห้องศูนย์ปฏิบัติการ BAKAMLA	๒๔
๒ - ๑๔	โครงสร้างหน่วยงาน MBC	๒๕
๒ - ๑๕	สายการบังคับบัญชาหน่วยงาน MBC	๒๕
๒ - ๑๖	พื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงาน MBC	๒๖
๒ - ๑๗	การวางกำลังของหน่วยงาน MBC	๒๖
๒ - ๑๘	เรือ อากาศยานและทรัพยากรของหน่วยงาน MBC	๒๗
๒ - ๑๙	ขอบเขตการตรวจจับของระบบ AMIS	๒๘
๒ - ๒๐	กรอบแนวคิดของการวิจัย	๒๙
๓ - ๑	โครงสร้างและการบังคับบัญชาของ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ)	๓๘
๓ - ๒	โครงสร้างและการบังคับบัญชาภายในกองบัญชาการ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ)	๓๘
๔ - ๑	การแบ่งส่วนราชการของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	๕๒
๔ - ๒	โครงสร้างส่วนปฏิบัติการของ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเลภาค	๕๓
๔ - ๓	กระบวนการกำหนดนโยบายของ ศรชล.	๗๓
๔ - ๔	กระบวนการปฏิบัติการและการควบคุมศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์	

	ของชาติทางทะเล	๗๙
๔ - ๕	กระบวนการตัดสินใจและการควบคุมของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	๘๐
๔ - ๖	สรุปแนวคิดในการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	๘๑

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายของการพัฒนาประเทศคือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยในสาระของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แบ่งออกเป็น ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไว้ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย ๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ ๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบด้านความมั่นคง ๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ ๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบด้านความมั่นคงกำหนดให้มีการดำเนินการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบก และทางทะเลสามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของ

กองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทรภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้องและดูแลรักษา ผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบกและ ทางทะเลของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมี บทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่าง ถูกต้องและเป็นระบบสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเข้มแข็งยั่งยืน

จากประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้น ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทยในปัจจุบันมี มูลค่าประมาณ ๒๔ ล้านล้านบาทต่อปี และมีแนวโน้มจะเพิ่มมูลค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลประโยชน์ เหล่านี้มาจากการประมงทะเล ทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การท่องเที่ยว และการใช้ทะเล เป็นเส้นทางคมนาคมในการลำเลียงขนส่งสินค้า ภายใต้ความสำคัญของทะเลตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาความมั่นคงทางทะเลในมิติต่างๆ เช่น ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับ อาณาเขตทางทะเลและกรรมสิทธิ์ในเกาะต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยังคงไม่สามารถเจรจาทำความ ตกลงกันได้ในเวลาอันใกล้ รวมถึงการแสวงหาทรัพยากรจากทะเลและในพื้นที่เสื่อมทับจากรัฐอื่นๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณมากขึ้นในทุกปี เนื่องจากทรัพยากรบนแผ่นดินเริ่มลดน้อยลง นอกจากนี้ ในปัจจุบัน รัฐยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การก่อการร้ายในทะเล การประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การหลบหนีเข้าเมืองและการโยกย้าย ถิ่นฐานโดยไม่ปกติทางทะเล การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบลำเลียง ยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด อุบัติเหตุทางทะเลและภัยพิบัติ ตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพความ เปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการแสวงประโยชน์จากทะเลของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

จากสภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล ซึ่งอยู่ในลักษณะการแยกปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ตนเอง รับผิดชอบ ขาดหน่วยงานและรูปแบบการประสานงานอย่างเป็นระบบ ศูนย์ประสานการปฏิบัติ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จึงถูกจัดตั้งขึ้นตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อ ๑๗ มี.ค.๒๕๕๐ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานช่วยเหลือ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีกองทัพเรือเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ ๕ หน่วยงานทางทะเล ได้แก่ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร กรมประมง และ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกกว่า ๒๔ หน่วยงาน อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวก็มีอุปสรรคอยู่มากในเรื่องของความเพียงพอและความเชี่ยวชาญ

ของกำลังพล ข้อจำกัดของทรัพยากร เรือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติการ และการบูรณาการกำลังเมื่อเกิดเหตุการณ์ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานกว่า ๒๐ ปี ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบัน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญของการยกระดับของ ศรชล.จาก ศูนย์ประสานงานให้เป็นศูนย์อำนวยการ โดยกำหนดไว้ในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ข้อ ๖.๔ จากเหตุผลดังกล่าว กองทัพเรือจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ...ในเดือน มี.ค.๕๘ และผ่านกระบวนการพิจารณาตามลำดับ ปัจจุบัน พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้แล้วใน ๑๓ มี.ค.๖๒

สำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเล ในทุกด้าน การบังคับใช้กฎหมายในทะเลโดยบูรณาการกำลังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางทะเลในรูปแบบต่างๆ การช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยทางทะเล การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะมีบทบาทในภาวะปกติในการติดตามสถานการณ์และประเมินภัยคุกคามทางทะเล ในการปฏิบัติงาน ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะสามารถควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล อำนาจการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลใดเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ หรือไม่มีหน่วยงานของรัฐได้รับผิดชอบ หรือมีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการ จากอำนาจหน้าที่ใหม่ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตามพระราชบัญญัติฯ นั้น โดยเฉพาะบริบทในด้านที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เกิดความชัดเจนและมีประสิทธิภาพในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องการศึกษาว่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ควรมีบทบาทเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล
๒. เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒

๓. เพื่อเสนอแนวทางกำหนดบทบาทและกลไกของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการ ศึกษาบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒ โดยเน้นการวิเคราะห์บทบาทของ ศรชล. ในการรองรับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒ กับนำทฤษฎี แนวคิด เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับงานการรักษาความมั่นคงทางทะเลและงานด้านความมั่นคงในมิติอื่นๆ การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกองทัพเรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่กำกับดูแลรับผิดชอบงานการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และงานด้านความมั่นคงมาวิเคราะห์ประกอบการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล
๒. ทำให้ทราบบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒
๓. ทำให้ได้แนวทางการกำหนดบทบาทและกลไกของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

บทที่ ๒

ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล

กล่าวนำ

จากการวิเคราะห์แนวโน้มของสถานะแวดล้อมและการดำเนินกิจกรรมทางทะเลในปัจจุบัน พบว่ามีแนวโน้มการเกิดปัญหาหรือภัยคุกคามทางทะเลที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีความจำเป็นต้องแสวงหาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งพื้นที่บนบกและในทะเลนอกจากนี้ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ และหลักเสรีภาพในการเดินเรือตามกฎหมายทะเลทำให้ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาการลักลอบลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ขยายตัวสู่ทะเลมากขึ้น อันนำมาสู่ความร่วมมือของรัฐต่างๆ เพื่อจัดการปัญหาความมั่นคงทางทะเลร่วมกัน การจัดการปัญหาทางทะเลในปัจจุบัน ต้องอาศัยการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและการบูรณาการทรัพยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น งบประมาณ เครื่องมือ บุคลากร และข้อมูลข่าวสารและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการ สำหรับการจัดการด้านความมั่นคงทางทะเล ในบทนี้จะเป็นการสรุปกรอบกฎหมาย นโยบายของรัฐและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเบื้องต้นสำหรับการพิจารณาบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลที่เหมาะสมต่อไป

กรอบกฎหมายและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐^๑ ประกอบด้วย ๑๖ หมวด และบทเฉพาะกาลรวมทั้งสิ้น ๒๗๙ มาตรา ได้กำหนดไว้เป็นพื้นฐานกว้างๆ เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทยที่ต้องป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดินรวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามหมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ และหน้าที่ของรัฐที่ต้องรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย

^๑สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๖๐). หน้า ๑๓ - ๑๗.

ผลประโยชน์ของชาติ และดูแลประชาชนตามหมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๑ - ๖๓

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๒ และยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้
กำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกรอบแนวทางไว้ทั้งสิ้น ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ๒. ยุทธศาสตร์ด้านความสามารถในการแข่งขัน ๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางสังคม ๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒. ยุทธศาสตร์ที่ชาติด้านความมั่นคงมีการกำหนดประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย

๒.๑ เป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ

๒.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องคือ

๒.๒.๑ ประเด็น ๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

ข้อ ๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงานด้านความมั่นคงเดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ ประเด็น ๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมอย่างตรงประเด็น และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น

ข้อ ๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน โดยผลักดันการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาอย่างเป็นระบบ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมแบบบูรณาการโดยแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงต่างๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และข้อ ๔.๒.๒ การติดตาม ฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบ

^๒ สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐, พิมพ์ครั้งที่ ๑. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, ๒๕๖๑). หน้า ๑ - ๑๗.

สถานการณ์ล่วงหน้า และแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที โดยเสริมสร้างศักยภาพความพร้อมในทุกด้าน จนถึงการลงทุนแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่สำคัญต่างๆ

ข้อ ๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งทางบก และทางทะเล เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์

๒.๒.๓ ประเด็น ๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของเหล่าทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ

ข้อ ๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงได้รับการพัฒนาให้พร้อมในการป้องกันประเทศ และภัยคุกคามในทุกมิติ

ข้อ ๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้พร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ ได้อย่างแท้จริง

๒.๒.๔ ประเด็น ๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ข้อ ๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เผื่อระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบ ทุกระดับ โดยเสริมสร้างความพร้อมและยกระดับกลไกหน่วยงาน เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔^๗ เป็นนโยบายระดับชาติของรัฐบาลตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่ง กรม.ให้ความเห็นชอบให้ใช้เป็นกรอบหลักในการรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เอกภาพ และประสานสอดคล้องกัน ประกอบด้วย ๑๖ ประเด็นนโยบาย ซึ่งได้ลำดับความสำคัญเพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายมีทิศทางที่ชัดเจนกำหนดเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ นโยบายสำคัญเพื่อเสริมความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ ๓ นโยบาย มุ่งการเสริมสร้างฐานรากความมั่นคงและเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ๑๓ นโยบาย มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมในทุกระดับ ให้พร้อมเผชิญปัญหาภัยคุกคามต่างๆ รวมถึงการลดความเสี่ยงจากผลกระทบของภัยคุกคามดังกล่าว ตลอดจนการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไข

^๗ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๔. พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,๒๕๕๘). หน้า ๑๙.

ปัญหาความมั่นคงอย่างรอบด้านมีความเข้มแข็งในการป้องกันประเทศ และการเสริมสร้างสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศที่เอื้อต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาคและระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง การพัฒนาประเทศในระยะของ

แผนฯ นี้ เป็นการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศออกเป็น ๑๐ ยุทธศาสตร์มียุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคงเป็นการเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนเป้าหมายที่ ๕ ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทั้งภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ มีแนวทางการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทางทะเลและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลและการจัดระเบียบที่ดีในทะเล โดยแก้ไขปัญหามลภาวะทางทะเล รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล คุ้มครอง ปกป้อง รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจากการกระทำผิดกฎหมายในทะเล การบรรเทาสาธารณภัยในทะเล และปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นสากล

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔ กำหนดขึ้นให้เป็นแผนหลักสำหรับรองรับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการปกป้องผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยเน้นการสร้างเสถียรภาพ ความปลอดภัย เสรีภาพและสถานะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ซึ่งมีการเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล กับประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เพื่อสนับสนุน

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔. (กรุงเทพมหานคร : ๒๕๖๐). หน้า ๑๒๒ - ๑๒๘.

^๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔. พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๘). หน้า ๒๐ - ๒๑.

เป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง” โดยอาศัยผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นปัจจัยขับเคลื่อน มียุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๖ ยุทธศาสตร์ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคง คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพความมั่นคงของชาติทางทะเล มีแนวทางในการใช้กำลังอำนาจของรัฐทั้งหมดในการจัดการภัยคุกคาม และยุทธศาสตร์ที่ ๒ การคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทะเล โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองและรักษาชีวิต สิทธิ และทรัพย์สินของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรม หรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งในและนอกน่านน้ำ กำหนดแนวทางการดำเนินการในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด การเสริมสร้างและพัฒนาระบบตรวจการณ์ เพื่อป้องกันและรักษาอธิปไตยของชาติทางทะเล การปรับปรุงและพัฒนาด้านต่างๆในการบรรเทาสาธารณภัย ภัยพิบัติ และภัยธรรมชาติ การพัฒนาขีดความสามารถด้านการข่าวกรอง และการเตือนภัยล่วงหน้า

พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลพ.ศ. ๒๕๖๒^๖ จัดทำขึ้นโดยหลักการและเหตุผลเพื่อให้มีกลไกการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งระบบ ตั้งแต่การกำหนดนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จนถึงการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ๑. วางแผน อำนวยการประสานงานสั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล๒. ติดตามตรวจสอบและประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ๓. เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการตามนโยบายยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลต่อคณะกรรมการบริหาร ศรชล. คณะกรรมการ และคณะรัฐมนตรีตามลำดับ และ ๔. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการตระหนักรู้ใน ความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสำหรับการปฏิบัติงานของ ศรชล. มีการกำหนดให้จัดตั้ง ศรชล.ภาค และศรชล.จังหวัด เพื่อประโยชน์และการกระจายอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทะเลและชายฝั่งทะเล

ในส่วนของภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตาม พ.ร.บ.ฯกำหนดให้ เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามขอบเขตกฎหมายให้อำนาจหน้าที่แก่หน่วยงานนั้นๆ ในภาวะปกติ เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเกินขีดความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง หรือต้องบูรณาการให้ศรชล.เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐ เพื่อกำกับดูแล อำนวยการ และบูรณาการ สำหรับในสถานการณ์ไม่ปกติ เนื่องจากสถานการณ์ใดๆที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างรุนแรง และกว้างขวาง หรือการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน ในภาวะฉุกเฉิน หรือจำเป็นต้องประกาศภาวะไม่ปกติ ครม.จะสามารถมีมติให้ ศรชล.เป็นผู้ควบคุม

^๖ “พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒,” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๓๐ ก, ๑๒

บังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการได้ในพื้นที่ และระยะเวลาที่กำหนด

ทฤษฎีการจัดการด้านความมั่นคง และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

แนวคิดการป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของกองทัพเรือ^๗ ได้กำหนดแนวคิดที่สำคัญในการใช้กำลังทางเรือเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลออกเป็น ๒ ส่วนสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การปฏิบัติการทางทหารเป็นการประยุกต์ใช้กำลังอำนาจทางทะเลในการปฏิบัติการทางทหารนี้ เนื้อหาโดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้อง และครอบคลุมถึงการใช้ในสถานการณ์การขัดแย้งต่างๆ ตั้งแต่ในยามสงบไปจนถึงยามสงคราม ซึ่งการปฏิบัติการทางทหารดังกล่าว สามารถจำแนกออกเป็นการปฏิบัติการในรูปแบบต่างๆ เช่น การควบคุมทะเลการปิดล้อมข้าศึก การปฏิบัติการเป็นพื้นที่และการตั้งแนวสกัดกั้นการป้องกันทางลึก การควบคุมทะเลโดยส่วนล่วงหน้า การคุ้มครองเส้นทางคมนาคมทางทะเล การสนับสนุนกำลังรบในทะเลการลาดตระเวนตรวจการณ์ทางทะเล

๒. การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม เป็นการใช้กำลังทางเรือในการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการทำสงคราม สามารถแบ่งการดำเนินการออกได้เป็น ๒ ประการ

ได้แก่ การใช้กำลังทางเรือรักษากฎหมายในทะเล (Constabulary) และการใช้กำลังทางเรือเพื่อภารกิจช่วยเหลือและสนับสนุน (Benign)

๒.๑. การใช้กำลังทางเรือรักษากฎหมายในทะเล ได้แก่การดำเนินการในด้านต่างๆ ได้แก่การปิดกั้นทางเศรษฐกิจและการกักด่าน (Economic Sanctions and Quarantine) การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peace Operations) การปราบปรามการกระทำเยี่ยงโจรสลัดและการกระทำผิดทางทะเล การคุ้มครองฐานชุกเจาะก๊าซธรรมชาติ

๒.๒. การใช้กำลังทางเรือเพื่อภารกิจช่วยเหลือและสนับสนุนได้แก่การใช้กำลังทางเรือในการดำเนินการต่างๆ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเลและบรรเทาสาธารณภัยการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล การช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน การปฏิบัติการร่วมกับชาติพันธมิตรและการพัฒนาประเทศ สำหรับภัยคุกคามทางทะเล ในปัจจุบัน อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะคือ ภัยคุกคามทางทหาร (Military Threat) และภัยคุกคามทั่วไปที่ไม่เป็นภัยทางทหาร (Non-Military Threat)

แนวความคิดเรื่องการตระหนักรู้สถานการณ์ในทะเล (Maritime Domain Awareness, MDA)^๘ MDA เป็นแนวคิดของความพยายามในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในทะเลที่ริเริ่มโดยประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนแนวคิดในการใช้

^๗ กองทัพเรือ. “การป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๔,” (เอกสารอ้างอิงกองทัพเรือ หมายเลข ๘๐๐๒. ๒๕๔๔). หน้า ๒๐-๓๐.

^๘ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ทหารเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือและสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ. “เทคโนโลยีระบบภาพสถานการณ์ทางทะเล”, นววิกาศาสตร์, ฉบับที่ ๒, ๒๕๕๕. หน้า ๘ - ๑๓.

เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง เพื่อการติดตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทะเล เส้นทางเดินเรือ น่านน้ำต่างๆ และที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ยานพาหนะ สิ่งก่อสร้าง สินค้า และอื่นๆ อันจะนำมาซึ่งความตระหนักรู้ ในสถานการณ์ผิดปกติต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย รวมถึงเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมทางทะเล MDA คือ ระบบที่จะทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลให้แก่ประเทศซึ่งเป็นการดำเนินการ เพื่อให้ได้มาซึ่งความตระหนักรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ในทะเล และขีดความสามารถในการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยทางทะเลนั้น คือ การพัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวม หลอมรวม วิเคราะห์ แสดงผล และแจกจ่ายข้อมูล และข่าวสารให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบต่างๆ ซึ่งระบบ MDA ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย ผลผลิตจากขีดความสามารถด้านการข่าว และขีดความสามารถในการแสดงภาพ สถานการณ์ (EffectiveMDA = Global Maritime Intelligence (GMI) + Global Maritime Situation Awareness (GMSA) นิยามและความหมายของ MDA ประกอบด้วย

Maritime Domain คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคทะเล มหาสมุทร เส้นทางเดินเรือ ทั้งในมิติของพื้นที่ เขตแดน กิจกรรมต่างๆ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐาน บุคคล เรือ และการขนส่งต่างๆ กล่าวโดยสรุป MDA คือ การตระหนักรู้และรับทราบตลอดจนเข้าใจสถานการณ์และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ Maritime Domain ในมิติของความมั่นคงปลอดภัย เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

Global Maritime Intelligence (GMI) คือ เป็นผลผลิตของขีดความสามารถด้านการข่าว ด้านนโยบาย และด้านความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการร่วมในการนำข้อมูลข่าวสาร และการข่าวมาบูรณาการ ร่วมกันเพื่อพิสูจน์ทราบ ติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทะเล รวมทั้งภัยคุกคามที่มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นกับ ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และแจกจ่ายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการต่างๆ ทั้งการรักษากฎหมาย และอื่นๆ

Global Maritime Situation Awareness (GMSA) คือ การสร้างความตระหนักรู้ถึง สถานการณ์ทางทะเลด้วยการบูรณาการข้อมูล และการจัดการเป้าหมายที่ได้รับจากทุกๆ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทางทะเลโดยความพยายามของทุกประเทศที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับทะเล GMSA เป็นผลมาจาก ติดตามกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทะเล จนกระทั่งสามารถพิสูจน์ทราบ และป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น

การพัฒนา ระบบ Maritime Domain AwarenessMDA เป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการ ขีดความสามารถด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ เข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ด้านทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้อง ทันเวลา และตอบสนองต่อ สถานการณ์ใดๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การที่จะได้มาซึ่งขีดความสามารถในการติดตาม สถานการณ์ในทะเลอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการบริหารจัดการขีดความสามารถในด้านต่างๆ กล่าวคือ ขีดความสามารถในการตรวจจับ และติดตามกิจกรรมเป้าหมายต่างๆ ในทะเลทั้งในส่วนของคน สินค้า เรือ และการขนส่งต่างๆ ตลอดจนผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนา ขีดความสามารถด้านการตระหนักรู้ และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพการติดตามเป้าหมายในทะเล ไม่มีความจำเป็นต้องติดตามได้ทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในทะเลแต่หากเป็นการติดตามเป้าหมายที่สำคัญ

และมีแนวโน้มจะเป็นสิ่งผิดปกติหรือเป็นภัยคุกคามโดยสามารถจัดกลุ่มการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งการตระหนักรู้สถานการณ์ในทะเลได้เป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. Monitoring & Collection เป็นกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่างๆ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลอาจได้มาจากการตรวจการณ์ด้วยระบบเรดาร์ในการปฏิบัติการต่างๆ หรืออาจได้ระบบข่าวกรอง แหล่งข้อมูลเปิดเผยทั่วไป ฐานข้อมูล และรายงานจากหน่วยงานความร่วมมือทางทะเลต่างๆ เป็นต้น ซึ่งการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเหล่านี้เกี่ยวข้องกับทั้งกลุ่มงานด้านการข่าวกรองและหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งแน่นอนว่าการร่วมมือดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องบริหารจัดการการข่าวกรองร่วมกัน

๒. Fusion & Analysis เป็นการหลอมรวมข้อมูล (Data Fusion) และการวิเคราะห์กระบวนการในการรวมข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแสดงข้อมูลและภาพเหตุการณ์ที่ถูกต้องให้แก่หน่วยงานทางทะเลต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่างๆ หมายรวมถึงการประมาณ/คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่างๆ และประเมินภัยคุกคามและช่องโหว่ตามลำดับ ซึ่งแน่นอนการจะได้มาซึ่งระบบที่สามารถดำเนินการต่างๆ ข้างต้นนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานทางทะเลทั้งหมดต้องมีข้อตกลงกันในการใช้มาตรฐานเดียวกันในส่วนงานต่างๆ อาทิ รูปแบบข้อมูล (Data Model) มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล และระบบงานคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์กิจกรรมที่สนใจ และความผิดปกติต่างๆ

๓. Dissemination เป็นกระบวนการในการแจกจ่ายข้อมูลไปสู่หน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้องในมิติต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานะและหน้าที่ของหน่วยงาน (Getting the right information to the right users) ซึ่งสำหรับ MDA แล้วคือ การที่หน่วยงานทางทะเลต่างๆ แบ่งปัน/แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวหน้าเพื่อให้หน่วยต่างๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างทัน่วงที

๔. Archiving & Maintaining เป็นระบบการจัดเก็บและการดูแลรักษาข้อมูล แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของปฏิบัติการต่างๆ เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติการต่างๆ ได้ การเก็บรักษาข้อมูลยังเป็นการป้องกันการสูญหายของข้อมูล และเพิ่มขีดความสามารถลดเวลาในการสถาปนาระบบข้อมูลเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือเหตุฉุกเฉินต่างๆ อีกด้วย

การจัดการข้อมูล MDA (Information Architecture) ระบบ MDA เป็นระบบการบริหารจัดการข้อมูลทางทะเลที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบศูนย์กลางมาประยุกต์ใช้เพื่อที่จะทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลมีประสิทธิภาพทั้งในด้านความปลอดภัย การสอดคล้องกันในการปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูลในระดับต่างๆ รวมทั้งการสร้างภาพสถานการณ์เดียวกัน (Common Operation Picture: COP) โดยการใช้เทคนิคการให้บริการข้อมูลระบบ SOA (Service Oriented Architecture) ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญของหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก “การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลมีประสิทธิภาพทั้งในด้านความปลอดภัย การสอดคล้องกันในการปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูลในระดับต่างๆ รวมทั้งการสร้างภาพสถานการณ์เดียวกัน”

การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุน MDA เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน สนับสนุนการพัฒนา MDA ในหลายส่วนที่สำคัญคือ การพัฒนาระบบตรวจจับ และติดตามเป้าหมายในทะเล อาทิ เรือ และสินค้าต่างๆ ในทะเล ก่อให้เกิดขีดความสามารถในการติดตามการเคลื่อนที่ของเรือ บุคคล และสินค้า กิจกรรมต่างๆ ในทะเล รวมถึงเทคโนโลยีการบริหารจัดการข้อมูล และการวิเคราะห์เป้าหมายเพื่อ ก่อให้เกิดขีดความสามารถในการสร้างภาพการปฏิบัติการร่วม(Common Operation Picture: COP) การรวมฐานข้อมูลข่าวสารต่างๆ และการรักษาความปลอดภัยข้อมูล รวมทั้งการแจกจ่ายข้อมูลแก่หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ ในปัจจุบันเทคโนโลยีที่นำมาใช้กับ MDA เช่น

ระบบแจ้งข้อมูลเรืออัตโนมัติ หรือ Automatic Identification System (AIS) เป็นระบบ มีคุณลักษณะคล้ายกับระบบพิสูจน์ฝ่ายหรือ Identification Friend and Foe (IFF) ของอากาศยาน ได้รับการพัฒนาขึ้นและใช้งานในปัจจุบัน ซึ่งเรือสินค้าขนาดใหญ่ในปัจจุบันได้ติดตั้งบนเรือเพื่อป้องกัน อุบัติเหตุจากการโดนกัน และเพื่อการบริหารจัดการการจราจรในเขตท่าเรือ

ระบบการติดตามเป้าหมายเรือในทะเล หรือ VTS (Vessel Traffic Control) นอกจากการใช้ ระบบ AIS แล้ว ยังมีการพัฒนาระบบเครือข่ายการสื่อสารในการบริหารการจราจรทางทะเลที่สามารถนำ ระบบ AIS เข้ามาใช้ในการตรวจจับและจำแนกเรือที่อยู่ในบริเวณน่านน้ำใกล้ชายฝั่ง นอกจากนั้น แล้วก็ยังมีระบบตรวจจับและเฝ้าระวังอื่นๆ ที่สามารถผนวกเข้ามาใช้ เช่น ระบบเรดาร์เหนือขอบฟ้า สำหรับการตรวจจับและเฝ้าระวังระยะไกล ระบบอากาศยานไร้คนบินเพดานสูง ระบบอากาศยาน เบากว่าอากาศ ระบบตรวจจับและเฝ้าระวังประเภททุ่นลอย และยังมีระบบตรวจจับที่อาศัยหลักการทำงานของ คลื่นเสียงที่มีศักยภาพในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการตรวจจับในทะเลเปิดซึ่งจะช่วยให้ เกิดการมองเห็นภาพรวมทางทะเลในมิติที่กว้างขึ้น อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการลำดับชั้นของข้อมูล และข่าวสารภายในระบบแสดงภาพการปฏิบัติการร่วมยังคงมีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่เข้ามาในระบบมีจำนวนมากและมาจากหลายแหล่ง ซึ่งมีข้อแตกต่างกัน ในเรื่องของระดับชั้นความลับ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการจำแนกแยกประเภทของข้อมูลเพื่อให้ตรง ต่อภารกิจ ทั้งนี้ ประสิทธิภาพของ MDA สามารถพัฒนาให้เพิ่มขึ้นด้วยการขยายการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวกรองระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐ และการให้ภาคเอกชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีอื่นจะช่วยให้การตระหนักรู้สถานการณ์ทางทะเล เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ

กลไกการบริหารจัดการด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของต่างประเทศ

จากการศึกษาโครงสร้าง บทบาท และภารกิจของหน่วยงานรักษาความมั่นคงทางทะเล ของต่างประเทศ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการปฏิบัติงานของ ศรชล. ของไทยที่ปฏิบัติงานในลักษณะของ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย (Coordinating Coastguard) พบว่ามีตัว แบบหน่วยงานที่สามารถนำมาศึกษาเชิงเปรียบเทียบได้อยู่ ๔ หน่วย คือกองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทาง

ทะเลของ ทร.สิงคโปร์ (Maritime Security Task Force: MSTF)หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลมาเลเซีย (Malaysian Maritime Enforcement Agency:MMEA)หน่วยงานป้องกันชายแดนทางทะเลออสเตรเลีย (Maritime Border Command: MBC)และหน่วยงานความมั่นคงทางทะเลอินโดนีเซีย (Barden KeamananLaut: BAKAMLA) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. กองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเลของ ทร.สิงคโปร์ (Maritime Security Task Force: MSTF)^๙ หน่วย MSTF ของกองทัพเรือสิงคโปร์ปฏิบัติงานภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงทางทะเลแห่งชาติสิงคโปร์ (National Maritime Security System: NMSS) มีโครงสร้าง ดังนี้

๑.๑ ระดับนโยบาย ระบบ NMSS ของสิงคโปร์ได้รับการปรับปรุงครั้งล่าสุดในปีพ.ศ.๒๕๕๔ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการ ได้แก่

๑.๑.๑ เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบังคับบัญชา โดยจัดให้มีการจัดตั้งผู้บริหารสถานการณ์วิกฤติ (Crisis Manager:CM) และกลุ่มคณะผู้บริหารสถานการณ์วิกฤติแห่งชาติ (Home front Crisis Executive Group)

๑.๑.๒ เพื่อจัดให้มีการเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเลแก่สิงคโปร์

๑.๑.๓ เพื่อขับเคลื่อนกลุ่มคณะทำงานด้านการประสานงานความมั่นคงทางทะเลระดับผู้ปฏิบัติ (WorkingGroup on Maritime Security Operational Coordination) และพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ ๒-๑ โครงสร้างระบบ NMSS

^๙ Republic of Singaporean Navy. “Maritime security Task Force”.(Online).Available : <http://www.mindef.gov.sg/content/dam/imimdef/0012.pdf>,18 May 2014.

ที่มา: กองทัพเรือสิงคโปร์, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๘

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวในระดับนโยบายได้มีการจัดตั้งกลุ่มคณะผู้บริหารสถานการณ์วิกฤติขึ้นประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจำนวน ๕ หน่วย ได้แก่ กองทัพเรือสิงคโปร์ (Royal Singapore Navy) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Police Coast Guard: PCG) กรมเจ้าท่า (Maritime Port Authority: MPA) หน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration and Checkpoints Authority: ICA) และกรมศุลกากร (Customs)

๑.๒ระดับปฏิบัติการ ระบบ NMSS ได้มอบหมายให้ ผบ.ทร. (Chief of Navy) เป็นผู้บริหารสถานการณ์วิกฤติ และให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานปฏิบัติการทางเรือปฏิบัติงานในลักษณะเต็มเวลา (Full Time National Maritime Operations Group: NMOG) และให้มีการจัดตั้งศูนย์ติดตามสถานการณ์และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง (24/7 National Maritime Sense-making Centre: NMSC) รวมทั้งกองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเลของ ทร.สิงคโปร์ (Maritime Security Task Force: MSTF)

๑.๒.๑กลุ่มงานปฏิบัติการทางเรือ (National Maritime Operations Group: NMOG) กลุ่มงานนี้มีภารกิจหลักคือ ประสานงาน และสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหลักในการป้องกันเตรียมการ และตอบสนองต่อภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเล ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานหลักทั้ง ๕ หน่วยงานของสิงคโปร์ เพื่อวางแผนพัฒนาหลักนิยม ชีตความสามารถ การฝึก และการบริหารข้อมูลข่าวสารร่วมกัน

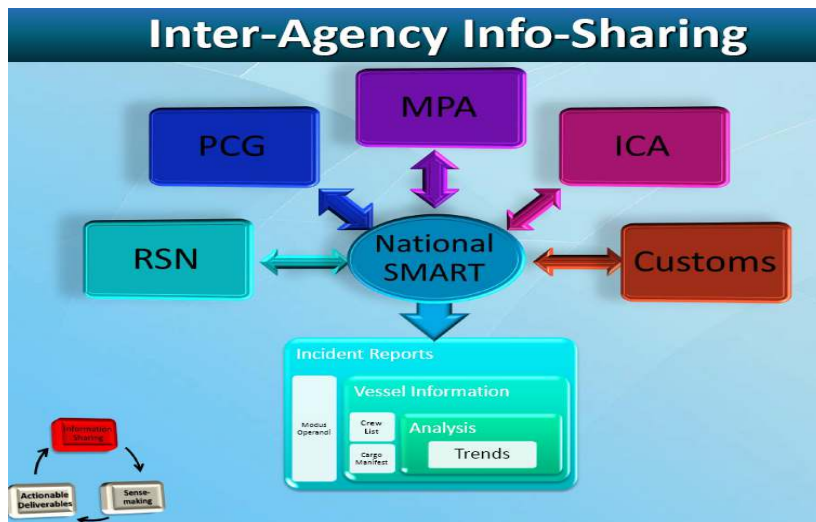
แผนภาพที่ ๒-๒ โครงสร้างและการปฏิบัติงานของกลุ่ม NMOG

ที่มา: กองทัพเรือสิงคโปร์, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๘

๑.๒.๒ ศูนย์ติดตามสถานการณ์และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง (24/7 National Maritime Sense-making Centre: NMSC) หน่วยงานนี้มีภารกิจหลักในการสถาปนาระบบรับรู้และติดตามภาพสถานการณ์ทางทะเลของสิงคโปร์ (Singaporean Comprehensive Maritime Awareness: SCMA) เพื่อตรวจจับและคาดการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเลให้กับสิงคโปร์ในระยะไกลและล่วงหน้ามากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

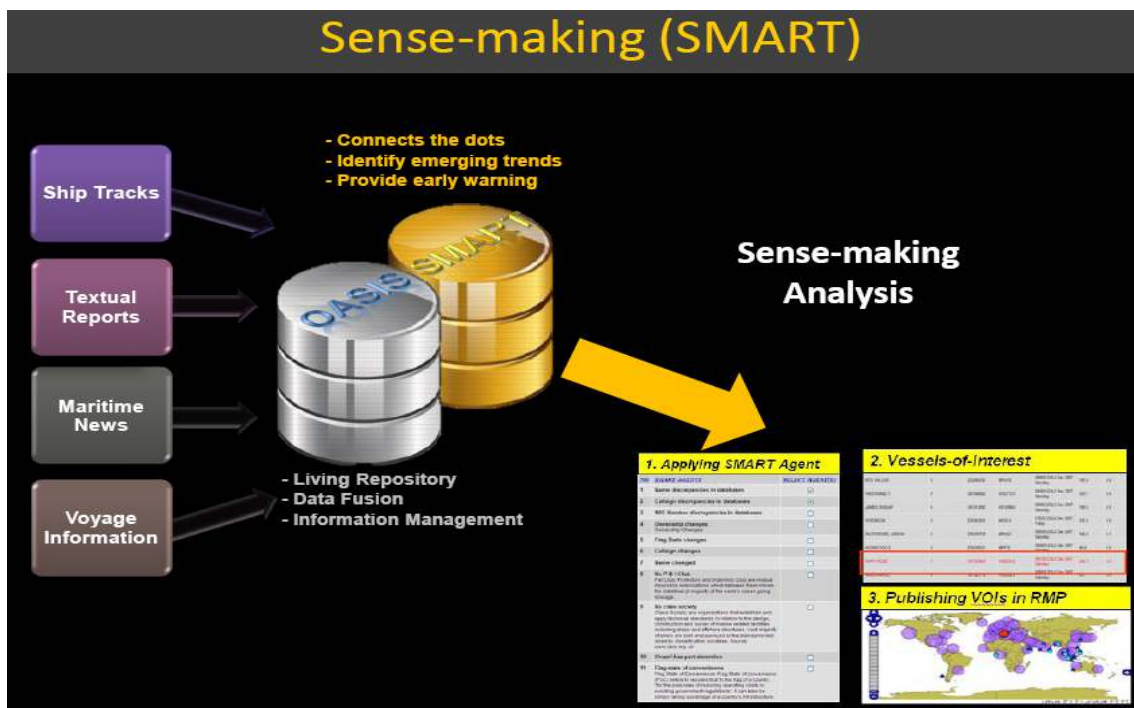
แผนภาพที่ ๒-๓ โครงสร้างและการปฏิบัติงานของกลุ่ม NMSC

ที่มา: กองทัพเรือสิงคโปร์, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๘

หน่วยงานนี้จะปฏิบัติงานในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เช่น InformationFusionCentre(IFC)ของ ทร.สิงคโปร์ หรือแหล่งข้อมูลเปิดอื่นๆ เช่น ระบบ Opened Access Shift Information System (OASIS) หรือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ ReCAAP - ISCหรือ ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของ ทร.ในภูมิภาค (Regional Maritime Information Exchange: ReMIX)หรือ ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในช่องแคบมะละกา (Malacca Strait Patrols Information System)หรือระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของอาเซียน (ASEAN Info - sharing System) ภายใต้ระบบรับรู้สถานการณ์แห่งชาติ (SMART) หน่วยงานนี้จะปฏิบัติงานตลอดเวลาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ

แผนภาพที่ ๒-๔ ระบบฐานข้อมูล SMART และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

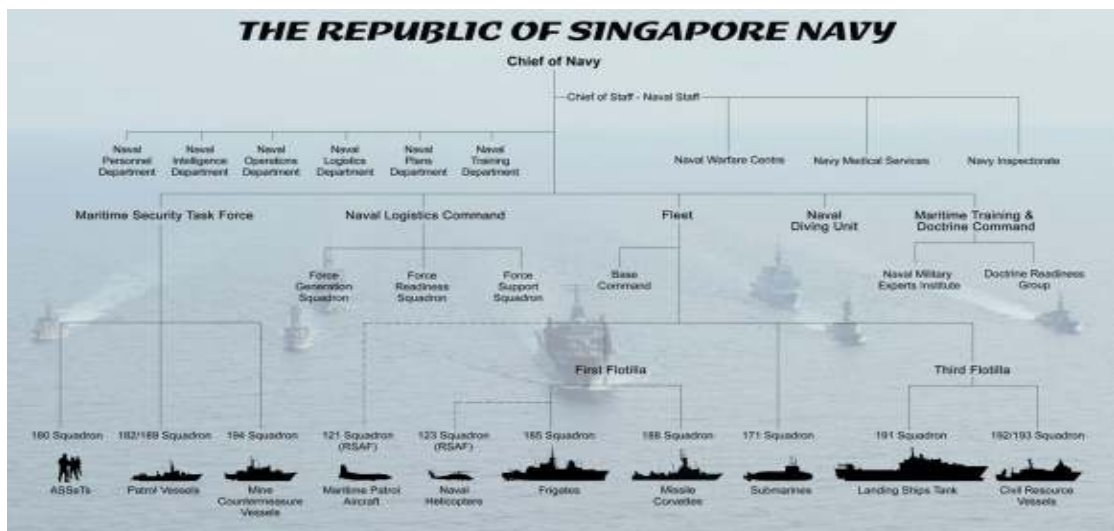

ที่มา: กองทัพเรือสิงคโปร์, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๘

๑.๒.๓ กองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเลของ ทร.สิงคโปร์ (Maritime Security Task Force: MSTF) หน่วยงานนี้เป็นหน่วยเฉพาะกิจประจำของ ทร.สิงคโปร์ ภายใต้การบังคับบัญชาของ ผบ.ทร.สิงคโปร์ เพื่อรักษาความมั่นคงทางทะเลในยามสงบ หน่วยงาน MSTF ประกอบด้วยกำลังหลัก ๓ ส่วน ได้แก่ หน่วยเรือตรวจการณ์ (Patrol Squadron) หน่วยเรือต่อต้านทุ่นระเบิด (Mine Counter Measure Vessel Squadron: MCMV Squadron) และหน่วยควบคุมการ

ขนส่งทางทะเล (The Shipping Control Squadron) ซึ่งประกอบด้วยชุดปฏิบัติการรักษาความมั่นคงทางทะเล (Accompanying Sea Security Team : ASSets)

แผนภาพที่ ๒-๕ โครงสร้างกองทัพเรือสิงคโปร์และกองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเล

ที่มา: กองทัพเรือสิงคโปร์, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๘

๒. หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลมาเลเซีย Malaysian Maritime Enforcement Agency^{๑๐} ก่อนที่จะมีการจัดตั้งหน่วยยามฝั่ง มาเลเซียได้มอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยรับผิดชอบงานด้านการบังคับใช้กฎหมายทะเล เช่น กองทัพเรือ (Royal Malaysia Navy) ตำรวจน้ำ (Maritime Police) การประมง (Department of Fisheries) กรมศุลกากร (Royal Malaysia Customs) กรมการขนส่งทางน้ำ (Maritime Department) กองทัพอากาศ (Royal Malaysia Air Force) กรมการสิ่งแวดล้อม (Department of Environment) และกรมตรวจคนเข้าเมือง (Department of Immigration) ซึ่งเมื่อนำทรัพยากรของหน่วยต่างๆ เหล่านี้มาคำนวณรวมกันแล้วพบว่ารัฐบาลได้ลงทุนทรัพยากรไปเพื่อเป็นบุคลากรกว่า ๕,๓๐๐ คน เรือ ๔๘๖ ลำ งบประมาณเกือบ ๓ ล้านริงกิตต่อปี

^{๑๐} Malaysian Maritime Enforcement Agency. "Structure and Organization". (Online). Available

โดยที่รัฐบาลเห็นว่าเป็นการใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า ซึ่งผลการศึกษาในขั้นต้นพบว่าสาเหตุของปัญหาเหล่านี้เกิดจากการที่มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในทะเลมากเกินไป ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่การประสานงานที่ขาดประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า และการแย่งชิงงบประมาณในการจัดหาทุทโปกรณ์รัฐบาลจึงสั่งการให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งหน่วยยามฝั่ง (Coast Guard) ขึ้นเมื่อ ๒๑ เม.ย. ๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙) ซึ่งจากผลการศึกษาในส.ค. ๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๐) พบว่า มาเลเซียมีความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยยามฝั่ง ด้วยวิธีบูรณาการหน่วยงานในทะเลเข้าด้วยกัน และรัฐบาลได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติหน่วยยามฝั่ง หมายเลข ๖๓๓ (Malaysia Maritime Enforcement Agency Act 633) เมื่อ ๑๕ ก.พ. ๔๘ (ค.ศ. ๒๐๐๕) อันทำให้หน่วยงาน MMEA สามารถเริ่มปฏิบัติการได้เป็นครั้งแรกใน ๓๐ พ.ย. ๔๘ (ค.ศ. ๒๐๐๕)

๒.๑ภารกิจหน่วยงานMMEA มีภารกิจในการป้องกันและรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง และอำนาจอธิปไตยภายในพื้นที่ทางทะเลของมาเลเซียรวมถึงการช่วยเหลือและกู้ภัยในทะเล โดยแบ่งเป็นกิจต่างๆ ดังนี้

๒.๑.๑ กิจในพื้นที่ทางทะเลของมาเลเซีย ได้แก่ ๑) บังคับใช้กฎหมายแห่งรัฐ ๒) ประสานการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเล ๓) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด ๔) ให้การสนับสนุนใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรมเมื่อรัฐอื่นร้องขอ ๕) ลาดตระเวนตรวจการณ์ทางอากาศและชายฝั่ง ๖) เตรียมสนับสนุนหน่วยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๗) จัดตั้งและบริหารจัดการการฝึกหัดศึกษาของหน่วย ๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงในทะเล

๒.๑.๒ กิจในทะเลหลวง ได้แก่ ๑) ค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเล ๒) ควบคุมและป้องกันมลพิษทางทะเล ๓) ป้องกันและปราบปรามโจรสลัด ๔) ป้องกันและปราบปรามการลักลอบยาเสพติด

๒.๑.๓ กิจในภาวะสงครามหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน หน่วยงานMMEA จะไปขึ้นการควบคุมบังคับบัญชาที่กองทัพบาเลเซีย

๒.๒พื้นที่รับผิดชอบ ประเทศมาเลเซียมีพื้นที่ทางทะเลใหญ่เกือบ ๒ เท่าของพื้นที่ทางบก มีชายฝั่งทะเลยาว ๔,๔๙๐ กิโลเมตร ทะเลอาณาเขตกินพื้นที่ ๑๔๒,๓๙๓ ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่เศรษฐกิจจำเพาะ ๗๑,๖๐๗ ตารางกิโลเมตรรวมพื้นที่ทางทะเลทั้งสิ้น ๖๑๔,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม ๕๖๑ เกาะทั่วประเทศ

๒.๓การจัดส่วนราชการMMEA มีผู้อำนวยการ (Director General) ชั้นยศเทียบเท่าพลเรือเอก (Admiral Maritime) เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีรองผู้อำนวยการ ๓ คน แบ่งกันรับผิดชอบงานด้านปฏิบัติการ (Operations) ด้านส่งกำลังบำรุง (Logistics) และด้านบริหารจัดการ (Management) แบ่งพื้นที่ปฏิบัติการออกเป็น ๕ ภาค (Region) ๑๘ เขต (Districts) ๑๘ ฐานทัพ (Base) สถานีเรือ (Posts) ดังนี้

๒.๓.๑ Northern Region มีกองบัญชาการอยู่ที่ Langkawi, Kedah

๒.๓.๒ Southern Region มีกองบัญชาการอยู่ที่ Johore Bahru, Johore

๒.๓.๓ Eastern Region มีกองบัญชาการอยู่ที่ Kuantan, Pahang

๒.๓.๔ Sarawak Region มีกองบัญชาการอยู่ที่ Kuchin, Sarawak

๒.๓.๕ Sabah Region มีกองบัญชาการอยู่ที่ Kota Kinabalu, Sabah

๒.๔ กำลังพลและยุทธโปกรณ์หน่วยงานMMEA มีกำลังพลประมาณ ๔,๐๐๐ นายซึ่งประมาณร้อยละ ๙๐ เป็นกำลังพลที่โอนมาจากกองทัพเรือ ส่วนที่เหลือโอนมาจากหน่วยงานทางทะเลอื่นๆ โดยภายหลังเทียบโอนแล้วทั้งหมดจะใช้รูปแบบเดียวกัน มีการกำหนดชั้นยศคล้ายแบบทหารเรือ การผลิตกำลังพลในระดับชั้นประทวนยังคงฝากไว้กับกองทัพเรือ ในขณะที่ระดับสัญญาบัตรปัจจุบันยังคงรับโอนเพิ่มเติมจากกองทัพเรือและหน่วยอื่นๆ และบางส่วนรับจากมหาวิทยาลัยทหาร โดยมีเป้าหมายที่จะผลิตบุคลากรในระดับสัญญาบัตรเองและขยายอัตรากำลังพลให้มากถึง ๙,๐๐๐ คน ในอนาคต หน่วยงานนี้มีกำลังทางเรือและอากาศยาน ประกอบด้วยเรือตรวจการณ์ (Patrol Boats) ๕๐ ลำ เรือเล็ก (Small Boats) ๒๒ ลำ เรือยนต์เร็ว (RHIBs) ๔๓ ลำ และอากาศยาน ๔ ลำซึ่งในจำนวนเรือที่มีอยู่นี้ ๗๐ลำ ได้รับโอนมาจากหน่วยงานทางทะเลอื่นเช่น เรือตรวจการณ์ใกล้ฝั่ง (OPV) ๒ลำ และเรือตรวจการณ์ขนาดเล็ก ๑๕ลำจากกองทัพเรือเรือตรวจการณ์ ๑๕ ลำ จากตำรวจน้ำ เรือตรวจการณ์ ๕ ลำจากกรมศุลกากร เรือเล็ก ๑๒ ลำ จากกรมประมง เรือเล็ก ๒๑ ลำ จากกรมขนส่งทางน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ Nippon Foundation มอบเรือฝึกให้ ๑ ลำ

๒.๕ แนวความคิดในการปฏิบัติMMEAได้กำหนดกรอบแนวความคิดทางยุทธศาสตร์บนหลักการสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ Maritime Domain Awareness, Visible Deterrence, Swift Response, Ever Present, Forward Reaching และ Maritime Community โดยมีแนวความคิดในการปฏิบัติดังนี้

๒.๕.๑ กองบัญชาการทำหน้าที่ที่มอบนโยบายและกำหนดแนวความคิดการปฏิบัติ

๒.๕.๒ ผู้บัญชาการภาครับผิดชอบการปฏิบัติในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

๒.๕.๓ วางกำลังทางเรือและอากาศยานให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ปฏิบัติการ

๒.๕.๔ จัดเรือและอากาศยานลาดตระเวนเป็นประจำ

๒.๕.๕ ใช้เรดาร์ตรวจการณ์ทะเลติดตามเรือในช่องแคบมะละกาอย่างใกล้ชิด

๒.๕.๖ พัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง

๒.๕.๗ เข้าร่วมฝึกและร่วมปฏิบัติการกับหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๘ จัดประชุมสัมมนาและแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานข้างเคียง

แผนภาพที่ ๒-๖ โครงสร้างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลมาเลเซีย

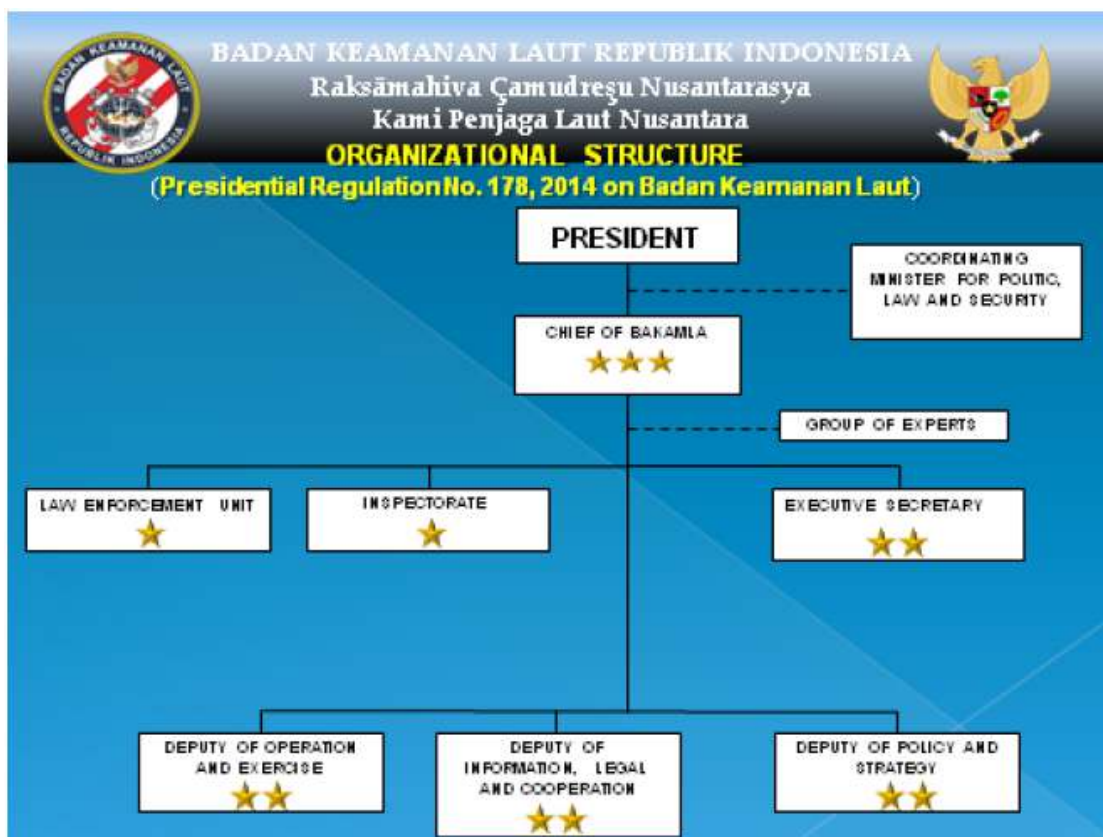
ที่มา หน่วยเรือยามฝั่งมาเลเซีย, (ออนไลน์), ๒๕๖๐

๓. หน่วยความมั่นคงทางทะเลอินโดนีเซีย (Baden KeamananLaut : BAKAMLA)หน่วยความมั่นคงทางทะเลอินโดนีเซีย ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานประสานงานด้านความมั่นคงทางทะเล BadanKoordinasiKeamananLaut (Bakorkamla/MaritimeSecurityCoordinating) ซึ่งถูกจัดตั้งเมื่อค.ศ.๑๙๗๒โดยข้อตกลงระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและความมั่นคง ผบ.สส. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและอัยการสูงสุดโดยในช่วงเริ่มก่อตั้ง Bakorkamlaให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ผบ.ทร.อช. ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๕ (ค.ศ. ๒๐๐๕) ได้มีการปรับปรุงขอบเขตอำนาจการปฏิบัติงานของ Bakorkamla ได้แก่ การให้อำนาจในการลาดตระเวนร่วม การพัฒนาระบบ Early Warning System (EWS) การเป็นหัวหน้าคณะผู้แทน อช. ในเวที Head of Asian Coast Guard AgenciesMeeting (HACGAM) การบริหารจัดการพื้นที่ทับซ้อนกับมาเลเซีย

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ (ค.ศ.๒๐๑๔)อาศัยอำนาจตามกฎหมายเลขที่ ๓๒/๒๐๑๔ ว่าด้วยกิจการทะเลและมหาสมุทร (Act No.32/2014 on Ocean Affairs) ได้ปรับโครงสร้างของ Bakorkamlaให้เป็นหน่วย BAKAMLA ขึ้นตรงต่อ ปธน.อช. โดยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ

รัฐมนตรีประสานงานด้านการเมือง กฎหมายและความมั่นคงปลอดภัย โดย ผบ. BAKAMLA มีชั้นยศ เทียบเท่าชั้นยศ พล.ร.ท.

แผนภาพที่ ๒-๗ สายการบังคับบัญชาของ BAKAMLA

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

๓.๑ อำนาจหน้าที่ BAKAMLA ในปัจจุบันมีอำนาจหน้าที่ประกอบด้วย ๑) พัฒนานโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลแห่งชาติ ๒) ดำเนินการป้องกัน ตรวจจับ ปกป้อง และบังคับใช้กฎหมาย ๓) ให้การสนับสนุนเชิงเทคนิคและเชิงปฏิบัติการแก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๔) ช่วยเหลือในการค้นหาและกู้ภัย ๕) ให้มีอำนาจในการลาดตระเวนน่านน้ำอินโดนีเซียจนถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๖) เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงทางทะเลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ๗) รับผิดชอบระบบ Early Warning System (EWS) ๘) ให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน อช. ใน HACGAM ๙) มีความร่วมมือกับประเทศต่างๆ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐฯ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ ๑๐) ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย

๓.๒ การบริหารจัดการกำลังพลหน่วย BAKAMLA ประกอบด้วยกำลังพลอัตราประจำปฏิบัติงาน ณ บก. BAKAMLA จำนวน ๑๙๕ นาย และประจำสำนักงานต่างจังหวัด ๗๒ นายรวมทั้งสิ้น ๒๖๗ นาย และบุคลากรจากหลายหน่วยงาน อาทิ กระทรวงคมนาคม สำนักงานอัยการสูงสุด

กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงกฎหมายและ
สิทธิมนุษยชน กระทรวงกิจการทะเลและประมง กระทรวงประสานงานด้านการเมือง กฎหมายและ
ความมั่นคงปลอดภัย ตร.อช.ทร.อช. ทอ.อช.หมุนเวียนกันมาปฏิบัติงานรวมกำลังพลทั้งสิ้น ๗๑๓ นาย

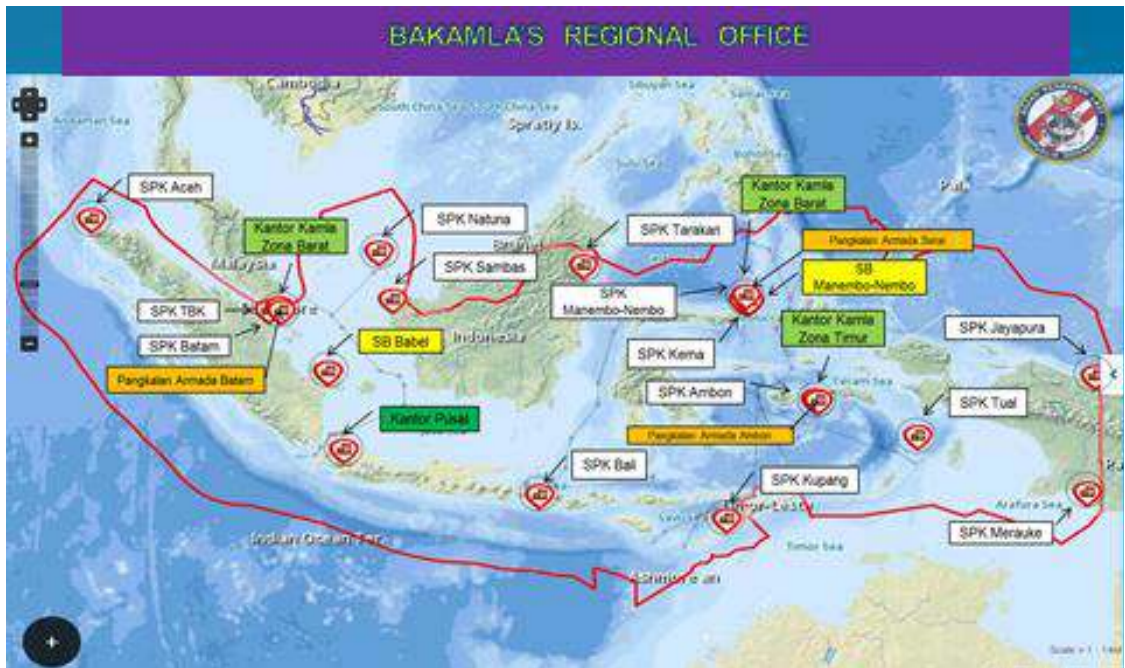
แผนภาพที่ ๒-๘ อัตรากำลังพลหน่วย BAKAMLA

NO	ORIGINAL INSTITUTION	HQ	REGIONAL OFFICE	TOTAL
1	BAKAMLA	195	72	267
2	AUDIT BOARD	1	—	1
3	MINISTRY OF TRANSPORTATION/DG SEA TRANSPORTATION	3	1	4
4	ATTORNEY GENERAL OFFICE	10	—	10
5	MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE	1	—	1
6	MINISTRY OF INTERIOR	2	—	2
7	MINISTRY OF FINANCE/DG CUSTOM AND EXCISE	1	—	1
8	MINISTRY OF LAW AND HUMAN RIGHTS	1	—	1
9	MINISTRY OF OCEAN AFFAIRS AND FISHERIES	3	—	3
10	NATIONAL CRUIFT AGENCY	4	—	4
11	COORDINATING MINISTRY FOR POLITIC, LAW AND SECURITY	7	—	7
13	STATE SECRETARY	2	—	2
12	INDONESIAN NATIONAL POLICE	20	5	25
14	NAVY	62	151	213
15	AIR FORCE	3	—	3
16	PROVINCIAL GOVT OF MALUKU	—	1	1
17	CITY GOVT OF KUPANG	—	1	1
18	CITY GOVT TUAL	—	1	1
19	CITY GOVT NATUNA	—	1	1
20	HONORARY	58	107	165
			GRAND TOTAL	713

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

๓.๓ โครงสร้างองค์การและการตั้งสำนักงานภูมิภาค ใช้เกณฑ์สถิติการเกิด
อาชญากรรมทางทะเลในพื้นที่ต่างๆ อาทิ การค้ำน้ำมันเถื่อน การทำประมงผิดกฎหมายการค้าไม้เถื่อนยา
เสพติด เป็นเกณฑ์การกำหนดที่ตั้งสำนักงาน การนี้ BAKAMLA มีกำลังทางเรือขนาดต่างๆ เป็นของตนเองและ
สามารถออกปฏิบัติการได้จนถึงเขต EEZ (Exclusive Economic Zone) ของ อช. โดยมีหน้าที่หลัก
ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายทางทะเล ปฏิบัติการลาดตระเวน ป้องกัน และตรวจตรา
ทางทะเล รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการค้นหาและกู้ภัยในทะเล

แผนภาพที่ ๒-๙ ที่ตั้งหน่วยงาน BAKAMLA ในภูมิภาค

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๒-๑๐ ลักษณะของเรือที่ปฏิบัติการในหน่วยงานBAKAMLA

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

๓.๔ ศูนย์ปฏิบัติการBAKAMLAมีระบบติดตามเรือAISSAT BAKAMLA ที่ทันสมัย ซึ่งรองรับฐานข้อมูลต่างๆเช่นระบบ (AIS) ระบบฐานข้อมูลเรือ (Ship data) ประวัติการเดินทางของเรือ การพยากรณ์อากาศมลภาวะและโปรแกรมการวิเคราะห์พฤติกรรมเรือเป็นต้นโดยเชื่อมโยงด้วยการสื่อสารด้วยระบบดาวเทียมศูนย์ปฏิบัติการมีระบบหลักในการติดตามสถานการณ์คือ ระบบ Early Warning Systemที่สามารถแจ้งเตือนเรือที่การลुक้า่านน้ำและแจ้งเตือน BAKAMLA ถึงพฤติกรรมเรือที่ผิดปกติเพื่อสามารถจัดส่งกำลังทางเรือเข้าตรวจสอบได้อย่างทันท่วงทีทั้งนี้ระบบ Early Warning System ประกอบด้วยระบบ BIIS (Bakamla Integrated Information System) ในรวบรวมข้อมูลการตรวจการณ์

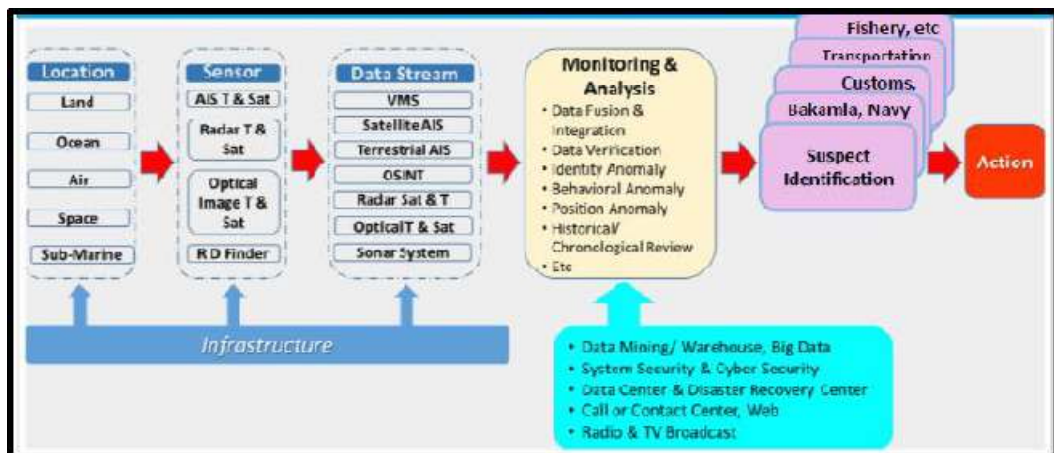
และการแลกเปลี่ยนข้อมูลและระบบ MONALISAซึ่งใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) ช่วยในการให้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา (Decision Support System (DSS) for the Strategic Decision Maker)

แผนภาพที่๒-๑๑ตำบลที่ตั้งของ Sensor สนับสนุน BIIS ได้แก่สถานีเรดาร์ชายฝั่งเรดาร์ดาวเทียม ระบบ AIS กล้องตรวจการณ์ระยะไกลวิทยุหาทิศและโซนาร์

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

แผนภาพที่๒-๑๒แผนภาพการทำงานระบบ Early Warning System

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๒-๑๓ ห้องศูนย์ปฏิบัติการ BAKAMLA

ที่มา:หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๘

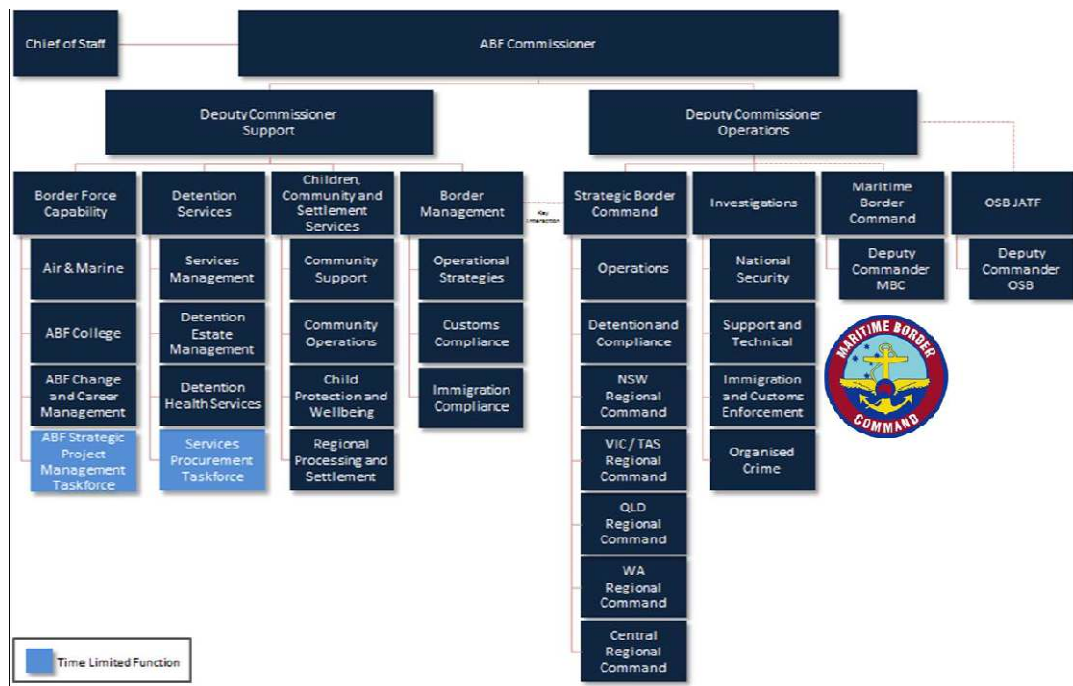
๔. หน่วยงานป้องกันชายแดนทางทะเลเครือรัฐออสเตรเลีย (Maritime Border Command : MBC)^{๑๑}

๔.๑ โครงสร้างหน่วยงาน MBC ได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาจากการปรับโครงสร้างภายในกระทรวงการเข้าเมืองและป้องกันชายแดน (Department of Immigration and Border) เมื่อเดือน ก.ค. พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองกำลังป้องกันชายแดนออสเตรเลีย (Australian Border Force; ABF) หน่วย MBC มีกำลังพลจากหน่วยงานหลักของออสเตรเลีย ๒ หน่วยคือ กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย (ABF) และกองทัพออสเตรเลีย (Australian Defence Force : ADF) เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน รวมทั้งมีหน่วยงานสนับสนุนหลายหน่วยเข้าร่วมปฏิบัติงาน เช่น กรมประมงเครือรัฐออสเตรเลีย (AFMA) กระทรวงเกษตรออสเตรเลียและทรัพยากรน้ำเครือรัฐออสเตรเลีย (Department of Agriculture and Water Resources) กรมเจ้าท่าเครือรัฐออสเตรเลีย (Australian Maritime Safety Authority) ในลักษณะกองกำลังเฉพาะกิจร่วมหลายหน่วยงาน (Multi Agency Task Force)

^{๑๑} Australian Border Force. "Maritime Border Command". (Online). Available

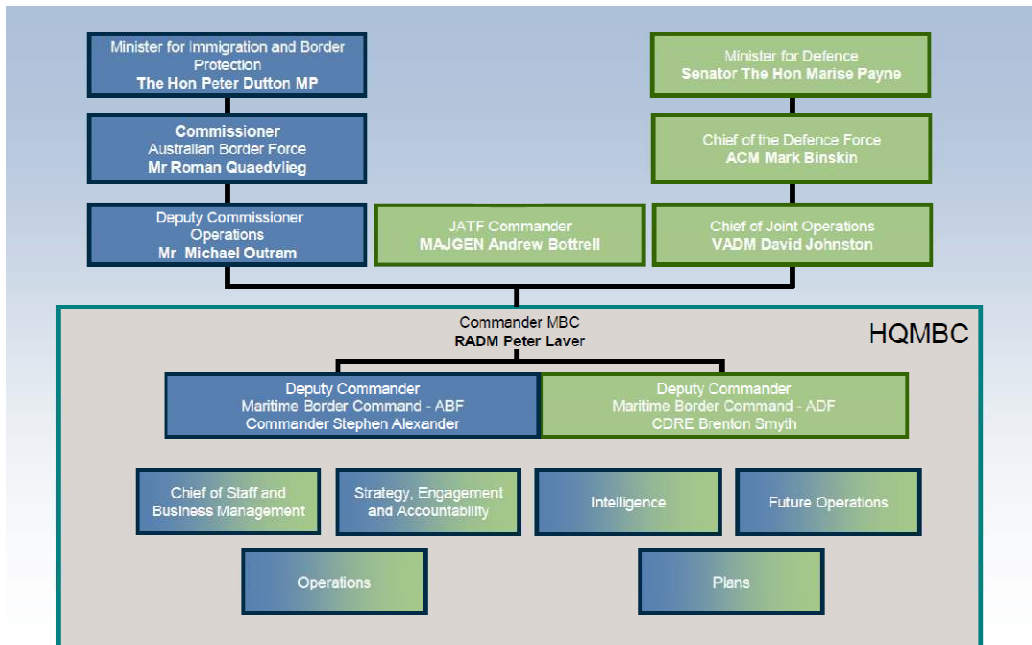
: <https://www.abf.gov.au/about-us/what-we-do/border-protection/maritime>, July 2018.

แผนภาพที่๒-๑๔โครงสร้างหน่วยงานMBC

ที่มา:กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

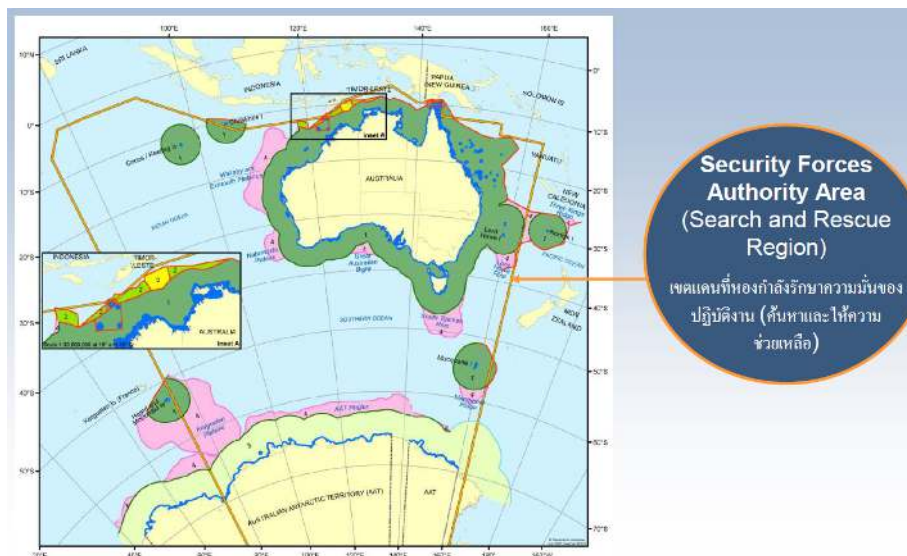
แผนภาพที่๒-๑๕ สายการบังคับบัญชาหน่วยงานMBC

ที่มา: กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

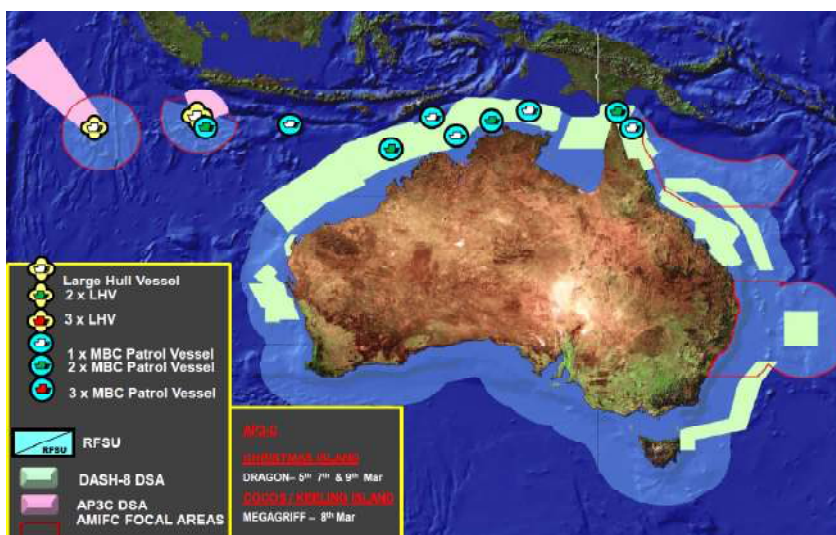
๔.๒ การกิจและพื้นที่รับผิดชอบ หน่วยงาน MBC มีพื้นที่รับผิดชอบตามพื้นที่อาณาเขตทางทะเลของเครือรัฐออสเตรเลียทั้งหมด รวมถึงพื้นที่ค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยบริเวณขั้วโลกใต้ด้วย สำหรับภัยคุกคาม หน่วยงาน MBC ได้จัดกลุ่มภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญ ๘ ด้าน ได้แก่ การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยผิดกฎหมายการกระทำผิดในบริเวณพื้นที่หวงห้ามทางทะเลการทำลายความมั่นคงทางชีวภาพการก่อการร้ายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ การส่งออกและนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย และการสร้างมลพิษทางทะเล

แผนภาพที่ ๒-๑๖ พื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงาน MBC

ที่มา: กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๒-๑๗ การวางกำลังของหน่วยงาน MBC

ที่มา: กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๒-๑๘ เรือ อากาศยานและทรัพยากรของหน่วยงาน MBC

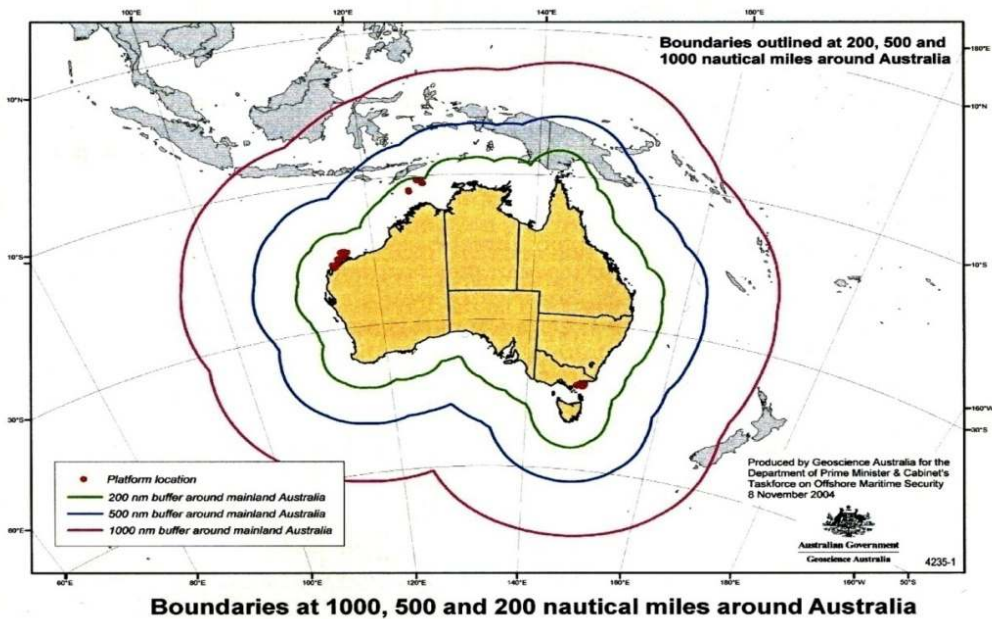
ที่มา: กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

๔.๓ ระบบข้อมูลข่าวสารทางทะเลและการวางแผนปฏิบัติการ (Australian Maritime Information System and MBC Operation Planning) หน่วยงาน MBC มีการใช้ทรัพยากรและเครื่องมืออย่างผสมผสาน เช่น อากาศยานตรวจการณ์จากทั้งหน่วย ABF และกองทัพออสเตรเลีย

ในการสนับสนุนลาดตระเวน การลาดตระเวนของหน่วยกำลังในพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเล การใช้ระบบ พิสูจน์ทราบทางทะเลและการตรวจการด้วยดาวเทียมเพื่อตรวจการณ์และพิสูจน์ทราบในลักษณะการ ใช้การขำวนำการปฏิบัติการ (Intelligent Led Operation) และลดข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเสริม การปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบที่กว้างขวาง สำหรับกำลังปฏิบัติการในพื้นที่ หน่วยงาน MBC มีเรือ ตรวจการณ์ของกองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย (ABF) และกองทัพออสเตรเลีย (ADF) ผลัดเปลี่ยนกันมาเข้าร่วมในการลาดตระเวนโดยขึ้นควบคุมทางยุทธการกับหน่วยMBCในส่วนของ การลาดตระเวน หน่วยงาน MBC จะเน้นการลาดตระเวนเพื่อรองรับภัยคุกคามทางด้านเหนือเป็นหลัก โดยมีภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญคือการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง และการลักลอบทำการประมงของ เรือประมงต่างชาติสำหรับระบบติดตามสถานการณ์และรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ออสเตรเลียมี ระบบติดตามสถานการณ์แห่งชาติโดยใช้หลักการเดียวกับระบบ MDA ของสหรัฐฯ มีชื่อว่า Australian Maritime Identification System (AMIS) โดยระบบ AMIS นี้ ถูกกำหนดให้มีความต้องการ ในการรับรู้สถานการณ์ทางทะเลในลักษณะเป็นชั้นๆ (Defence in Depth) เพื่อใช้กำลังตอบโต้ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งระบบ AMIS ได้ระบุความต้องการข้อมูลข่าวสารตามระยะต่างๆ ดังนี้

๑. ระยะ ๑,๐๐๐ ไมล์ทะเลจากขอบฝั่ง ต้องการทราบข้อมูลและรายละเอียด ของเป้า (เรือ) ที่เข้าจอดเทียบท่าเรือของออสเตรเลีย
๒. ระยะ ๕๐๐ ไมล์ทะเลจากขอบฝั่ง ต้องการทราบข้อมูลและรายละเอียด ของเป้า (เรือ) ที่แล่นผ่านอาณาเขตทางทะเลของออสเตรเลีย
๓. ระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากขอบฝั่ง ต้องการทราบข้อมูลและรายละเอียด ของเป้า (เรือ) ทุกชนิด ยกเว้นเรือท่องเที่ยว

แผนภาพที่ ๒-๑๙ ขอบเขตการตรวจจับของระบบ AMIS

ที่มา: กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย, (เอกสารประกอบการบรรยาย), ๒๕๕๙

ในส่วนของคุณข้อมูลของเป้าที่ต้องการทราบ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานในการเดินเรือ เช่น ชื่อเรือ ประเภท ขนาด เข็ม ความเร็ว ตำแหน่ง เมืองท่าต้นทาง เมืองท่าปลายทาง สัญชาติของเรือ ข้อมูลรายละเอียดของคนประจำเรือ รายละเอียดของสินค้า หรือรายละเอียดอื่นๆ ที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวอาจหาได้จากระบบเรดาร์ตรวจการณ์ระยะไกลและเรดาร์ชายฝั่ง ระบบรายงานที่เรืออัตโนมัติ (AIS) ระบบรายงานที่เรือระยะไกล (Long Range Identification Tracking System: LRITS) หรือระบบรายงานที่เรือประมงอัตโนมัติ (Vessel Monitoring System: VMS) หรือการรายงานจากเรือโดยตรงตามความเหมาะสมซึ่งการปฏิบัติงานของศูนย์ AMIS จะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและติดตามสถานการณ์ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยมีศูนย์ปฏิบัติการตั้งอยู่ตามชายฝั่งรอบออสเตรเลีย

สำหรับห้องศูนย์ยุทธการของหน่วยงาน MBC คือ ศูนย์ Australian Maritime Border Operation Centre : AMBOC) ซึ่งศูนย์จะแสดงภาพสถานการณ์ทางทะเลในภาพรวมของพื้นที่ทางทะเลทั้งหมดของออสเตรเลียที่ได้รับจากระบบตรวจการณ์ และการรายงานของเรือและอากาศยาน ห้องศูนย์ยุทธการAMBOC จะมีลักษณะคล้ายกับโรงภาพยนตร์มีจอภาพแสดงสถานการณ์ขนาดใหญ่ พื้นที่ในห้องจะถูกแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนปฏิบัติการและส่วนฐานข้อมูล ซึ่งจะรวมอยู่ในห้องเดียวกัน ในสถานการณ์ปกติห้องศูนย์ยุทธการAMBOC มีกำลังพลปฏิบัติงานเป็นผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วย ABF หน่วย MBC และกรมประมงเครือรัฐออสเตรเลีย AFMA ปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อวิเคราะห์เป้าหมายจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและตกลงใจสั่งการโดยนายทหารเวรที่ปฏิบัติงาน (Duty Officer) การวิเคราะห์เป้าหมายที่ตรวจพบจากข้อมูลที่ได้รับในห้องศูนย์ยุทธการโดยทั่วไปจะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อประเมินค่าภัยคุกคามเบื้องต้นเพื่อลดภาระการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ก่อนพิจารณาตรวจสอบและตกลงใจโดยเจ้าหน้าที่เวรผู้ปฏิบัติงานในเวลาต่อมา การทำงานจะปฏิบัติงานเป็นชุดปฏิบัติงาน ๓ ผลัดๆ ละ ๓ ชั่วโมง มีกำลังพลต่อผลัดประมาณ ๘-๑๐ นาย ปฏิบัติงานต่อเนื่องกันไปเป็นห้วงเวลา ๕ วัน เพื่อความต่อเนื่องของสถานการณ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

๑. ศึกษาบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในการรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยวิเคราะห์นโยบาย กฎหมาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบคำถามว่า ศรชล.ควรมีบทบาทที่เกี่ยวข้องในการรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร?

๒. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวกับการรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในภาพรวมของประเทศไทยรวมถึงปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดต่างๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

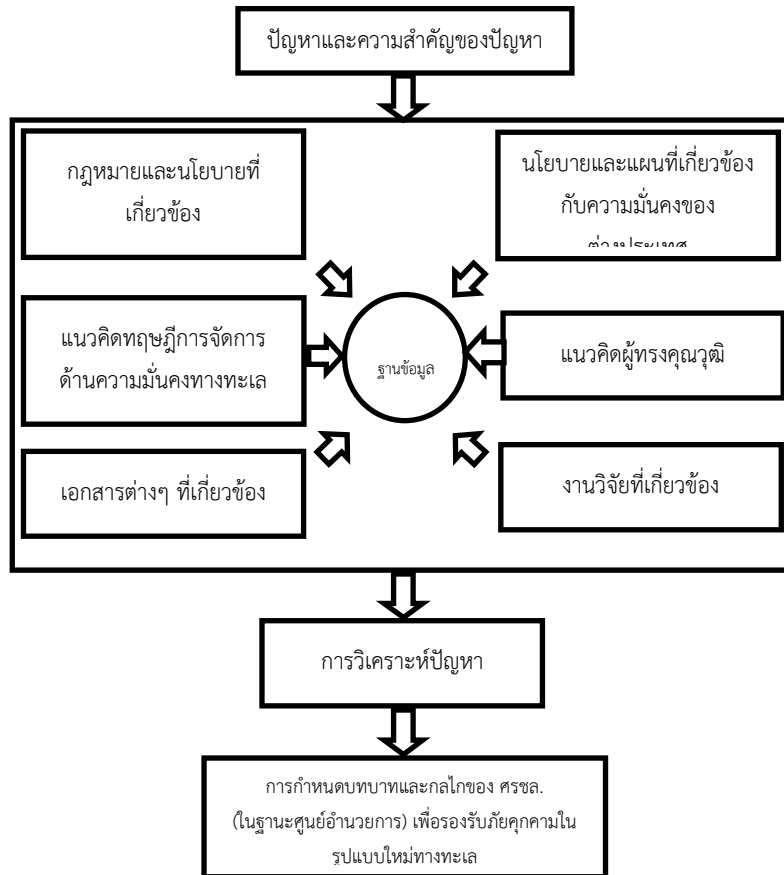
๓. ศึกษาแนวทางการตอบสนองต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการของประเทศต่างๆ งานวิจัย และแนวความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวคิดในการดำเนินการตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล

๔. วิเคราะห์อำนาจตามกฎหมายของ ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ) ตามข้อ ๑ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของหน่วยงานในการปฏิบัติงานตามข้อ ๒ และเปรียบเทียบการดำเนินการ

จากกรอบทฤษฎีและตัวแบบตามข้อ ๓ เพื่อกำหนดแนวคิดด้านโครงสร้างและการรับสถานการณ์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในการจัดการสาธารณสุขทางทะเลต่อไป

๕. วิเคราะห์หนทางแก้ไขปัญหาเพื่อตอบคำถามวิจัยต่อไป

แผนภาพที่ ๒-๒๐ กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

จากการทบทวนกฎหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงทางทะเลในทุกๆระดับ ทฤษฎีและหลักการด้านความมั่นคง รวมถึงแนวคิดในการบริหารจัดการของหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศในการรักษาผลประโยชน์ของชาติและความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเบื้องต้นดังกล่าว ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาพร้อมกับลักษณะแนวโน้มและผลกระทบของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบันและในห้วง ๑๐ ปีข้างหน้า รวมถึงกลไกปัญหาและสิ่งท้าทายของการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลของไทยในปัจจุบัน อันนำมาสู่การวิเคราะห์บทบาทของศูนย์อำนาจการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรช.) ในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ทางทะเลในบทยต่อไป

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

กล่าวนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึงสถานะแวดล้อมภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ปัญหา และแนวโน้มในอนาคต การเปรียบเทียบกลไก และผลกระทบการบริหารงานด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของไทยกับต่างประเทศ ตลอดจนปัญหาและสิ่งท้าทายในการบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลในปัจจุบันซึ่งจะนำไปวิเคราะห์หาแนวทางการปฏิบัติของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลที่เหมาะสมต่อไป

สถานะแวดล้อมภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ปัญหา และแนวโน้มในอนาคต

จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ^๑ ซึ่งปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ได้ระบุไว้ว่า การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเศมหาอำนาจที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติจะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทาง ความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่างๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่ม เศรษฐกิจ และการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกๆ ระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยง ด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งในเชิง ความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคง ด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่างๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง ในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่างๆ ดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน

จากการสรุปสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลประกอบแผนความมั่นคงแห่งชาติ

^๑ สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐. พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, ๒๕๖๑), หน้า ๒- ๑๖.

ทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) โดยสรุปสามารถแยกออกเป็น^๒

๑. สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลระดับโลก ปัจจุบันนี้สังคมโลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีอันเจริญก้าวหน้าได้เชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกันทำให้โลกมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ความเป็นไปทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่างๆ ได้ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายตัวของระบบทุนนิยมที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของโลกนอกจากเชื่อมโยงกันแล้วยังทำให้มีการเกิดขึ้นของประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ๆ ระบบโลกในปัจจุบันจึงเป็นระบบหลายขั้วอำนาจ (Multi - Polar System) ที่ประเทศที่มีศักยภาพต่างกันแข่งขัน ถ่วงดุล และร่วมมือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ โลกยุคโลกาภิวัตน์ยังส่งผลให้รูปแบบของภัยคุกคามได้เปลี่ยนแปลงไป ภัยคุกคามอันเกิดจากรัฐ กำลังทหาร หรือการเกิดสงครามขนาดใหญ่มีแนวโน้มลดลง ขณะที่การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร นอกจากทำให้รัฐต่างๆ มีศักยภาพลดลงในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงแล้ว ยังทำให้เกิดภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ขึ้น ซึ่งครอบคลุมทั้งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม ความมั่นคงของมนุษย์ และความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามที่มีลักษณะข้ามชาติและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ เช่น การก่อการร้าย การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่งอาวุธ โจรสลัด ภัยต่อการเดินเรือ ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก ความมั่นคงทางด้านอาหาร ความมั่นคงทางพลังงานซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของโลกและของแต่ละประเทศอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ยังอาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศได้อีกด้วย ภัยคุกคามรูปแบบใหม่จึงเป็นเรื่องที่ท้าทายและต้องอาศัยการบริหารจัดการของภาครัฐที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงในระดับโลกพบว่า ภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง และมีความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้นในอนาคต คือ

๑.๑ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม กลุ่มก่อการร้ายจะยังคงเป็นตัวแสดง (Actors) ที่สำคัญในเวทีการเมืองระดับโลก ท่ามกลางสถานการณ์ของโลกที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วของอาวุธทำลายล้างสูง และการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาวุธ จึงทำให้ความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม มีความเข้มข้น รุนแรงมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อผนวกกับลักษณะของการบริหารจัดการความมั่นคงทางทะเลที่มีความยากลำบากแล้ว ทะเลจึงเป็นได้ทั้งเครื่องมือของการก่อการร้าย เป็นทั้งเส้นทางเดินเรือ เส้นทางขนส่งอาวุธ และเป้าหมายในการปฏิบัติการที่ไม่สามารถระบุรูปแบบ เวลา อาวุธ และเป้าหมายของการก่อการร้ายได้ นอกจากนี้ กระแสโลกาภิวัตน์จะมีส่วนสนับสนุนสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติเป็นภัยคุกคามหลักที่กระทบต่อความมั่นคงของโลกในปัจจุบัน

๑.๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก กระแสโลกาภิวัตน์ที่มาพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแบบทุนนิยมที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการมุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเป็นหลัก ทำให้ธรรมชาติในฐานะที่เป็นทรัพยากร ถูกนำมาใช้อย่างมาก ขาดความรับผิดชอบ และไร้การควบคุม จนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว และส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

^๒ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔, พิมพ์ครั้งที่ ๑,

ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) ที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลก และที่สำคัญปัญหาสิ่งแวดล้อมยังส่งผลต่อชีวิตของมนุษย์ในทุกด้านอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของพื้นผิวโลก ความมั่นคงทางพลังงาน ความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งยังกระทบต่อภาคสังคม เช่น ปัญหาความยากจน การอพยพย้ายถิ่น และการแย่งชิงทรัพยากร

๑.๓ ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของประชากรโลก การแสวงหากำไรสูงสุดของระบบทุนนิยม และปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจมีความเข้มข้นมากขึ้น เช่น ความขัดแย้งจากการแย่งชิงตลาดและทรัพยากร ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญปัญหาความขัดแย้งทางเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้นอาจนำไปสู่ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศ รวมถึงการขยายตัวของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ อันทำให้สถานการณ์มีความรุนแรงยิ่งขึ้นอีกด้วย

๒. สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระดับภูมิภาค ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก มีอาณาเขตติดต่อกับมหาสมุทรแปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย และช่องแคบมะละกา จึงนับได้ว่าประเทศไทยตั้งอยู่บนจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญใน ๒ แง่มุม กล่าวคือ ๑) เป็นแหล่งทรัพยากรทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต และ ๒) เป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้มหาอำนาจต่างๆ จึงมุ่งที่จะรักษาและแผ่ขยายอิทธิพลของตนเองในพื้นที่ดังกล่าว ดุลยภาพและพลวัตด้านความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก จึงขึ้นอยู่กับบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคกับประเทศมหาอำนาจเป็นสำคัญ ในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก มีเส้นทางยุทธศาสตร์ด้านการขนส่งทางทะเลที่สำคัญอย่างยิ่ง ได้แก่

๒.๑ ช่องแคบฮอร์มุซ เป็นเส้นทางผ่านเข้าออกช่องทางเดียวของรัฐในตะวันออกกลางที่ส่งน้ำมันเป็นสินค้าออก ความตึงเครียดใดๆ ที่เกิดขึ้นบริเวณช่องแคบดังกล่าวจึงสร้างความอ่อนไหวต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของโลกอย่างมาก

๒.๒ ช่องแคบมะละกา เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าและพลังงานของหลายประเทศในทวีปเอเชียรวมทั้งประเทศไทยมหาอำนาจต่างๆ รวมทั้งประเทศชายฝั่งช่องแคบจึงให้ความสำคัญต่อสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ดังกล่าว

๒.๓ ทะเลจีนใต้ มีความสำคัญต่อประเทศเอเชียตะวันออกและสหรัฐอเมริกาอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งทรัพยากรและเส้นทางขนส่งพลังงานจากตะวันออกกลางไปจีน ญี่ปุ่น และภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกา ทะเลจีนใต้จึงเป็นพื้นที่ที่มีการแข่งขันและความขัดแย้งระหว่าง ๒ มหาอำนาจ คือ จีน และสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ การอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีและพาราเซลซึ่งเป็นแหล่งสำรองน้ำมัน ยังเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศจีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ บรูไน มาเลเซีย และได้หวัน อีกด้วย ในส่วนบทบาทของมหาอำนาจ **สหรัฐอเมริกา** ยังคงให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ในฐานะที่เป็นจุดยุทธศาสตร์ทั้งในด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ ขณะที่จีนมุ่งสร้างศักยภาพและเพิ่มบทบาทด้านความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคให้มีเสถียรภาพและเป็นประโยชน์ต่อจีนมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งกระชับความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก กลุ่มประเทศตะวันออกกลางและแอฟริกา ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับพหุภาคี ปัจจัยสำคัญที่ทำให้จีนสนใจภูมิภาคนี้อย่างมาก คือ การที่จีนต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตและพลังงานผ่านน่านน้ำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และช่องแคบมะละกา ทั้งนี้ เศรษฐกิจของจีนต้องพึ่งพาน้ำมันจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด โดยร้อยละ ๘๐ ของน้ำมันที่ถูกบริโภคในจีนขนส่งผ่านมหาสมุทรอินเดีย ส่งผลให้จีนมุ่งสู่มหาสมุทรอินเดีย

ในทุกทางเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่เส้นทางขนส่งสินค้าและพลังงานของตน การแข่งขันของมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ยังต้องคำนึงถึงบทบาทของอีก ๒ ประเทศที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา ได้เพิ่มบทบาทของตนเองในเวทีการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกมากขึ้น โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความสำคัญต่อญี่ปุ่นทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง เป็นแหล่งทรัพยากร แหล่งลงทุน ฐานการผลิต และตลาดที่สำคัญแต่ในปัจจุบันอิทธิพลของจีนได้แผ่ขยายลงมาในภูมิภาคนี้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทำให้ญี่ปุ่นต้องแข่งขันอิทธิพลทางเศรษฐกิจและความมั่นคงกับจีนในภูมิภาคนี้มากขึ้น เช่นเดียวกับประเทศอินเดียที่ยังคงให้ความสำคัญกับนโยบายเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคอื่นๆ โดยเฉพาะกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อินเดีย โดยใช้นโยบายมุ่งตะวันออก (Look East) เพื่อโดดเดี่ยวปากีสถานและถ่วงดุลอำนาจกับจีน โดยมองว่าการขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาคนี้เป็นการคุกคามอินเดียทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ อินเดียยังมีนโยบายเร่งเปิดความสัมพันธ์กับมหาอำนาจอื่นๆ โดยไม่เลือกฝ่าย เพื่อเสริมสร้างระบบหลายขั้วอำนาจขึ้นในโลกและเป็นการแสดงอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียใต้และมหาสมุทรอินเดีย และอินเดียจะยังคงใช้นโยบายมุ่งตะวันออกต่อไป ซึ่งให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติการทางทะเลเชิงรุกและเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพเรืออีกด้วย

๓. สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลของอาเซียน ความมั่นคงทางทะเลจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกรอบความร่วมมือของอาเซียนภายใต้เสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และได้มีการกำหนดแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community Blueprint) ปัจจุบันมีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลในอาเซียน ดำเนินการผ่านกรอบและกลไกต่างๆ เช่น การประชุมหารืออาเซียนว่าด้วยประเด็นทางทะเล (ASEAN Maritime Forum - AMF) และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Ministers' Meeting - ADMM) เป็นต้น ทั้งนี้ ในระยะต่อไป สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลของอาเซียนที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ ๑) การอ้างสิทธิ์และแย่งชิงผลประโยชน์ ในพื้นที่อ้างสิทธิ์ทางทะเล ๒) สถานการณ์ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ และการขาดความไว้วางใจกันของประเทศอาเซียน อาจเป็นปัจจัยผลักดันให้มีการเสริมสร้างกำลังทางเรือมากขึ้น ๓) ความปลอดภัยทางทะเลของอาเซียน โดยเฉพาะจากการก่อเหตุของโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจและการขนส่งทางทะเล ๔) การก่อการร้ายทางทะเล การพัฒนาของกลุ่มก่อการร้ายในพื้นที่ ซึ่งอาจความเชื่อมโยงกับอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้เสถียรภาพความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคมีความเสี่ยงมากขึ้น

๔. สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวโน้มในอนาคตอันใกล้ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีการรวมตัวกันใกล้ชิดมากขึ้น จากเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ทั้งทางการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามประเทศเหล่านี้ยังคงมีความขัดแย้งระหว่างกันหลายด้าน เช่น เชื้อชาติ ศาสนา และเขตแดน รวมทั้งประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

๕. สถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ทางทะเลของประเทศไทย สถานการณ์ความมั่นคงและประเด็นปัญหาในพื้นที่ทางทะเลของประเทศไทยอาจแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่มที่สำคัญและสัมพันธ์กัน คือ ๑) กลุ่มปัญหาการบริหารจัดการของรัฐ ๒) กลุ่มปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และ ๓) กลุ่มปัญหาภัยคุกคามและอาชญากรรมข้ามชาติ

๕.๑ กลุ่มปัญหาการบริหารจัดการของรัฐ การบริหารจัดการทางทะเลของหน่วยงานรัฐ ยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดมาจากหลายสาเหตุ ทั้งการขาดการประสานงานและบูรณาการระหว่าง หน่วยงานการขาดงบประมาณ กฎหมายหลายฉบับยังมีความล้าสมัย และมีความซ้ำซ้อน รวมไปถึงการขาด การตระหนักถึงความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนด นโยบายของชาติที่ผ่านมา จึงให้ความสำคัญกับทะเลน้อย ซึ่งปัญหาการบริหารจัดการของภาครัฐนี้ยังส่งผลกระทบต่อ กลุ่มปัญหาอื่นๆ ด้วยนอกจากนี้การขาดการให้ความสำคัญกับทะเลยังส่งผลให้เกิดการขาดการส่งเสริม โครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและทรัพยากรทางทะเลหลัก (Maritime Critical Infrastructure and Key Resources) อย่างมีประสิทธิภาพเช่น ท่าเรือ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเล อาทิ การต่อเรือ การซ่อมเรือการขนส่งทางทะเล ฯลฯ อีกด้วย

๕.๒ กลุ่มปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จากการขาดประสิทธิภาพ ในการจัดการทางทะเลของภาครัฐ ประกอบกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจากทะเล อย่างขาดความรับผิดชอบและการควบคุม ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมทางทะเลได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวาง ความหลากหลายทางชีวภาพลดลงอย่างรวดเร็ว ทะเลกลายเป็นพื้นที่รับภาระต้นทุนทางสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างรุนแรง อาทิ การก่อมลพิษทางทะเล การสร้างสิ่งปลูกสร้างที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การทำประมงอย่างขาดความรับผิดชอบ ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing - IUU) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิด ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลนั้น ยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมด้วย เช่น ความขัดแย้ง ระหว่างธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และชุมชนท้องถิ่น ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการประมง ทั้งยังบีบให้ผู้ประกอบการประมงออกไปแสวงหาผลประโยชน์ในเขตประมงของประเทศอื่นอันนำไปสู่ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากการประมงอีกด้วย

๕.๓ กลุ่มปัญหาภัยคุกคามและอาชญากรรมข้ามชาติ จากการที่ทะเลเป็นพื้นที่ที่เปิด ประกอบกับการขาดประสิทธิภาพในการควบคุมทะเล ทำให้ทะเลเป็นพื้นที่ที่มีการกระทำผิดกฎหมายมาก และหลายประเด็น ปัญหามีลักษณะข้ามชาติ เช่น การลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่งอาวุธ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การก่อการร้าย โจรสลัด จากสภาพการณ์ของปัญหาจึงจำเป็นเร่งด่วนที่ภาครัฐจะต้องปรับตัวเพื่อ ให้การควบคุมทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากข้อมูลการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทั่วไป และสถานะแวดล้อม ด้านความมั่นคงทางทะเล สามารถสรุปได้ว่าสถานะแวดล้อมภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลในอนาคต มีปัจจัยมาจากการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกอย่างมีนัยสำคัญ ที่สำคัญ ประกอบด้วย การก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงของระบบขั้วอำนาจของโลก ซึ่งเป็นปัจจัย

ที่ผลักดันให้เกิดภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่จะมีความหลากหลายและซับซ้อนขึ้นในอนาคต ที่ครอบคลุมทั้งมิติทางบก ทางทะเล และมิติอื่นๆ ด้วย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่โดยเฉพาะทางทะเลนั้นส่งผลกระทบต่อในมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งในมิติของเศรษฐกิจ และในมิติของความมั่นคง ดังจะเห็นได้จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายทางทะเล ปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการแย่งทรัพยากรทางทะเลในพื้นที่ทับซ้อน ปัญหาเกี่ยวกับสาธารณสุขทางทะเล และปัญหาการลักลอบต่างๆ ทางทะเล เป็นต้น และด้วยความซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเล ทำให้แนวโน้มของภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเลในอนาคตจะเป็นภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่มีแนวโน้มซับซ้อนหลากหลาย และรุนแรงขึ้น ทั้งนี้ ตามนโยบาย ผอ.ศรชล. ปี ๒๕๖๒ ได้กล่าวถึงภัยคุกคามที่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นและ ศรชล. อาจต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการ ประกอบด้วย^๓

๑. การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ
๒. การลักลอบลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย/ยาเสพติด/อาวุธ/และสินค้าต้องห้าม
๓. การลักลอบลำเลียงสินค้าสองวัตถุประสงค์ หรือ WMD ตามมติ UN
๔. การก่อการร้ายทางทะเล
๕. การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์ และการโยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติ
๖. อุบัติเหตุทางทะเล
๗. การทำประมงผิดกฎหมาย
๘. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการบรรเทาสาธารณภัยในทะเล
๙. การทำลายสิ่งแวดล้อมทางทะเล

กลไกการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของไทยในลักษณะศูนย์ประสานการปฏิบัติ

ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.ปัจจุบัน) จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๐ และคณะรัฐมนตรี (ครม.) ให้ความเห็นชอบ เมื่อ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๐ ให้เป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจการทางทะเลในทุกด้านระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับงานทางทะเล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่ซ้ำซ้อน โดยมีแนวคิดในการปฏิบัติคือ ให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยมีกองทัพเรือเป็น

^๓ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล. นโยบายผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และแผนปฏิบัติงานของ ศรชล.ประจำปี ๒๕๖๒, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรมสารบรรณทหารเรือ, ๒๕๖๑). หน้า ๗ - ๑๐.

ศูนย์กลางในการประสานงาน เพื่อให้ทุกหน่วยงานทางทะเลสามารถปฏิบัติภารกิจของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีที่ตั้งอยู่ที่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ กองบัญชาการกองทัพเรือ พระราชวังเดิม กรุงเทพฯ โดยมี เสนาธิการทหารเรือ (เสธ.ทร.) เป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ผอ.ศรชล.) และมีคณะกรรมการบริหาร ศรชล. ประกอบด้วย อธิบดีและหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สำหรับส่วนราชการอื่นๆ ปฏิบัติงาน ณ ที่ตั้งปกติ ทั้งนี้ ศรชล. ปัจจุบันได้จัดให้มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยต่างๆ โดยมี กองทัพเรือ (ทร.) เป็นศูนย์กลางและมีการจัดกำลังพลของ ทร. ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางทะเลตลอด ๒๔ ชั่วโมง^๔

๑. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการระดับกรม (ศรชล. ปัจจุบัน) มีอำนาจ (ตามมาตรา ๑๗ วรรค ๑๗ เมษายน ๒๕๔๐ และระเบียบปฏิบัติประจำ ศรชล.) ดังนี้

๑.๑ ประสานการปฏิบัติกับหน่วยต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเล ตลอดจนกิจกรรมทางทะเลอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

๑.๒ ประสานการปฏิบัติในระดับนโยบายกับคณะกรรมการนโยบายและอำนาจการรักษาสภาพประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (นอปท.) และส่วนราชการต่างๆ

๑.๓ รวบรวมข่าวสารข้อมูลต่างๆ และการกระจายข่าวให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

๑.๔ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยต่างๆ ดำเนินการประชาสัมพันธ์การดำเนินการของ ศรชล. และหน่วยปฏิบัติต่างๆ เป็นส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ควบคุมการปฏิบัติของศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเขต (ศรชล.เขต) ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติงานในทะเล โดยแบ่งตามพื้นที่รับผิดชอบที่กำหนด

๑.๖ ปฏิบัติตามแผนและงานพิเศษอื่นๆ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและรัฐบาลจะมอบหมาย

ทั้งนี้ ให้ ศรชล.เขต มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายทางทะเลต่างๆ ช่วยเหลือประชาชน การรักษาสภาพประโยชน์ของชาติและกิจการอื่นๆ ที่มอบหมายในพื้นที่รับผิดชอบประสานกับหน่วยราชการต่างๆ อย่างใกล้ชิดในการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

๑. การบังคับใช้กฎหมายในทะเล ได้แก่ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ การป้องกันและปราบปรามการลักลอบและหลีกเลี่ยงการขนส่งสินค้าเลี้ยงภาษีศุลกากร การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ การป้องกันและปราบปรามการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมง

^๔ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล. ระเบียบปฏิบัติประจำ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๒. หน้า ๓ - ๑๐.

การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ การปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับกรมการคมนาคมและการขนส่งทางน้ำ การปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม การปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน และการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล

๒. การช่วยเหลือประชาชนและผู้ประสบภัยทางทะเล ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยในทะเลและการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ ในทะเล

๓. การคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ได้แก่ การช่วยเหลือและคุ้มครองการทำประมงที่ประกอบอาชีพโดยสุจริต การควบคุมและตรวจตราสัญญาณทางทะเล การคุ้มครองแท่นขุดเจาะและผลิตปิโตรเลียม/แหล่งทรัพยากรทางทะเล และการสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเลและบริเวณชายฝั่ง

๔. การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล ได้แก่ การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล และการป้องกันและขจัดคราบน้ำมันและมลพิษต่างๆ ในทะเล

๕. สนับสนุนภารกิจของศูนย์ทำงานต่างๆ ได้แก่ ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจการปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงทางทะเล ศูนย์ประสานงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือประมง ศูนย์ควบคุมการปฏิบัติในการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน

๖. ภารกิจอื่นๆ ตามที่จะมอบหมาย

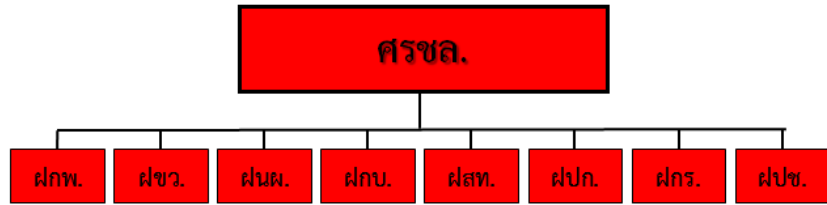
๒. การแบ่งส่วนราชการ ของศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

แผนภาพที่ ๓-๑ โครงสร้างและการบังคับบัญชาของ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ)

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, ระเบียบปฏิบัติประจำ, ๒๕๔๒

แผนภาพที่ ๓-๒ โครงสร้างและการบังคับบัญชาภายในกองบัญชาการ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ)

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, ระเบียบปฏิบัติประจำ, ๒๕๕๒

การเปรียบเทียบกลไกการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลในปัจจุบันของไทยกับต่างประเทศ

จากการปัญหาและสิ่งท้าทายในการปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ) ในห้วงที่ผ่านมา นำมาสู่การ พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒ โดยการจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” (ศรชล.) ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล จำนวน ๖ หน่วยงาน มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการบูรณาการขีดความสามารถของรัฐในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยวิธีการปฏิบัติราชการและการบริหารงานการจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน และอัตรากำลังให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) มีกลไกในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถลดอุปสรรคข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ) ตามกฎหมายดังนี้^๕

๑. กลไกระดับนโยบาย ตาม พ.ร.บ.ฯ มาตรา ๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ โดยกรรมการโดยตำแหน่งระดับรัฐมนตรีและปลัดกระทรวงจำนวน ๒๗ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน มีหน้าที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลและมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒ ให้คำแนะนำ ปรีกษา และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

^๕ “พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๖

๑.๓ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของหน่วยงานทางทะเลของ ศรชล. หรือ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและเสนอผลการดำเนินการต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ และ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๒. กลไกระดับปฏิบัติการ ตาม พ.ร.บ.ฯ มาตรา ๑๗ ได้กำหนดให้จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการ รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะ เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นรองผู้อำนวยการ และมีเสนาธิการทหารเรือเป็นเลขาธิการ ศรชล. มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบ เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยวิธีการปฏิบัติราชการและการบริหารงาน การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน และอำนาจหน้าที่ของส่วนงานและอัตรากำลังให้เป็นไปตาม ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ให้ ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ) เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง โดย พ.ร.บ. ได้กำหนดสาระสำคัญของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่ของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ตาม พ.ร.บ.ฯ มาตรา ๑๙ ดังนี้

๑.๑ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๑.๒ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคาม ต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และรายงานคณะกรรมการ และคณะรัฐมนตรีตามลำดับ เพื่อพิจารณาต่อไป

๑.๓ เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับแผนและแนวทางดังกล่าวต่อไป

๑.๔ วางแผน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมบังคับบัญชาและ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. ให้สามารถติดต่อ เชื่อมโยง หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

๑.๕ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตระหนักรู้ในสำคัญของผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และสิทธิในการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเล พื้นที่ต่างๆ และหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

นอกจากนี้ ตาม พ.ร.บ.ฯ มาตรา ๒๗ ได้กำหนดแนวคิดในการรับสถานการณ์โดยมี สาระสำคัญคือ ในภาวะปกติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามอำนาจ หน้าที่ของหน่วยงานทางทะเลตามขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจหน้าที่แก่หน่วยงานทางทะเลนั้น โดย ในกรณีที่เกิดขีดความสามารถของหน่วยงานรัฐ ไม่มีหน่วยงานรัฐใดรับผิดชอบ มีความจำเป็นต้อง บูรณาการในการปฏิบัติงาน หรือมีความจำเป็นอื่น คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของ

ชาติทางทะเล อาจกำหนดให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล และอำนวยความสะดวกในการจัดการ หรือแก้ไขปัญหา โดยบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานทางทะเลเข้าด้วยกัน เพื่อป้องกัน ปราบปราม หรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลตามความจำเป็น

สำหรับในกรณีที่มีภาวะไม่ปกติเกิดขึ้น คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระวัง ยับยั้ง จัดการแก้ไข หรือบรรเทาปัญหา ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หรือกิจกรรมทางทะเลภายในพื้นที่ และระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ ทั้งนี้ ให้นายกรัฐมนตรีประกาศให้ทราบโดยทั่วไป และเมื่อภาวะไม่ปกตินั้น สิ้นสุดลงให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกภาวะไม่ปกติและให้ภารกิจของ ศรชล. สิ้นสุดลงและรายงาน ให้คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีทราบตามลำดับ ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ. มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติของ ศรชล. ในภาวะปกติและไม่ปกติให้ ศรชล. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ด้วย

๑. ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระวัง ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหา เหตุการณ์ สาธารณภัย หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบ หรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือวรรคสาม ทั้งนี้ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ ศรชล. มีอำนาจประกาศเขตการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย โดยกำหนดพื้นที่เพื่อดำเนินการดังกล่าวกรณีฉุกเฉินหรือเร่งด่วนได้เป็นการ เฉพาะคราว และภายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ ศรชล. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง รวมทั้งขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒. ดำเนินการเพื่อให้มีการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ หรือเตรียมการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใดๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล เพื่อประโยชน์ ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ได้ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ ตามระเบียบ ที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

๓. กำกับ ติดตาม และเร่งรัดหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการ หรือบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุ หรือคำสั่งการของ ศรชล. ที่เกี่ยวข้อง

๔. สั่งการและกำกับดูแลท่าเทียบเรือ กิจการทำเรือ ที่จอดเรือ ท่ารับส่งสินค้า ท่ารับส่ง คนโดยสาร ท่าเทียบเรือประมง กิจการแพปลา และพื้นที่หรือสถานที่ตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมสถานที่หรือกิจการดังกล่าว ต้องร้องขอ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ถ้ามีความจำเป็นที่ ศรชล. ต้องใช้อำนาจหรือหน้าที่ตามกฎหมายใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐใด ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ใน ศรชล. เป็นเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ตามกฎหมายนั้น หรือมีมติให้หน่วยงานของรัฐนั้น มอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายในเรื่องดังกล่าว ให้ ศรชล. ดำเนินการแทนหรือมีอำนาจดำเนินการด้วยภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้อำนาจนั้นไว้ด้วย

สำหรับกลไกในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายใต้ ศรชล. ตาม พ.ร.บ.ฯ มาตรา ๒๓ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหาร ศรชล. มีหน้าที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อแผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ ศรชล.

๒. เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ ศรชล.

๓. วางระเบียบเกี่ยวกับการอำนวยการ ประสานงานและบูรณาการขีดความสามารถ และข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๔. วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ ศรชล. ภาค และ ศรชล. จังหวัด

๕. ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินการคลัง การจัดการทรัพย์สินของ ศรชล. ศรชล.ภาค และ ศรชล.จังหวัด และการอื่นใดที่จำเป็น

๖. วางระเบียบเกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวน และดำเนินคดีของ ศรชล.

๗. แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ศรชล. เพื่อให้การเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้คำปรึกษาแก่ ศรชล.

๒. อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ศรชล. ในภาวะปกติ และไม่ปกติ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ายานพาหนะ หรือบุคคลในยานพาหนะนั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวกับกิจกรรมทางทะเลใดๆ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการตามความจำเป็น เพื่อป้องกันปราบปราม ระงับ ยับยั้ง หรือแก้ไขสถานการณ์ รวมทั้งให้มีอำนาจสืบสวนสอบสวน และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ให้มีอำนาจกระทำการเท่าที่จำเป็น ดังนี้^๖

๒.๑ สั่งให้ยานพาหนะหยุด และใช้มาตรการบังคับเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นหยุด รวมทั้ง สั่ง และบังคับให้ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำยานพาหนะนำยานพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่ง

๒.๒ สั่งให้บุคคลหรือยานพาหนะซึ่งขัดขวาง กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติภารกิจออกจากพื้นที่ที่กำหนด

๒.๓ ขึ้นไปบนยานพาหนะนั้น เพื่อตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับยานพาหนะนั้นและเอกสารคนประจำยานพาหนะนั้น

๒.๔ ค้นยานพาหนะ และคนประจำยานพาหนะที่ต้องสงสัยนั้น ให้หรือขอสิ่งของในเรือหรือยานพาหนะใดๆ เพื่อการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้น เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ายานพาหนะ หรือคนประจำยานพาหนะนั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวกับกิจกรรมทางทะเล

๒.๕ ควบคุมผู้ต้องสงสัย ตลอดจนควบคุมยานพาหนะ และสิ่งของที่จะใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด ถ้าการตรวจค้นยานพาหนะหรือการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำความผิด ห้ามมิให้ควบคุมยานพาหนะ

^๖ เรื่องเดียวกัน. มาตรา ๓๐.

ผู้ควบคุมยานพาหนะหรือบุคคลในยานพาหนะไว้เกินความจำเป็นตามพหุติการณ์แห่งคดี

๒.๖ ให้พ่วงยานพาหนะ หรือให้ทำการอื่นเพื่อให้ยานพาหนะนั้น ไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้น การสอบสวน หรือการดำเนินคดี

๒.๗ ไล่ตามยานพาหนะใดๆ ที่กระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ รวมทั้งไล่ตามจับกุมผู้ต้องสงสัยที่หนีขึ้นฝั่งได้ตามความจำเป็น

๒.๘ สอบสวนและควบคุมตัวผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ได้ไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่นำตัวผู้ต้องหามาถึงฝั่ง ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เมื่อการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ทำความเข้าใจว่าควรส่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ส่งไปยังพนักงานอัยการตามที่อัยการสูงสุดกำหนด

โดยสรุป กลไกในการตอบสนองต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลเป็นบทบาทการดำเนินการของ ศรชล. สำหรับบทบาทของ ศรชล. ในการตอบสนองต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลนั้น ที่ผ่านมา ศรชล. (ศูนย์ประสานการปฏิบัติฯ) มีแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติ ประกอบด้วยการประสานหน่วยงานที่มีอำนาจทางกฎหมาย และความรับผิดชอบในการตอบสนองต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การกระทำผิด การลักลอบทางทะเล จนถึงการบรรเทาสาธารณภัยขนาดใหญ่ทางทะเลอยู่แล้ว และได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ประสาน และกระจายข้อมูลเกี่ยวกับการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล และเรือประมงภัยการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทะเล อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติงานจริงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังมีข้อจำกัดอยู่มากในด้านทรัพยากร เช่น เรือ อากาศยาน กำลังพล ความเชี่ยวชาญ และสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ ทำให้ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยในทะเลมีอยู่อย่างจำกัด และไม่สามารถตอบสนองต่อสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่จำเป็นต้องบูรณาการกำลังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในภาพรวมได้ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ จึงจำเป็นต้องประสานขอใช้กำลังจากกองทัพเรือเป็นหลัก ซึ่งกองทัพเรือเองก็มีข้อจำกัดด้านอำนาจในการบูรณาการและขาดนโยบายหรือกฎหมายรองรับ และอาจดำเนินการเมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นแล้วเท่านั้น จากเหตุผลดังกล่าวควรต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบในการบูรณาการบริหารจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในภาพรวม

สำหรับกลไกรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ของต่างประเทศได้นำตัวอย่างการจัดองค์กรของประเทศที่มีมาตรฐานเป็นสากล ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศที่ต้องเผชิญภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลซึ่งปรากฏในรูปแบบต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ประกอบด้วยประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และเครือรัฐออสเตรเลีย เพื่อวิเคราะห์ด้านโครงสร้างและการกำหนดนโยบายหน่วยงานที่รับผิดชอบ และแผนและแนวความคิดในการตอบสนองต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยสรุปประเด็นได้ ดังนี้

๑. ประเด็นโครงสร้างและการกำหนดนโยบายการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล
ประเทศสิงคโปร์มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเลของ ทร. สิงคโปร์ (Maritime Security Task Force; MSTF) เป็นหน่วยเฉพาะกิจประจำของ ทร. สิงคโปร์ ภายใต้การบังคับบัญชาของ ผบ.ทร. สิงคโปร์ ปฏิบัติงานภายใต้ระบบรักษาความมั่นคงทางทะเลแห่งชาติสิงคโปร์ (National Maritime Security System : NMSS) ซึ่งในโครงสร้างประกอบด้วยระดับนโยบายได้มีการจัดตั้งกลุ่มคณะผู้บริหารสถานการณ์วิกฤติขึ้น ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ หน่วย ได้แก่ กองทัพเรือสิงคโปร์ (Royal Singapore Navy)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Police Coast Guard : PCG) กรมเจ้าท่า (Maritime Port Authority : MPA) หน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration and Check points Authority : ICA) และกรมศุลกากร (Customs) ร่วมกันในการกำหนดนโยบาย ระดับปฏิบัติการมอบหมายให้ ผบ.ทร. (Chief of Navy) เป็นผู้บริหารสถานการณ์วิกฤติ และให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานปฏิบัติการทางเรือปฏิบัติงานในลักษณะเต็มเวลา (Full Time National Maritime Operations Group : NMOG) และให้มีการจัดตั้งศูนย์ติดตามสถานการณ์ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง (24/7 National Maritime Sense-making Centre : NMSC) รวมทั้งมีการปฏิบัติการโดยกองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเลของ ทร.สิงคโปร์ (MSTF) สำหรับประเทศมาเลเซีย นั้น ดำเนินการโดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลมาเลเซีย (Malaysian Maritime Enforcement Agency : MMEA) มีผู้อำนวยการ (Director General) ชั้นยศเทียบเท่าพลเรือเอก (Admiral Maritime) เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด กำกับดูแลด้านนโยบาย มีรองผู้อำนวยการ ๓ คน แบ่งกันรับผิดชอบงานด้านปฏิบัติการ (Operations) ด้านส่งกำลังบำรุง (Logistics) และด้านบริหารจัดการ (Management) และในการปฏิบัติแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการออกเป็น ๕ ภาค (Region) มี ๑๘ เขต (Districts) ๑๘ ฐานทัพ (Base) และสถานีเรือ (Posts) สำหรับอินโดนีเซีย โครงสร้างของหน่วยความมั่นคงทางทะเลอินโดนีเซีย (Baden Keamanan Laut : BAKAMLA) ขึ้นตรงต่อ ปธน.อช. โดยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีประสานงานด้านการเมือง กฎหมาย และความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งกำกับดูแลด้านนโยบายในภาพรวม โดย ผบ. BAKAMLA มีชั้นยศเทียบเท่าชั้นยศ พล.ร.ท. สำหรับเรือรัฐออสเตรเลีย หน่วยงานป้องกันชายแดนทางทะเลเรือรัฐออสเตรเลีย (Maritime Border Command : MBC) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้านนโยบายของกองกำลังป้องกันชายแดนออสเตรเลีย (Australian Border Force : ABF) โดยในระดับปฏิบัติแบ่งกำลังตามพื้นที่ และสถิติการเกิดเหตุการณ์ด้านความมั่นคงทางทะเล จึงสามารถพิจารณาได้ว่าประเทศเหล่านี้ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนทั้งในรูปแบบของกระทรวงหรือคณะกรรมการระดับชาติ เช่นเดียวกับการจัดโครงสร้างการบังคับบัญชา และการบริหารจัดการของไทย

๒. ประเด็นแนวคิดในการปฏิบัติการ สิงคโปร์มีแนวคิดในการดำเนินการคือ การจัดแบ่งงานในการปฏิบัติออกเป็นกลุ่มงาน กล่าวคือ กลุ่มงานปฏิบัติการทางเรือ (NMOG) มีภารกิจหลัก คือ ประสานงาน และสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหลักในการป้องกัน เตรียมการ และตอบสนองต่อภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเล ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานหลักทั้ง ๕ หน่วยงานของสิงคโปร์ เพื่อวางแผน พัฒนาหลักนิยม ชีตความสามารถ การฝึก และการบริหารข้อมูลข่าวสารร่วมกัน ศูนย์ติดตามสถานการณ์และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารปฏิบัติงานเพื่อตรวจจับและคาดการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเลให้กับสิงคโปร์ในระยะไกลและล่วงหน้ามากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ และกองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเลของ ทร.สิงคโปร์ (MSTF) ปฏิบัติการเพื่อรักษาความมั่นคงทางทะเลสำหรับ มาเลเซีย หน่วย MMEA ได้กำหนดกรอบแนวความคิดทางยุทธศาสตร์บนหลักการสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ Maritime Domain Awareness, Visible Deterrence, Swift Response, Ever Present, Forward Reaching และ Maritime Community โดยมีแนวความคิดในการปฏิบัติ คือ กองบัญชาการทำหน้าที่มอบนโยบายและกำหนดแนวความคิดการปฏิบัติผู้บัญชาการภาครับผิดชอบการปฏิบัติในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายวางกำลังทางเรือและอากาศยานให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ปฏิบัติการและลาดตระเวนเป็นประจำใช้เรดาร์ตรวจการณ์ทะเลติดตามเรือในช่องแคบมะละกาอย่างใกล้ชิด พัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง และเข้าร่วมฝึกและร่วมปฏิบัติการกับหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของอินโดนีเซีย

ศูนย์ปฏิบัติการ BAKAMLA มีระบบติดตามเรือ AISSAT BAKAMLA ที่ทันสมัย ซึ่งรองรับฐานข้อมูลต่างๆ เชื่อมโยงด้วยการสื่อสารด้วยระบบดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการฯ มีระบบหลักในการติดตามสถานการณ์ คือ ระบบ Early Warning System ที่สามารถแจ้งเตือนเรือที่การลुक้า่น้ำ และแจ้งเตือน BAKAMLA ถึงพฤติกรรมเรือที่ผิดปกติ สำหรับหน่วยปฏิบัติในภูมิภาค ใช้เกณฑ์สถิติการเกิดอาชญากรรมทางทะเลในพื้นที่ต่างๆ เป็นเกณฑ์การกำหนดที่ตั้งสำนักงาน การนี้ BAKAMLA มีกำลังทางเรือขนาดต่างๆ เป็นของตนเองและสามารถออกปฏิบัติการได้จนถึงเขต EEZ (Exclusive Economic Zone) ของ อช. โดยมีหน้าที่หลัก ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายทางทะเล ปฏิบัติการลาดตระเวน ป้องกัน และตรวจตราทางทะเล รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการค้นหาและกู้ภัยในทะเล สำหรับ เครื่องเรือออสเตรเลีย หน่วยงาน MBC มีพื้นที่รับผิดชอบตามพื้นที่อาณาเขตทางทะเลของเครื่องเรือออสเตรเลีย ทั้งหมด รวมถึงพื้นที่ค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยบริเวณขั้วโลกใต้ด้วย สำหรับภัยคุกคาม หน่วยงาน MBC ได้จัดกลุ่มภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญ ๘ ด้าน ได้แก่ การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยผิดกฎหมาย การกระทำผิดในบริเวณพื้นที่หวงห้ามทางทะเล การทำลายความมั่นคงทางชีวภาพ การก่อการร้ายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ การส่งออกและนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย และการสร้างมลพิษทางทะเล MBC มีเรือตรวจการณ์ของกองกำลัง ป้องกันชายแดนเครื่องเรือออสเตรเลีย (ABF) และกองทัพออสเตรเลีย (ADF) ผลัดเปลี่ยนกันมาเข้าร่วม ในการลาดตระเวนโดยขึ้นควบคุมทางยุทธการกับหน่วย MBC ในส่วนของการลาดตระเวน หน่วยงาน MBC จะเน้นการลาดตระเวนเพื่อรองรับภัยคุกคามทางด้านเหนือเป็นหลัก โดยมีภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญ คือการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง และการลักลอบทำการประมงของเรือประมงต่างชาติสำหรับระบบ ติดตามสถานการณ์และรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากข้อมูลข้างต้น จึงสามารถพิจารณาได้ว่าประเทศเหล่านี้ ได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยมีการกำหนด หน่วยงาน พื้นที่รับผิดชอบ และแนวทางการปฏิบัติ และที่ชัดเจนคล้ายคลึงกัน แต่อาจแตกต่างกันตามบริบท และลักษณะภัยคุกคามในแต่ละประเทศ ในขณะที่ประเทศไทย ศรชล. เดิม (ศูนย์ประสานงานฯ) ยังไม่มีเอกภาพในการควบคุมสั่งการ และแนวคิดการปฏิบัติที่ชัดเจน ปัญหาเหล่านี้ได้ถูกนำมาปรับปรุง แก้ไขในการจัดตั้ง ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ให้มีกระบวนการกำหนดนโยบายและแนวคิดการ ปฏิบัติการให้มีความชัดเจนมากขึ้นใกล้เคียงกับตัวแบบหน่วยงานข้างต้น

๓. ประเด็นหน่วยงานในการปฏิบัติ สิงคโปร์ใช้กองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเล ของ ทร.สิงคโปร์ (Maritime Security Task Force: MSTF) ประกอบด้วย กำลังหลัก ๓ ส่วน ได้แก่ หน่วยเรือตรวจการณ์ (Patrol Squadron) หน่วยเรือต่อต้านทุ่นระเบิด (Mine Counter Measure Vessel Squadron : MCMV Squadron) และหน่วยควบคุมการขนส่งทางทะเล (The Shipping Control Squadron) มาเลเซีย หน่วยงาน MMEA มีกำลังทางเรือและอากาศยาน ประกอบด้วยเรือตรวจการณ์ (Patrol Boats) ๕๐ ลำ เรือเล็ก (Small Boats) ๒๒ ลำ เรือยนต์เร็ว (RHIBs) ๔๓ ลำ และอากาศยาน ๔ ลำ อินโดนีเซีย หน่วย BAKAMLA มีการประกอบกำลังเรือตรวจการณ์ของตนเอง ภายใต้การควบคุม ของศูนย์ปฏิบัติการ BAKAMLA และระบบติดตามสถานการณ์ Early Warning System เครื่องเรือออสเตรเลีย หน่วย MBC มีกำลังพลจากกองกำลังป้องกันชายแดนเครื่องเรือออสเตรเลีย (ABF) และกองทัพ (Australian Defence Force : ADF) เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน รวมทั้งมีหน่วยงานสนับสนุนหลายหน่วย เข้าร่วมปฏิบัติงาน เช่น กรมประมง (AFMA) กระทรวงเกษตรและทรัพยากรน้ำ (Department of Agriculture and Water Resources) กรมเจ้าท่า (Australian Maritime Safety Authority) ในลักษณะ

กองกำลังเฉพาะกิจร่วมหลายหน่วยงาน (Multi Agency Task Force) จากข้อมูลข้างต้นสามารถพิจารณาได้ว่าประเทศเหล่านี้ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ แนวทางการจัดกำลัง และเครื่องมือของหน่วยงานในการรักษาความมั่นคงทางทะเลไว้อย่างชัดเจน และมีเอกภาพ เหมือนกับประเทศไทย ที่จัดตั้ง ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ขึ้น ซึ่งเป็นการนำเอาเครื่องมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเลมาบูรณาการใช้ร่วมกัน

ปัญหาและสิ่งท้าทายในการตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในปัจจุบัน

จากการปฏิบัติงานในห้วงที่ผ่านมา ศรชล. (ศูนย์ประสานงานฯ) ยังมีอุปสรรคและสิ่งท้าทายที่สำคัญซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ในอนาคตสรุปได้ ดังนี้

๑. ปัญหาความเพียงพอของทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของกำลังพล การเผชิญกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ในทะเลต้องการทรัพยากรเฉพาะที่มีคุณสมบัติในการปฏิบัติงานในทะเล เช่น เรือขนาดใหญ่ที่มีความทนทะเล อากาศยานที่สามารถบินค้นหาได้เป็นระยะเวลานาน มีขีดความสามารถในการบรรทุกและช่วยเหลือผู้ประสบภัย กำลังพลที่มีความเชี่ยวชาญต่อการปฏิบัติงานในทะเลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอาจต้องมีการกำหนดภาพสถานการณ์อันนำไปสู่แผนการจัดหาทุโปกรณ์ และเสริมสร้างขีดความสามารถที่ชัดเจน โดยเฉพาะส่วนที่ไม่สามารถประยุกต์ขีดความสามารถของกองทัพเรือหรือหน่วยงานภาครัฐอื่นไปใช้ได้ เช่น เรือกู้ซ่อม เรือขจัดคราบน้ำมันขนาดใหญ่ รวมทั้งมีการจัดทำบัญชีรายการสิ่งของ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญให้สามารถระดมมาใช้ได้ในภาวะวิกฤต หรือเร่งด่วน

๒. ปัญหาแนวคิดและแผนรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงทางทะเล การบูรณาการอำนาจหน้าที่และทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงานภาครัฐเมื่อเกิดเหตุการณ์ ยังมีคำถามอยู่เสมอว่าใครเป็นผู้มีอำนาจสั่งการ ด้วยเงื่อนไขอย่างไร และเมื่อไร รวมทั้งการป้องกันและยับยั้งก่อนเกิดเหตุการณ์ทำได้หรือไม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาท และหน้าที่อย่างไร และควรมีการเตรียมการอย่างไรในปัจจุบันประเทศไทยได้บริหารจัดการภัยคุกคามเฉพาะกรณีเป็นคราวๆ ไปคล้ายกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยอาศัยกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการประสานการปฏิบัติของ ศรชล. หรือการปฏิบัติงานของกองทัพเรือตามสถานการณ์

๓. ปัญหาพื้นที่ปฏิบัติการที่กว้างขวาง พื้นที่ปฏิบัติการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมีขนาด ๓๔๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเกินกว่ากำลังของหน่วยงานเดียวจะปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พื้นที่ปฏิบัติงานในบางพื้นที่มีลักษณะชายฝั่งที่เป็นเกาะแก่ง หรืออยู่ตามแนวชายแดนหรือในบางพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของการจราจรและการประกอบกิจกรรมทางทะเล อาทิ มีเรือประมงและเรือสินค้าเป็นจำนวนมากเป็นอุปสรรคต่อการตรวจการณ์และพิสูจน์ทราบของเจ้าหน้าที่ อาจทำให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายที่รับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง

๔. ปัญหาการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้า อาจส่งผลให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นต้องมีระบบบูรณาการข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ต่อเนื่องและทันสมัยอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานทางทะเลภายใต้ ศรชล. ยังขาดการเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพ และมีอุปสรรคในการประสานงาน หรือบางหน่วยงานไม่มีหน่วยที่รับผิดชอบด้านการข่าวโดยตรง ทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผลอย่างเต็มที่

๕. ปัญหาการบริหารจัดการภายใน การบริหารจัดการภายในของแต่ละหน่วยภายใต้ ศรชล. อาจมีข้อจำกัดในบางสถานการณ์ เนื่องจากแต่ละหน่วยต้องมุ่งที่การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนก่อน และอาจมีกฎระเบียบการทำงานต่างกันอย่างสิ้นเชิง รวมถึงไม่ได้เตรียมกำลังพลให้มีความรู้ในงานนอกหน้าที่และความเข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานข้างเคียง ส่งผลให้เกิดการทำงานในลักษณะต่างหน่วยต่างปฏิบัติงานขาดการมองสถานการณ์ทางทะเลในภาพรวม รวมทั้งแต่ละหน่วยงานมีวัฒนธรรมองค์กรของตนที่แตกต่างกันออกไปทำให้การประสานงานมีข้อจำกัดในบางครั้ง

๖. ปัญหาด้านการดำเนินคดี การดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาที่ถูกตรวจพบว่ากระทำความผิดโดยปกติกำลังพลของหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติงานอยู่ในทะเล จะได้รับมอบอำนาจหน้าที่ให้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายของตนเอง การจับกุมผู้ต้องหาในทะเลแล้วนำขึ้นสู่ฝั่งเพื่อส่งเจ้าพนักงานสอบสวน เช่น ตำรวจในท้องที่นั้นบางครั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนและพิจารณาคดี โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล การสอบสวนต่อความผิดที่เกิดขึ้นในอาณาเขตทางทะเลนั้น อาจพบอุปสรรคจากความเข้าใจในประเด็นกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะในสภาวะแวดล้อมเฉพาะ และอาจได้รับแรงกดดันจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นในคดีสำคัญ ทำให้คดีสามารถเปลี่ยนแปลงได้

๗. ปัญหาด้านการพัฒนาองค์ความรู้ กำลังพลของหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายถือว่า มีความชำนาญเฉพาะในขอบเขตของตน ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงาน ความเชี่ยวชาญและการฝึกของแต่ละหน่วยงานจะแตกต่างกันออกไป การพัฒนาและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในภาพรวมระหว่างหน่วยงาน ของ ศรชล. ปัจจุบัน ในการบังคับใช้กฎหมายและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ยังไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ การกำหนดมาตรฐานของกำลังพลผู้ปฏิบัติงานในการบังคับใช้กฎหมายจึงมีความจำเป็นทั้งในเรื่องของความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานให้มีความเป็นมืออาชีพ

สรุป

จากการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลแนวโน้ม และความรุนแรงของภัยคุกคามทางด้านความมั่นคงทางทะเลในรูปแบบใหม่ใน ๑๐ ปีข้างหน้า พบว่ามีแนวโน้มรุนแรง ชับซ้อน และหลากหลายมาก

ขึ้น สำหรับแนวทางปฏิบัติเพื่อตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ในทะเลของไทย หากเปรียบเทียบกับตัวแบบของต่างประเทศทั้งในเรื่องของโครงสร้าง การกำหนดนโยบาย หน่วยงานที่รับผิดชอบ และแนวความคิดในการปฏิบัติตามที่นำเสนอมาข้างต้นแล้ว จะพบว่า ศรีชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยงานรักษาความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศในประเด็นความต้องการในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานรักษากฎหมายทางทะเลเข้าด้วยกัน โดยอาจมีความแตกต่างด้านการกำหนดนโยบาย การประกอบกำลัง และแนวคิดการปฏิบัติการตามลักษณะโครงสร้างระบบราชการ และบริบทสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานจริง ศรีชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติบางประการตามที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ความเพียงพอของทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของกำลังพล แนวคิดและแผนรองรับสถานการณ์พื้นที่ปฏิบัติการที่กว้างขวาง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการภายในด้านการดำเนินคดี และการพัฒนาองค์ความรู้ ซึ่ง ศรีชล.(ศูนย์อำนวยการฯ) ควรต้องมีแนวทางเพื่อจัดการและลดผลกระทบจากปัญหาเหล่านี้ พร้อมกับกำหนดบทบาทของ ศรีชล. ให้สามารถจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะกล่าวในบทต่อไป

บทที่ ๔

บทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

กล่าวนำ

ในบทนี้จะวิเคราะห์บทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยนำเอาแนวทางที่เป็นมาตรฐานสากล และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในบทที่ ๒ นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ในบทที่ ๓ เพื่อให้ได้คำตอบเป็นบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

บทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตาม พ.ร.บ. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒

จากการวิเคราะห์ในบทที่ ๓ พบว่าผลที่ได้จากการเปรียบเทียบกับหน่วยงานรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่เป็นสากลในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย ประเด็นโครงสร้างและการกำหนดนโยบายการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล ประเด็นแนวคิดในการปฏิบัติการและประเด็นหน่วยงานในการปฏิบัติพบว่า ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นนั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยงานรักษาความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศในประเด็นความต้องการในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานรักษากฎหมายทางทะเลเข้าด้วยกัน โดยอาจมีความแตกต่างด้านการกำหนดนโยบาย การประกอบกำลัง และแนวคิดการปฏิบัติการตามลักษณะโครงสร้างระบบราชการ และบริบทสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศเท่านั้น สำหรับปัญหาและสิ่งท้าทายในการตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในปัจจุบันของไทยซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ในอนาคต เปรียบเทียบกับการดำเนินการที่เป็นมาตรฐานสากลของหน่วยงานต่างๆทั่วโลก สรุปประเด็นสำคัญได้ ๗ ประเด็นหลัก ประกอบด้วย ๑. ปัญหาความเพียงพอของทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของกำลังพล ๒. ปัญหาแนวคิดและแผนรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงทางทะเล ๓. ปัญหาพื้นที่ปฏิบัติการที่กว้างขวาง ๔. ปัญหาการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภายใต้ ศรชล. ๕. ปัญหาการบริหารจัดการภายในของแต่ละหน่วยภายใต้ ศรชล. ๖. ปัญหาด้านการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาที่ถูกตรวจพบว่าเป็นผู้กระทำความผิด และ ๗. ปัญหาด้านการพัฒนาองค์ความรู้ของกำลังพลของหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

จากเหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้ง ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) สามารถลดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับ ศรชล. (ศูนย์ประสานงานฯ) เดิมและสิ่งทำท้ายในอนาคต ได้ดังนี้

๑. ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ที่ไม่สามารถสั่งการ ควบคุม กำกับดูแล การปฏิบัติงานในลักษณะบูรณาการได้ ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยการจัดตั้ง ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ที่มีกฎหมายให้อำนาจในการบูรณาการรองรับตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ทั้งนี้ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งสำนักควบคุมปฏิบัติการ ศรชล. ขึ้น เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของกำลังทางเรือ จากทั้ง ๖ หน่วยงานหลัก เพื่อให้เกิดการสนธิกำลังและขีดความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ปัญหาด้านองค์บุคคล เนื่องจาก ศรชล. ปัจจุบัน ไม่มีบุคลากรปฏิบัติงานประจำหรือแบบเต็มเวลา งาน กำลังพลที่มาปฏิบัติงานใน ศรชล. (ศูนย์ประสานงานฯ) จะเป็นบุคลากรที่มีตำแหน่งงานประจำในหน่วยงานสังกัด ภาระงานจึงมีมากกว่าปกติ ประกอบกับหน่วยงานหลักทางทะเลมีข้อจำกัดด้านกำลังพลผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถจัดส่งกำลังพลมาปฏิบัติงานใน ศรชล. (ศูนย์ประสานงานฯ) ได้สามารถแก้ไขได้โดยการจัดทำอัตรากำลังของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) โดยหมุนเวียนกำลังพลจากทั้ง ๖ หน่วยงานหลัก มาปฏิบัติงานตามวาระและจัดทำอัตรากำลังข้าราชการพลเรือนประจำ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความต่อเนื่องภายใต้การกำกับดูแลจากสำนักนโยบายและแผน ศรชล.

๓. ปัญหาด้านงบประมาณ ซึ่งแต่ละหน่วยมีข้อจำกัดและให้ความสำคัญต้องงบประมาณ ปฏิบัติการโดยเฉพาะในส่วนของ การตรวจการณ์และการปราบปรามในทะเลที่แตกต่างกันออกไป ทำให้การบูรณาการกำลังขาดประสิทธิภาพ ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยให้ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) สามารถตั้ง ค่าของงบประมาณเป็นของตนเองหรือเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณซึ่งทำให้เกิดการบูรณาการตรวจการณ์การปราบปราม และการบังคับใช้กฎหมายในทะเลในภาพรวม และจัดตั้ง สำนักงบประมาณ ศรชล. ขึ้น เพื่อรองรับการจัดทำค่าขอและบริหารงบประมาณตามที่ได้รับ

๔. ปัญหาด้านการดำเนินคดี ที่เกิดจากการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาที่ถูกตรวจพบว่ากระทำความผิด การจับกุมผู้ต้องหาในทะเลแล้วนำขึ้นฝั่งเพื่อส่งเจ้าพนักงานสอบสวนอาทิ ตำรวจในท้องที่ซึ่งอาจพบอุปสรรคจากความเข้าใจในประเด็นกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะในสภาวะแวดล้อมเฉพาะ และอาจได้รับแรงกดดันจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นในคดีสำคัญ ทำให้คดีสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยให้อำนาจเจ้าพนักงาน ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ในการขึ้นตรวจค้น ยึด จับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายในทะเล รวมถึงเป็นเจ้าพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ศรชล. ใหม่ ได้จัดตั้งสำนักงานกฎหมายเพื่อสนับสนุนในการสอบสวน จัดเก็บของกลางและติดตามการดำเนินคดี ต่อผู้ต้องหาตั้งแต่การจับกุมจนถึงการสิ้นสุดแห่งคดี

๕. ปัญหาด้านการพัฒนาองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญของกำลังพล กำลังพลของหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายถือว่ามีความชำนาญเฉพาะในขอบเขตของตน ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงาน ความเชี่ยวชาญและการฝึกของแต่ละหน่วยงานจะแตกต่างกันออกไป

การพัฒนาและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในภาพรวมระหว่างหน่วยงานของ ศรชล. ปัจจุบัน ในการบังคับใช้กฎหมายและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ จากการเป็น “ศูนย์ประสาน” การกำหนดมาตรฐานของกำลังพลผู้ปฏิบัติงานในการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีความจำเป็นทั้งในเรื่องของความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานให้มีความเป็นมืออาชีพ ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยการจัดตั้งสำนักศึกษาและฝึกอบรม ศรชล. ขึ้น โดยการอบรมให้ความรู้เพื่อปรับมาตรฐานของกำลังพลหมุนเวียนจาก ๖ หน่วยงานหลัก ทั้งระดับอำนาจการและระดับปฏิบัติการ ก่อนเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ และฝึกปฏิบัติเพื่อยกระดับการปฏิบัติงานของหน่วยเรือ และชุดปฏิบัติการในทะเลตามสภาวะแวดล้อมความเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคาม

๖. ปัญหาความเพียงพอของทรัพยากรและพื้นที่ปฏิบัติการที่กว้างขวาง ศรชล.

(ศูนย์อำนาจการฯ) สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๒๘ (๒) ในการเตรียมการบูรณาการกำลังโดยจัดตั้งหมวดเรือเฉพาะกิจร่วม ศรชล. ขึ้นใน ศรชล.ภาค ๑ - ๓ โดยการประกอบกำลังจากกองทัพเรือและหน่วยงานทางทะเลที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม และเพียงพอกับพื้นที่ปฏิบัติการและภัยคุกคาม ตั้งแต่ในภาวะปกติ รวมถึงใช้อำนาจตามมาตรา ๒๗ วรรค ๒ ในการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานของรัฐเมื่อมีความจำเป็นได้ตามสถานการณ์

๗. ปัญหาการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารปัญหาแนวคิดและแผนรองรับ

สถานการณ์ด้านความมั่นคงทางทะเล ศรชล. (ศูนย์อำนาจการฯ) สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๒๘ (๒) ในการบูรณาการข้อมูลข่าวสารตามจากหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๙ (๔) เพื่อติดตามสถานการณ์และประเมินภัยคุกคาม โดยจัดให้มีการจัดตั้งศูนย์ยุทธการ ศรชล. เพื่อบูรณาการข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งควรจัดให้มีสำนักควบคุมปฏิบัติการซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากหน่วยงานทางทะเลร่วมกันจัดทำแนวคิดการปฏิบัติการ และแผนเผชิญภัยคุกคามเฉพาะด้านอยู่ในโครงสร้าง ศรชล. (ศูนย์อำนาจการฯ)

โครงสร้างการจัดของศูนย์อำนาจการรักษผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

จากการวิเคราะห์ภารกิจ อำนาจหน้าที่ ภัยคุกคามและอุปสรรคข้อขัดข้องของ ศรชล. (ศูนย์ประสานฯ) สามารถนำมาสู่การจัดโครงสร้าง ศรชล. ที่เหมาะสมตามระดับและกลุ่มงานได้ดังนี้

๑. กองบัญชาการศูนย์อำนาจการรักษผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (บก.ศรชล.)

มีหน้าที่ปกครอง บังคับบัญชาส่วนราชการต่างๆ ของ ศรชล. ใหม่ และปฏิบัติตามภารกิจของ ศรชล. และภารกิจอื่นๆ ที่มีได้มอบหมายให้ส่วนราชการใดโดยเฉพาะประกอบด้วย สำนักงาน ผอ.ศรชล. รอง ผอ.ศรชล. ผู้ช่วย ผอ.ศรชล. ๑ - ๖ (อธิบดีหน่วยงานทางทะเล ๖ หน่วย) รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ยุทธการ ศรชล. เพื่อติดตาม วิเคราะห์ ประเมิน และแสดงภาพสถานการณ์ โดยจัดกำลังพลจากส่วนอำนาจการ ใน ศรชล. มาผลัดเปลี่ยนการเข้าเวรติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชม.

๒. สำนักบริหารกลาง (สบก.ศรชล.) มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการ การสารบรรณ การพัฒนาระบบบริหาร การตรวจสอบ ภายในการเงิน การสนับสนุนและการบริการของสำนักต่างๆ ในส่วนอำนวยการ

๓. สำนักนโยบายและแผน (สนผ.ศรชล.) มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาบุคลากร การบริหารบุคลากร แผนงานด้านการข่าว แผนงานปฏิบัติการ แผนงานการส่งกำลังบำรุง แผนงาน กิจกรรมพลเรือน และปฏิบัติการด้านข้อมูลข่าวสาร และแผนงานสื่อสารและสารสนเทศ ของศูนย์ อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๔. สำนักควบคุมปฏิบัติการ (สคป.ศรชล.) มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ในการ รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติ โดยบูรณาการขีดความสามารถของ หน่วยงานทางทะเล เพื่อป้องกัน ปราบปราม หรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่ กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลโดยมีผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านจาก ๖ หน่วยงานหลักของ ศรชล. ปฏิบัติงานร่วมกัน

๕. สำนักงบประมาณ (สงป.ศรชล.) มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำคำขอของงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การบัญชี และการตรวจสอบ และประเมินผลด้านงบประมาณและโครงการ และงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๖. สำนักกฎหมาย (สกม.ศรชล.) มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ กำกับการ ดำเนินการและเป็นที่ปรึกษากฎหมายของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พิจารณา เสนอแนะและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกฎหมายตลอดจนให้การฝึกและศึกษาวิชาการด้านกฎหมาย และวิชาการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. สำนักศึกษาและฝึกอบรม (สศฝ.ศรชล.) มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ สั่งการ ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัยพัฒนา ทดสอบ เผยแพร่ และเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบายความมั่นคงทางทะเลที่เกี่ยวข้องกับ ศูนย์อำนวยการ รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และให้การฝึก ศึกษา อบรม ความรู้ด้านการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การฝึกจำลองสถานการณ์ด้านความมั่นคงทางทะเล การแก้ปัญหา และการจัดการสถานการณ์วิกฤตทางทะเลให้กับกำลังพล รวมถึงพัฒนาและประเมินผลหลักสูตร

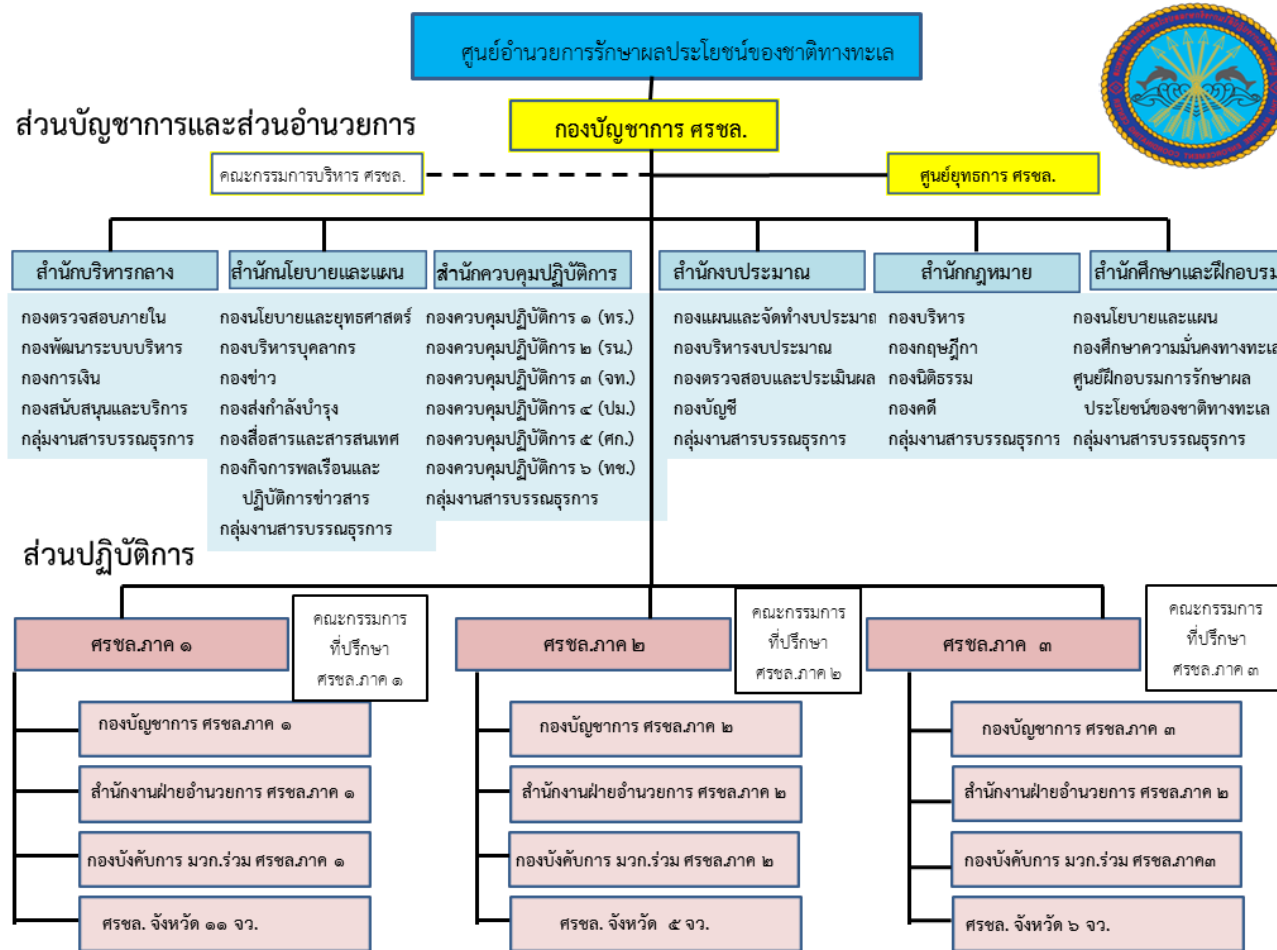
๘. ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค ๑ (ศรชล.ภาค ๑) หน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ (ด้านอ่าวไทยตอนบน) โดยควบคุมสั่งการ จากศูนย์ปฏิบัติการ ศรชล.ภาค ๑ และมีสำนักงานฝ่ายอำนวยการให้การสนับสนุน มีหน่วยปฏิบัติการ ประกอบด้วย หมวดเรือเฉพาะกิจร่วม ศรชล.ภาค ๑ และ ศรชล.จังหวัด จำนวน ๑๑ จังหวัด (ชลบุรี

ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และ ชุมพร)

๙. ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค ๒ (ศรชล.ภาค ๒) มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ (ด้านอ่าวไทยตอนล่าง) โดยควบคุมสั่งการจากศูนย์ปฏิบัติการ ศรชล.ภาค ๒ และมีสำนักงานฝ่ายอำนวยการให้การสนับสนุน มีหน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย หมวดเรือเฉพาะกิจร่วม ศรชล.ภาค ๒ และ ศรชล.จังหวัด จำนวน ๕ จังหวัด (สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส)

๑๐. ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค ๓ (ศรชล.ภาค ๓) มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ โดยควบคุมสั่งการจากศูนย์ปฏิบัติการ ศรชล.ภาค ๓ และมีสำนักงานฝ่ายอำนวยการให้การสนับสนุน มีหน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย หมวดเรือเฉพาะกิจร่วม ศรชล.ภาค ๓ และ ศรชล.จังหวัด จำนวน ๖ จังหวัดด้านทะเลอันดามัน (ภูเก็ต พังงา ระนอง กระบี่ ตรัง และสตูล)

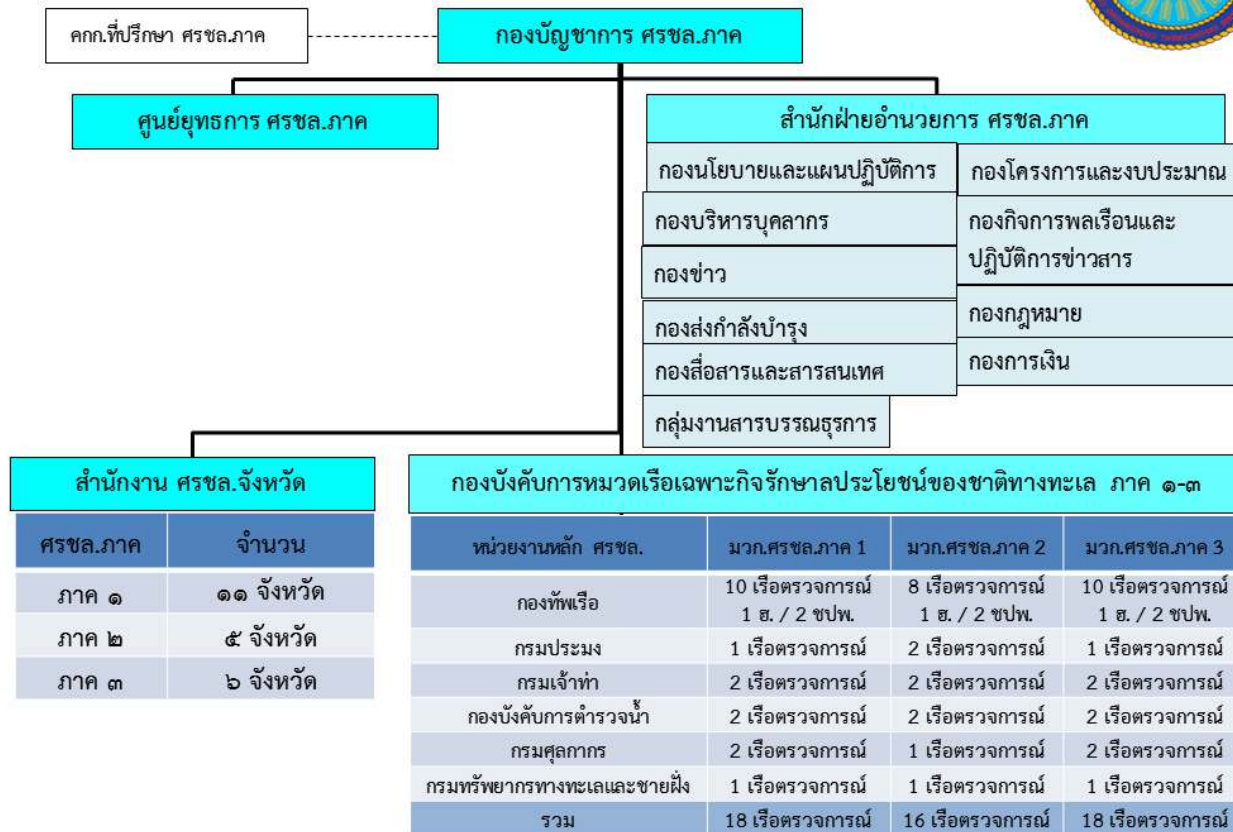
แผนภาพที่ ๔-๑ การแบ่งส่วนราชการของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๔-๒ โครงสร้างส่วนปฏิบัติการของ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค

ส่วนปฏิบัติการ

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๘

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
<p>ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมี หน้าที่ดังนี้</p> <p>๑. ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเล ตลอดจนดูแลความสงบเรียบร้อยกิจกรรมทางทะเลอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล</p> <p>๒. ประสานการปฏิบัติในระดับนโยบายกับคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (นอปท.) และส่วนราชการต่างๆ เพื่อแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๓. รวบรวมข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล และกระจายให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ</p>	<p>ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑. วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติ</p> <p>๒. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และรายงานคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและคณะรัฐมนตรีตามลำดับต่อไป</p> <p>๓. เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงาน และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลต่อคณะกรรมการ นโยบายการรักษา</p>	<p>เปลี่ยนจาก “ศูนย์ประสาน” เป็น “ศูนย์อำนวยการ” มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการในการใช้กำลังทั้งภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ</p>	<p>ตามข้อ ๒ เหตุผลและความจำเป็นในการขอจัดตั้งหน่วยงาน</p>

๔. อำนาจการ ควบคุม และกำกับดูแล ควบคุมการปฏิบัติงานของ ศรชล.เขต	ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและ คณะรัฐมนตรีตามลำดับ เพื่อพิจารณาให้ความ เห็นชอบ		
---	---	--	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>๔. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน ตระหนักู้ในความสำคัญของผลประโยชน์ของ ชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และ สิทธิในการแสวงหาและใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่างๆ และหน้าที่ ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล รวมทั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p> <p>๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัตินี้หรือดำเนินการตามที่ คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเลหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p> <p>๖. ปกครองบังคับบัญชาส่วนราชการต่างๆ ของ</p>		

	ศรชล.		
กองบังคับการศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มี เสธ.ทร. เป็น ผอ.ศรชล. และ รอง เสธ.ทร.๑-๕ เป็น ผช. ผอ.ศรชล.	กองบัญชาการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมี นรม. เป็น ผอ. ศรชล. รอง ผบ.ทร. เป็น รอง ผอ.ศรชล. รอง ผบ.ทร. และหัวหน้าส่วนราชการหลักทั้ง ๕ เป็น ผช.ผอ.ศรชล.๑-๖ และ เสธ.ทร. เป็น	มี นรม. เป็น ผอ.ศรชล. ผบ.ทร.เป็น รอง ผอ. ศรชล. รอง ผบ.ทร. และ หน.ส่วนราชการ ๕ หน่วยงานหลัก เป็น ผช.ผอ.ศรชล. เปลี่ยน	จำเป็นต้องมีกองบัญชาการเพื่อเป็นสำนักงานผู้บังคับบัญชาในการอำนวยการ ควบคุม และสั่งการต่อส่วนราชการภายใต้

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	เลขาธิการ ศรชล.	จากการประสานงานหน่วยงานต่างๆ ให้ ศรชล. ใหม่สามารถควบคุมบังคับบัญชากำลังพลที่ส่งมาปฏิบัติงานกับ ศรชล. และสามารถบูรณาการหน่วยงานของรัฐในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ยุทธการ ศรชล. เพื่อติดตามสถานการณ์	ศรชล. และจัดให้มีศูนย์ยุทธการ ศรชล. ปฏิบัติงาน ๒๔ ชม. เพื่อติดตาม วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนแสดงภาพสถานการณ์ ในพื้นที่รับผิดชอบ และเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ

		ตลอด ๒๔ ชม.	โดยให้กำลังพลในสำนักต่างๆ ในฝ่ายอำนาจการศรชล. ผลัดเปลี่ยนกันมาเข้าเวรติดตามสถานการณ์
ฝ่ายนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ ๑. พิจารณากำหนดนโยบาย วางแผน การปฏิบัติ และเป้าหมายในการดำเนินการ รวมทั้ง อำนาจการประสานงานและ กำกับการให้เป็นไปตามนโยบายแผน	สำนักนโยบายและแผน มีหน้าที่ วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับการ และ ดำเนินการเกี่ยวกับ ๑. การพิจารณากำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และนโยบายระหว่างประเทศของ ศรชล.	งานนโยบายและแผน เป็น ส่วนราชการระดับกองอยู่ ภายใต้อำนาจของ สำนักนโยบาย และ แผน มี ขอบ เขต การปฏิบัติงานที่กว้างขึ้น	จำเป็นต้องมีสำนักนโยบาย และแผนเพื่อให้สามารถ วางแผน อำนาจการ ประสานงาน เกี่ยวกับการ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
และเป้าหมายดังกล่าว ๒.เสนอแนะแก้ไขนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ โดยอำนาจการประสานงาน กับหน่วยต่างๆ ตามช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม ๓. ประเมินผลการปฏิบัติของ ศรชล. ปัจจุบัน ตามช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม ๔. เก็บรวบรวมสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	รวมทั้งกำกับ ติดตามและประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด ๒. แผนงานและโครงการ การพัฒนาบุคลากร การบริหารบุคลากร และการประเมินผลบุคลากร ๓. แผนงานและโครงการ และการประเมินผล งานด้านการข่าวของ ศรชล. ๔. การแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์ของ ศรชล. ด้านปฏิบัติการข่าวสารไปสู่แผนการ	ครอบคลุมงานความร่วมมือ ภาย ใน ประเทศ และ ต่างประเทศ รวมถึงจัดให้มี งานติดตามและประเมิน ผลนโยบาย	การพัฒนาและบริหาร บุคลากร การข่าว แผน ปฏิบัติการ แผนการส่ง กำลังบำรุง แผนงาน กิจกรรมพลเรือน และ แผนงานสื่อสารและ สารสนเทศได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมถึง

<p>เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานต่อไป</p> <p>๕. รวบรวมอุปสรรค ข้อขัดข้อง เสนอให้หน่วยเกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาแก้ไขต่อไป</p> <p>๖. ประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงานของ ศรชล. ปัจจุบัน ตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม</p>	<p>ปฏิบัติการข่าวสาร รวมทั้งวางแผนการปฏิบัติการข่าวสารตามภารกิจเฉพาะที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจน ควบคุม สั่งการ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติการข่าวสาร</p> <p>๕. การส่งกำลังบำรุงสนับสนุนการปฏิบัติการภารกิจของ ศรชล.ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๖. แผนงานและโครงการ การกิจการพลเรือน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการประเมินผล</p> <p>๗. นโยบายและยุทธศาสตร์ทางด้าน การสื่อสารและสารสนเทศการจัดซื้อจัดจ้าง และการประเมินผลด้านสื่อสารและสารสนเทศ</p>		<p>จัดกำลังพลจากสำนักนโยบายและแผนร่วมปฏิบัติหน้าที่เวรติดตามสถานการณ์ในศูนย์ยุทธการ ศรชล. ตลอด ๒๔ ชั่วโมง</p>
--	---	--	---

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
<p>ฝ่ายกำลังพล มีหน้าที่</p> <p>๑. รวบรวมข้อมูลด้านกำลังพลของหน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติงานใน ศรชล. ปัจจุบัน โดยประสานการกับฝ่ายนโยบายและแผน และฝ่ายต่างๆ</p>	<p>สำนักนโยบายและแผน</p>	<p>เป็นส่วนราชการระดับกอง อยู่ภายใต้สำนักนโยบายและแผน มีขอบเขตการปฏิบัติงานที่กว้างขึ้น ครอบคลุมทั้งงานพัฒนา</p>	<p>จำเป็น ต้องมี สำนักนโยบายและแผนเพื่อกำกับดูแลด้านการบริหารงานบุคคลตามเหตุผลข้างต้น</p>

<p>๒. พิจารณาเสนอแนะการย้ายบรรจุกำลังพลให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของ ศรชล. ปัจจุบัน</p> <p>๓. สร้างสถานการณ์กำลังพลตามระยะเวลา โดยประสานกับฝ่ายนโยบายและแผน</p> <p>๔. ร่างคำสั่งให้ข้าราชการพื้นที่ และปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีการย้ายบรรจุกำลังพลใน ศรชล. ปัจจุบัน</p> <p>๕. ประสานการปฏิบัติกับฝ่ายต่างๆ ในการดำเนินการด้านการศึกษา อบรม การเดินทางไปปฏิบัติราชการ และการจัดประชุมสัมมนา</p>		<p>และบริหารกำลังพลที่มาจาก ๖ หน่วยงานหลัก และข้าราชการพลเรือนประจำ ศรชล.</p>	
<p>ฝ่ายข่าว มีหน้าที่</p> <p>๑. ประสานงานแลกเปลี่ยนข่าวสาร/</p>	<p>สำนักนโยบายและแผน</p>	<p>เป็นส่วนราชการระดับกอง อยู่ภายใต้สำนักนโยบายและ</p>	<p>จำเป็น ต้องมี สำนักนโยบายและแผนเพื่อ</p>

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
<p>ข่าวกรองกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. รวบรวม ประเมินค่า ประเมินการ</p>		<p>แผน มี ข อ บ เช ต ก า ร ปฏิบัติงานที่กว้างขึ้น</p>	<p>กำกับดูแลด้านการข่าว ตามเหตุผลข้างต้น</p>

<p>และกระจายข่าวสาร/ข่าวกรอง ที่ได้รับ ให้กับผู้บังคับบัญชา และหน่วยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ</p> <p>๓. ติดตามสถานการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. ปัจจุบัน และหน่วยปฏิบัติใน ศรชล. ปัจจุบัน</p> <p>๔. ประสานงานกับกรมข่าวทหารเรือ และหน่วยข่าวของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรยายสรุปสถานการณ์ข่าวภายในประเทศ และนอกประเทศที่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. ปัจจุบัน ตามคำสั่งการของผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอก ศรชล. ปัจจุบัน</p> <p>๕. อำนวยการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของ ศรชล. ปัจจุบัน โดยประสานกับศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ และกรมข่าวทหารเรือ</p>		<p>ครอบคลุมทั้งการวางแผน รวบรวม ผลิตและกระจาย ข่าวกรอง เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติการของ ศรชล. ภาคต่างๆ และหน่วยงาน ภายใต้ ศรชล.</p>	
--	--	---	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
๖. ริเริ่ม และปฏิบัติงานพิเศษตาม เหตุการณ์ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย			
<p>ฝ่ายปฏิบัติการ มีหน้าที่</p> <p>๑. ประสานการปฏิบัติกับหน่วยกำลังของ ทร.และหน่วยราชการต่างๆ ที่ปฏิบัติงาน ร่วมใน ศรชล.ปัจจุบัน ให้เป็นไปตาม นโยบาย แผนการปฏิบัติ และเป้าหมายที่ กำหนดไว้</p> <p>๒. ดำเนินการรวบรวมประเภทแบบและ จำนวนของกำลัง ที่ตั้ง การวางกำลัง จาก หน่วยต่างๆ และ ศรชล.เขต และแก้ไขให้ ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา</p> <p>๓. ประสานการปฏิบัติทางด้านยุทธการ กับหน่วยภายในกองทัพเรือ</p> <p>๔. รายงานสรุปการปฏิบัติตามห้วง ระยะเวลาของหน่วยปฏิบัติการต่างๆเสนอ ตามลำดับชั้น ถึง ผอ.ศรชล. เพื่อลงนาม เสนอ สมช. ทร. และหน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ</p>	<p>สำนักควบคุมปฏิบัติการ มีอำนาจหน้าที่</p> <p>๑. จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับนโยบาย และ ยุทธศาสตร์รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำ แผนงานโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของ ศรชล. รวมทั้งกำกับดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามแผน ที่กำหนด</p> <p>๒. วางแผนยุทธการและแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งอำนวยการ ประสานงาน และกำกับ การให้เป็นไปตามแผน</p> <p>๓. วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การ และดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม ปฏิบัติการ และการปฏิบัติการของหน่วยงาน ภายใต้อำนวยการ ศรชล.</p>	<p>จัดตั้ง สำนัก ควบคุม ปฏิบัติการ ซึ่งมีกำลังพลซึ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญ จาก หน่วยงานหลักทุกหน่วย วางแผน จัดทำแผนเชิงยุทธ ต่อภัยคุกคามเฉพาะ ด้าน อำนวยการ กำกับดูแล การปฏิบัติการทั้งปวงใน ภาพรวมของ ศรชล.ทั้ง ๓ ภาค ติดตามสถานการณ์ ให้คำแนะนำในการและ ปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้ การติดตามสถานการณ์มี ความต่อเนื่อง รวมถึง จัดให้ มีเวรติดตามสถานการณ์ ผลัด เปลี่ยนการทำงาน</p>	<p>จำเป็น ต้องมี สำนัก ควบคุมปฏิบัติการ เพื่อ วางแผน อำนวยการ และ ควบคุมการปฏิบัติการ ของหน่วยงานหลักใน ศร ชล. และหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติทาง ทะเลในภาวะปกติ และใน ภาวะไม่ปกติ โดยบูรณา การขีดความสามารถของ หน่วยงานทางทะเล เพื่อ ป้องกัน ปราบปราม หรือ แก้ไขเหตุการณ์ หรือการ กระทำผิดกฎหมายที่ กระทบหรืออาจส่งผล</p>

๕. รายงานสถานภาพของกำลังของหน่วยกำลังต่างๆ ตามห้วงระยะเวลา		ในศูนย์ยุทธการตลอด ๒๔ ชม.	กระทบต่อผล ประโยชน์ของชาติทางทะเล
--	--	---------------------------	-----------------------------------

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
๖. รายงานการปฏิบัติที่สำคัญของหน่วยต่างๆ เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ ๗. ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการต่างๆ ในการฝึกซ้อมการปฏิบัติร่วมกัน			การปฏิบัติงานในสำนักควบคุมปฏิบัติการจะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจากทั้ง ๖ หน่วยงานหลักของมาร่วมวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ให้ข้อเสนอในการตกลงใจตามลักษณะภัยคุกคามที่เกิดขึ้น รวมถึงร่วมปฏิบัติหน้าที่เวรติดตามสถานการณ์ในศูนย์ยุทธการ ศรชล. ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
ฝ่ายส่งกำลังบำรุง มีหน้าที่	สำนักนโยบายและแผน	เป็นส่วนราชการระดับกอง	จำเป็นต้องมีสำนัก

<p>๑. รวบรวมสถานภาพ และสถานะของ หน่วยปฏิบัติต่างๆ และ แก้ไข เปลี่ยนแปลงต่อไปตามรายงานที่ได้รับ โดยประสานงานกับฝ่ายนโยบายและแผน และฝ่ายปฏิบัติการ</p>		<p>อยู่ภายใต้สำนักนโยบาย และแผน มีขอบเขตการ ปฏิบัติงานที่กว้างขึ้น ครอบคลุมทั้งแผนงาน โครงการการส่งกำลังซ่อมบำรุง</p>	<p>นโยบายและแผนเพื่อ กำกับดูแลงานด้านการ ส่งกำลังบำรุงให้กับ หน่วยงานหลักตาม เหตุผลข้างต้น</p>
--	--	---	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

<p>ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)</p>	<p>ศรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)</p>	<p>การเปลี่ยนแปลง</p>	<p>เหตุผลและความจำเป็น</p>
<p>๒. รวบรวมสถานภาพ และสถานะสิ่ง อำนาจความสะดวกในการจัดส่งกำลัง การ ซ่อมบำรุง การขนส่ง ฯลฯ ของหน่วย ปฏิบัติต่างๆ และหน่วยสนับสนุน โดย ประสานงานกับฝ่ายนโยบายและแผน</p> <p>๓. ประสานหน่วยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใน การให้การสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ ต่อกำลังของหน่วยที่ ปฏิบัติงานร่วมใน ศรชล.ปัจจุบัน</p> <p>๔. รวบรวมอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการ ส่งกำลังบำรุงของหน่วยต่างๆ ที่ได้ รายงานในรอบ ๓ เดือน</p>		<p>และจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติการของ ศรชล. ทั้ง ๓ ภาค โดย ศรชล. มีสถานะเป็นหน่วยงาน ตามกฎหมายงบประมาณ</p>	

<p>ฝ่ายปลัดบัญชี มีหน้าที่</p> <p>๑. เสนอนโยบาย วางแผน ประสานงาน กำกับ และดำเนินการในเรื่องงบประมาณ ความต้องการ วิเคราะห์ จัดทำ จัดสรรและปรับแต่งเกี่ยวกับงบประมาณ</p> <p>๒. ควบคุมการรายงานทางการเงิน และการสถิติที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>สำนักงานประมาณ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับ การและดำเนินการเกี่ยวกับ</p> <p>๑. นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดทำคำขอ งบประมาณรายจ่ายประจำปี การกำหนด</p>	<p>จัดตั้งสำนักงานประมาณมีขอบเขตการปฏิบัติงานที่กว้างขึ้นครอบคลุมงานวางแผน งานบัญชี งานจัดทำบริหารและตรวจสอบ งบประมาณ รวมทั้ง ทรชล. สามารถตั้ง ค่า ของ งบประมาณเป็นของตนเอง</p>	<p>จำเป็นต้องมีสำนักงานประมาณเพื่อวางแผน อำนาจการ ประสานงาน เกี่ยวกับการ งบประมาณ การบริหารทรัพยากร การบัญชีและการควบคุม ภายใน การตรวจสอบ และ ประเมิน ผล</p>
---	---	---	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ทรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ทรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ทรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
<p>๓. ประสานงานโดยใกล้ชิดกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระจายข่าวสารด้านงบประมาณ และให้คำแนะนำเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปลัดบัญชี</p>	<p>หลักการและวิธีการเกี่ยวกับระบบงบประมาณ และระบบโครงการ ตลอดจนการกำหนดมาตรฐานค่าใช้จ่ายของ ทรชล.</p> <p>๒. แผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยขึ้นตรง ทรชล. การบริหารเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และควบคุม กำกับดูแล เสนอแนะ การบริหารเงินนอกงบประมาณที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ทรชล.</p> <p>๓. การตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ และการวิเคราะห์ระดับ</p>	<p>เนื่องจากโดย ทรชล. มีสถานะเป็นหน่วยงานตามกฎหมายงบประมาณ</p>	<p>งบประมาณ และโครงการ</p>

	<p>ความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณของ ศรชล.</p> <p>๔. ควบคุม กำกับดูแล และเสนอแนะการปฏิบัติควบคุม กำกับดูแล และเสนอแนะการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การจัดทำต้นทุนผลผลิตและกิจกรรม การควบคุมภายใน กำหนดหลักการและวิธีการเกี่ยวกับ การเงิน การบัญชี และการควบคุมภายใน</p> <p>๕. การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน</p>		
--	--	--	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	ด้านงบประมาณและโครงการ		
<p>ฝ่ายกฎหมาย มีหน้าที่</p> <p>๑. รวบรวมข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ต่างๆในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ศรชล. ปัจจุบัน และเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้หน่วยที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป</p> <p>๒. รวบรวมข้อจำกัดด้านกฎหมายในการปฏิบัติงาน</p>	<p>สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้</p> <p>๑. วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การ และดำเนินการเกี่ยวกับดำเนินการเกี่ยวกับโครงการด้านงบประมาณ การกำลังพล และการประเมินผลการปฏิบัติการด้านกฎหมาย รวมทั้งการพัฒนากฎหมาย และจัดทำสถิติเพื่อการวิเคราะห์</p> <p>๒. ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในการบังคับใช้</p>	<p>มีขอบเขตการปฏิบัติงานที่กว้างขึ้นครอบคลุมงานทั้งงานบริหารและพัฒนานิติกร งานกฤษฎีกา งานนิติธรรม และงานคดี และมีอำนาจในการสอบสวนดำเนินคดีความผิดทางทะเล เพื่อให้การบังคับใช้</p>	<p>จำเป็น ต้องมี สำนักกฎหมายเพื่อวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และ เป็น ที่ ป ร ิ ก ษ า กฎหมายของ ศรชล. สนับสนุน ด้าน การสอบสวนดำเนินคดี เสนอแนะและให้การฝึก</p>

<p>๓. ประสานความร่วมมือในการตรวจสอบ ตรวจสอบ จับกุม และติดตามการดำเนินจนถึงที่สุด โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยใกล้ชิด</p> <p>๔. ให้คำปรึกษา และความเห็นในปัญหากฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p>	<p>กฎหมาย การช่วยเหลือประชาชน และการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งกฎหมายภายใน ประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ</p> <p>๓. เผยแพร่ความรู้ และจัดการฝึกอบรมด้านกฎหมายให้กับกำลังพลของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งเสนอแนะการพัฒนากฎหมาย คำสั่ง ประกาศ</p>	<p>กฎหมายเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น</p>	<p>และศึกษาวิชาการด้านกฎหมายต่อกำลังพล ครรชล.</p>
--	--	-------------------------------------	---

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ครรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ครรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ครรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>ที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือทางวิชาการด้านกฎหมายกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๔. ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา และงานความรับผิดชอบทางละเมิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ครรชล.</p> <p>๕. สืบสวนและสอบสวนคดีอาญาทั้งปวงที่อยู่</p>		

	<p>ในอำนาจของ ศรชล. รวมทั้งการเปรียบเทียบปรับ</p> <p>๖. ประสานงานกับพนักงานอัยการที่รับผิดชอบและติดตามผลคดี รวมทั้งหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง</p>		
<p>- งานธุรการของทุกฝ่าย</p> <p>- ฝ่ายนโยบายและแผน</p> <p>- ฝ่ายปฏิบัติ</p>	<p>สำนักบริหารกลางมีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับ</p> <p>๑. การส่งเสริมภาพลักษณ์การประชาสัมพันธ์ การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย และนิทรรศการของ ศรชล.</p> <p>๒. การรับส่ง จำแนกหนังสือราชการ จัดทำหนังสือสั่งการและประชาสัมพันธ์หนังสือโต้ตอบ</p>	<p>จัดให้มีฝ่ายงานต่างๆ อาทิ กองตรวจสอบภายใน กองพัฒนาระบบราชการ กองการเงิน และกองสนับสนุนและบริการ</p>	<p>จำเป็นต้องมีสำนักบริหารกลางเพื่อวางแผน อำนวยการ ประสานงาน เกี่ยวกับการธุรการ การสารบรรณ การเงิน การตรวจสอบภายใน การพัฒนาระบบราชการ การสนับสนุนและการบริการ</p>

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>การตรวจแก้ไขเก็บรักษาแจกจ่าย และทำลายเอกสาร ตลอดจนการไปรษณีย์ รวมทั้งรับผิดชอบระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของ ศรชล.</p>		<p>ของ บก.ศรชล.เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบราชการในปัจจุบันมี</p>

	<p>๓. การเบิก รับ จ่าย และเก็บรักษาเงินและการดำเนินงานด้านการเงินการบัญชีของ ศรชล.</p> <p>๔. การรับรองบุคคล งานพิธีการ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการเลี้ยงรับรอง และการจัดประชุมตามที่ได้รับมอบ</p> <p>๕. การตรวจสอบภายในโดยอิสระ เพื่อประเมินค่าประสิทธิผลในการควบคุมและบริหารทรัพยากรตามความมุ่งหมาย ศรชล.</p> <p>๖. การพัฒนาระบบบริหาร การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพ การบริหารจัดการของ ศรชล.</p> <p>๗. การโยธา การซ่อมบำรุง การสุขาภิบาล การรักษาสถานที่ ดำเนินการเกี่ยวกับการบริการจัดเลี้ยง การประกอบอาหารการขนส่ง และการรักษาความปลอดภัยบุคคล เอกสาร และสถานที่ของ ศรชล.</p>		<p>กลไกการตรวจสอบการทำงาน และสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้สำนักและกองต่างๆ ให้มีภาระงานด้านธุรการลดลง</p>
--	--	--	---

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
ฝ่ายศึกษามรรคมของ ๖ หน่วยงานหลัก	สำนักศึกษาฝึกอบรมมีหน้าที่	จัดให้มีศูนย์ศึกษาและศูนย์	จำเป็นต้องมีสำนักศึกษา

	<p>๑. วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับ การ และดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนด้าน การศึกษาอบรมของ ศรชล.</p> <p>๒. กำหนดหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษา และฝึกอบรม กำหนดและปรับปรุง มาตรฐาน พัฒนาบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการประกันคุณภาพการศึกษา และ ฝึกอบรมของ ศรชล.</p> <p>๓. ศึกษา วิจัย รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา เสนอแนะ และติดตามสถานการณ์ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อม และความร่วมมือด้าน ความมั่นคงทางทะเลที่เกี่ยวข้องกับ ศรชล. กฎหมายทะเล ระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลภายในประเทศ และระหว่างประเทศ</p> <p>๔. วิเคราะห์ ทดสอบ พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับ การปฏิบัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลและการจัดการสถานการณ์วิกฤตทาง ทะเล รวมถึงศึกษา วิจัยประเด็นความมั่นคง</p>	<p>อบรมกำลังพลเพื่อยก ระดับความรู้ และความ สามารถและความทักษะ ชำนาญให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน เพื่อ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การ ปฏิบัติงานและเพิ่มความ ปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ใน การบังคับใช้กฎหมายและ รักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล</p>	<p>ฝึกอบรมเพื่อวางแผน อำนวยการ ประสานงาน เกี่ยวกับการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัยพัฒนา ทดสอบ เผยแพร่และเสนอแนะ เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบายความมั่นคงทาง ทะเล และให้การฝึก ศึกษา อบรมความรู้ด้าน การบังคับใช้กฎหมาย ทางทะเล การรักษา ผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล</p>
--	---	--	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>และการปฏิบัติ การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล</p> <p>๕. การฝึก ศึกษา อบรม เกี่ยวกับการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายในทะเลทั้งปวง การค้นหา และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การบรรเทาสาธารณภัยทางทะเล การสอบสวน การรวบรวมพยาน หลักฐาน และการเก็บรักษา การฟ้องร้อง และการดำเนินคดีตามขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจ</p>		
<p>ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เขต ๑ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติในทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ ในอ่าวไทยตอนบน ซึ่งรวมถึงอ่าวรูปตัว ก ลงมาจนถึงเส้นแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการควบคุมบังคับบัญชา ต่อกำลัง ทร. โดยโดยกองบังคับการ ศรชล.เขต ๑ และ</p>	<p>ศูนย์อำนาจการรักษาสผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ภาค ๑ มีหน้าที่</p> <p>๑. วางแผน อำนาจการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๒. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ</p>	<p>พื้นที่ปฏิบัติงานคงเดิม แต่มีการเปลี่ยนแปลงจากการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเป็นมีอำนาจในการควบคุม สั่งการ และบูรณาการกำลัง และอำนาจการปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการจัดตั้ง มวก.ศรชล.ภาค ๑</p>	<p>จำเป็นต้องมี ศรชล.ภาค เพื่อวางแผน อำนาจการประสานงาน สั่งการและสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในภาวะปกติ และ ในภาวะไม่ปกติ</p>

ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ รับผิดชอบ		เพื่อปฏิบัติ การในทะเล และ ศรชล.จังหวัดจำนวน ๑๑	ตรวจสอบ และประเมิน แนวโน้มของสถานการณ์
--	--	--	---

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>๓. รักษาความมั่นคง และความปลอดภัยทางทะเลในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลในขอบเขต และหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>๔. เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักรู้ในความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และสิทธิในการแสวงหาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่างๆ และหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๕. ปกครองบังคับบัญชาส่วนราชการต่างๆ ของ ศรชล.ภาค ๑ ในพื้นที่รับผิดชอบ</p>	จังหวัดชายทะเล ในการสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รักษาความมั่นคง และความปลอดภัยทางทะเลในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลในขอบเขตและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักรู้ในความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและมีส่วน

			ร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ กระทบต่อผลประโยชน์ ของชาติทางทะเลใน พื้นที่รับผิดชอบ
--	--	--	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนาจการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เขต ๒ หน้าที่ รักษาผลประโยชน์ของชาติในทะเลใน พื้นที่รับผิดชอบอ่าวไทยตอนล่าง ตั้งแต่ เส้นรอยต่อระหว่างจังหวัดชุมพร และ จังหวัด สุราษฎร์ธานี ลงมาจนถึง ชายแดนทางทะเลติดต่อกับประเทศ มาเลเซีย	ศูนย์อำนาจการรักษากำหนดผลประโยชน์ของชาติทาง ทะเล ภาค ๒ มีหน้าที่ ๑. วางแผน อำนาจการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติใน พื้นที่รับผิดชอบ ๒. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้ม ของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อ ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่ รับผิดชอบ ๓. รักษาความมั่นคง และความปลอดภัยทาง	พื้นที่ปฏิบัติงานคงเดิม แต่ มีการเปลี่ยนแปลงจากการ ประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐเป็นมีอำนาจในการ ควบคุม สั่งการ และบูรณา การกำลังและอำนาจการ ปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการจัดตั้ง มวก. ศรชล.ภาค ๒ เพื่อปฏิบัติ การในทะเล และ ศรชล. จังหวัด จำนวน ๕ จังหวัด ชายทะเล ในการสร้าง	เหตุผลและความจำเป็น ใน ก า ร ข อ จั ด ตั ง หน่วยงานเช่นเดียวกับ ศรชล.ภาค ๒

	<p>ทะเลในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลในขอบเขต และหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>๔. เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักรู้ในความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และสิทธิในการแสวงหาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่างๆ และหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์</p>	<p>ความตระหนักรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน</p>	
--	--	---	--

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ครรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ครรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ครรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๕. ปกครองบังคับบัญชาส่วนราชการต่างๆ ของครรชล.ภาค ๒ ในพื้นที่รับผิดชอบ</p>		
ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษา	ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทาง	พื้นที่ปฏิบัติงานคงเดิม แต่	เหตุผลและความจำเป็น

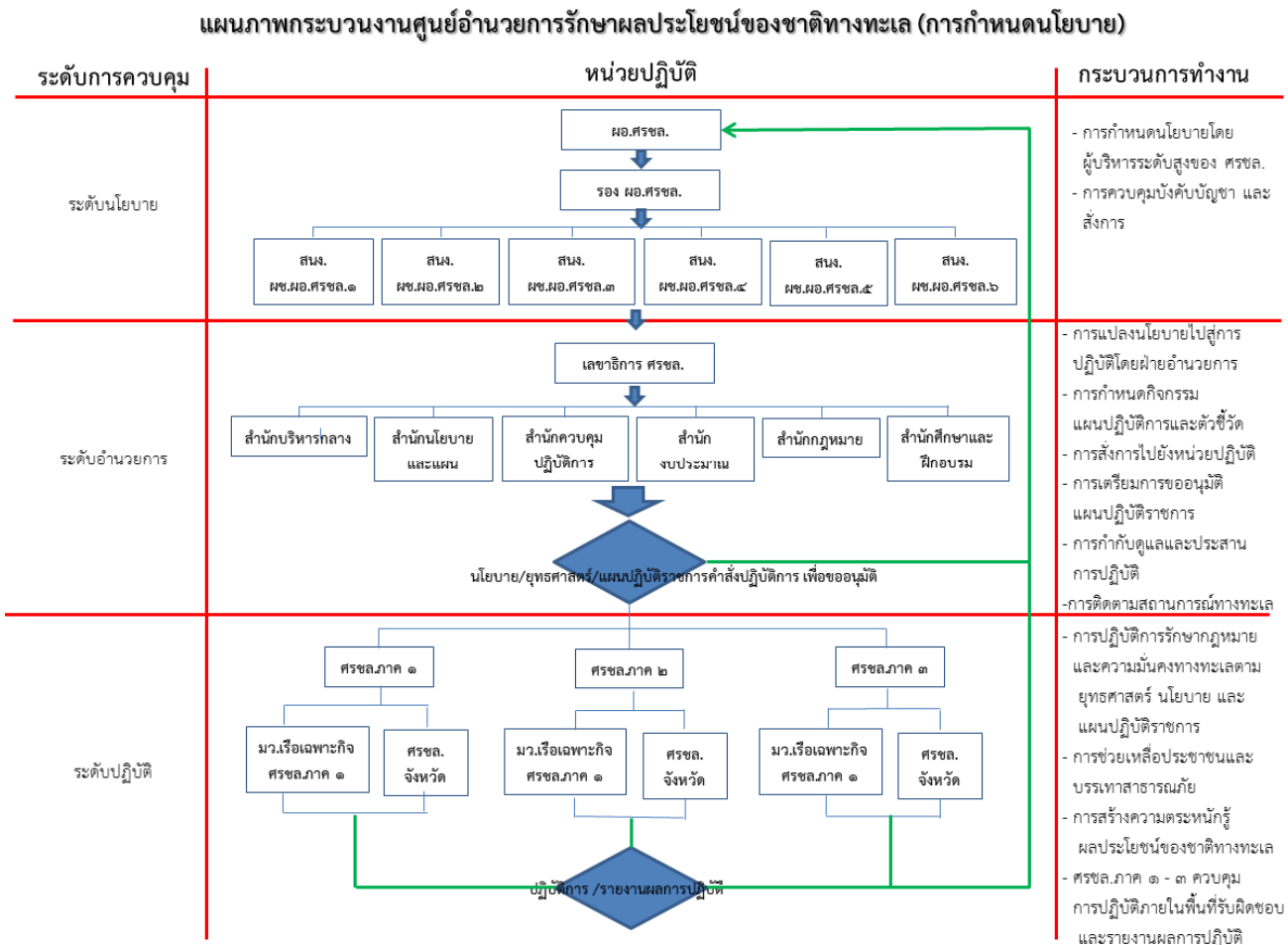
<p>ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เขต ๓ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติในทะเลในพื้นที่รับผิดชอบด้านทะเลอันดามันทั้งหมด</p>	<p>ทะเล ภาค ๓ มีหน้าที่</p> <p>๑. วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๒. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๓. รักษาความมั่นคง และความปลอดภัยทาง</p>	<p>มีการเปลี่ยนแปลงจากการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเป็นมีอำนาจในการควบคุม สั่งการ และบูรณาการกำลังและอำนวยการปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการจัดตั้ง มวก. ศรชล.ภาค ๓ เพื่อปฏิบัติการในทะเล และ ศรชล.จังหวัด จำนวน ๖ จังหวัด ชายทะเล ในการสร้าง</p>	<p>ใน ก า ร ข อ จั ด ต้ ง หน่วยงานเช่นเดียวกับ ศรชล.ภาค ๓</p>
--	--	---	---

ตารางที่ ๔-๑ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการ ศรชล. ที่มีอยู่เดิมและที่เสนอปรับปรุงใหม่ (ต่อ)

ศรชล.(ศูนย์ประสานฯ)	ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ)	การเปลี่ยนแปลง	เหตุผลและความจำเป็น
	<p>ทะเลในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลในขอบเขต และหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>๔. เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักรู้ใน ความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และสิทธิในการ</p>	<p>ค ว า ม ต ร ะ ห ั ก รู้ และ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน</p>	

	<p>แสวงหาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่างๆ และหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๕. ปกครองบังคับบัญชาส่วนราชการต่างๆ ของ ศรชล.ภาค ๓ ในพื้นที่รับผิดชอบ</p>		
--	--	--	--

แผนภาพที่ ๔-๓ กระบวนการกำหนดนโยบายของ ศรชล.

๒๑๒

ที่มา: ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๙

แนวคิดในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรซึ่งภัยคุกคามดังกล่าวอยู่ในเขตทางทะเลอันมีลักษณะที่หลากหลาย และประเทศไทยมีเขตอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไว้ รวมทั้งมีสิทธิหน้าที่อื่นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติตามอีกด้วย อันทำให้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้บังคับ ในเขตทางทะเลที่อยู่ภายนอกราชอาณาจักร หรืออาจไม่ครอบคลุมถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีอยู่อย่างมากมายในทุกๆ ด้าน ทั้งความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคม และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภัยคุกคามในปัจจุบันมีความหลากหลายและความซับซ้อนเกินกว่าหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดจะป้องกันหรือแก้ไขได้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกๆ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบในการควบคุมหรือกำกับดูแล นอกจากนี้ การตอบสนองต่อภัยคุกคามที่มีความรุนแรงหรือส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ยังต้องการความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาอย่างทันที่ ดังนั้น เพื่อให้สามารถป้องกันหรือแก้ไขภัยคุกคามทางทะเลดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องบูรณาการและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติ ในการรับผิดชอบดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ได้มีประสิทธิภาพ ทั้งในทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ และวิชาการ ตลอดจนบูรณาการและประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการปฏิบัติการของหน่วยกำลังภายใต้การควบคุมสั่งการ อำนวยการ ประสานงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ให้เป็นไปตามแนวคิดทางยุทธการนี้

๑. แนวความคิดในการรับสถานการณ์และระดับความพร้อม ให้เป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจ โดยให้ ศรชล. ดำเนินการตามระดับความพร้อม ศรชล. (พ.ศ.) ดังนี้

๑.๑ ภาวะปกติ (ความพร้อมระดับ พ.ศ.๑) ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจหน้าที่แก่หน่วยงานของรัฐนั้น โดย ศรชล. จะบูรณาการกำลังใน มวก.ศรชล.ภาค ๑-๓ เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน

๑.๒ ภาวะปกติ (ความพร้อมระดับ พ.ศ.๒) เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลโดยทั่วไปกรณีใดเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ กรณีเกิดเหตุการณ์หรือมีภัยคุกคามเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย

๑.๒.๒ กรณีเกิดเหตุการณ์หรือมีภัยคุกคามที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐได้รับผิดชอบ

๑.๒.๓ กรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกัน ยับยั้ง บรรเทาความรุนแรงของเหตุการณ์ หรือบังคับใช้กฎหมายทางทะเล

๑.๒.๔ กรณีที่มีความจำเป็นอื่น ตามที่คณะกรรมการกำหนดให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล อำนาจการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน ในการป้องกัน ปราบปราม หรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือ กิจกรรมทางทะเล ทั้งนี้ ศรชล. จะใช้ระดับความพร้อมของ ศรชล. (พ.ศ.๑ - พ.ศ.๒) และใช้การควบคุม ทางยุทธการ (Operational Control) ต่อกำลังทางเรือที่ได้รับมอบภายใต้สถานการณ์ปกติถึงความขัดแย้งระดับต่ำ เพื่อติดตามและประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ รวมถึงบูรณาการหน่วยงานของรัฐเพื่อบังคับใช้กฎหมาย

๑.๓ ภาวะไม่ปกติ (ความพร้อมระดับ พ.ศ.๓) อันเนื่องมาจากสถานการณ์ใดๆ ที่กระทบหรือ อาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลอย่างกว้างขวาง หรือรุนแรงในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ กรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๑.๓.๒ กรณีที่มีความจำเป็นอื่นที่ต้องประกาศภาวะไม่ปกติ คณะรัฐมนตรีจะมี มติมอบหมายให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระวัง ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหาที่กระทบ หรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ ทั้งนี้ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความ เห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศภาวะไม่ปกติให้ทราบโดยทั่วไป และเมื่อภาวะไม่ปกตินั้นสิ้นสุดลง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกภาวะไม่ปกติและให้ภารกิจของ ศรชล. ในภาวะไม่ปกตินั้นสิ้นสุดลง และ รายงานให้คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีทราบ ตามลำดับ การปฏิบัติของ ศรชล. ในภาวะไม่ปกตินี้ ศรชล. จะปรับระดับความพร้อมเป็นระดับ พ.ศ.๓

๒. การปฏิบัติและพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๑ กองบัญชาการศูนย์อำนาจการรักษามลประโยชน์ของชาติทางทะเล (บก.ศรชล.)

๒.๑.๑ **พื้นที่รับผิดชอบของ ศรชล.** ศรชล.มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายใน การติดตามสถานการณ์ ป้องกัน ระวังยับยั้ง แก้ไขเหตุการณ์หรือภัยคุกคามที่กระทบต่อผลประโยชน์ของ ชาติทางทะเล ในพื้นที่ปฏิบัติการที่เป็นอาณาเขตทางทะเลของประเทศไทยประกอบด้วยทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ เขตไหล่ทวีป ต่อเนื่องออกไปจนถึงทะเลหลวง ทั้งฝั่งอ่าวไทยและทะเล อันดามัน ทั้งนี้ ศรชล. จะมอบอำนาจให้ ศรชล.ภาค เป็นหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๑.๒ **แนวคิดการปฏิบัติการของ ศรชล.** จะติดตามภาพสถานการณ์ และบริหารจัดการเหตุการณ์หรือภัยคุกคาม โดยการสนับสนุนการรายงาน และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารจากศูนย์ยุทธการ (ศยก.ศรชล.) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อวางแผน

อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และสั่งการการปฏิบัติแก่หน่วยขึ้นการบังคับบัญชาทางยุทธการในภาวะปกติเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และกรณีเกิดเหตุเร่งด่วนฉุกเฉินตามที่กฎหมายให้อำนาจ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติการในอาณาเขตทางทะเลของไทย ทั้งนี้ บก.ศรชล. มีหน้าที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑.๒.๑ ติดตามสถานการณ์และประเมินแนวโน้มภัยคุกคาม หรือ เหตุการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดย ศยก.ศรชล. ซึ่งจัดกำลังพลหมุนเวียนมาปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทั้งภาวะปกติและไม่ปกติ มีหัวหน้าชุดปฏิบัติการประจำวัน (หน.ชปว.ศยก.ศรชล.) สั่งการและทำการแทน ผอ.ศรชล. หรือ รอง ผอ.ศรชล. ในการอำนวยการและประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และต่อกำลังทางเรือที่มาขึ้นการบังคับบัญชาทางยุทธการต่อ ศรชล. ตามที่ได้รับมอบอำนาจ

๒.๑.๒.๒ ควบคุม กำกับดูแล สั่งการ และอำนวยการปฏิบัติต่อ ศรชล.ภาค ๑ ศรชล.ภาค ๒ และ ศรชล.ภาค ๓ และกำลังทางเรือที่หน่วยปฏิบัติการหลัก ศรชล. ส่งมาขึ้นการสมทบเป็นครั้งคราว

๒.๑.๒.๓ ประสานงานกับหน่วยปฏิบัติการหลัก ศรชล. ได้แก่ กองบังคับการตำรวจน้ำกรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมประมง และกรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒.๑.๒.๔ ควบคุมสั่งการ บูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานหลักของ ศรชล. และหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติการกิจเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด

๒.๒ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค ๑ - ๓

(ศรชล.ภาค ๑ - ๓) มีหน้าที่รับผิดชอบการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่ตามที่ ผอ.ศรชล. มอบหมาย

๒.๒.๑ พื้นที่รับผิดชอบของ ศรชล.ภาค ศรชล.ภาค เป็นหน่วยอำนวยการและประสานงานกับหน่วยงานของ ศรชล. ในพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบออกเป็น ๓ ภาค ดังนี้

๒.๒.๑.๑ ศรชล.ภาค ๑ มีพื้นที่รับผิดชอบบริเวณอ่าวไทยตอนบนซึ่งรวมถึง อ่าวไทยรูปตัว ก ลงมาจนถึงเส้นแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีกองบังคับการ ศรชล.ภาค ๑ (บก.ศรชล.ภาค ๑) อยู่ที่กองบัญชาการทัพเรือภาคที่ ๑ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

๒.๒.๑.๒ ศรชล.ภาค ๒ มีพื้นที่รับผิดชอบบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง ตั้งแต่เส้นแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดชุมพรและจังหวัดสุราษฎร์ธานีลงมาถึงชายแดนทางทะเลติดต่อกับประเทศมาเลเซีย มีกองบังคับการ ศรชล.ภาค ๒ (บก.ศรชล.ภาค ๒) อยู่ที่กองบัญชาการทัพเรือภาคที่ ๒ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

๒.๒.๑.๓ ศรชล.ภาค ๓ มีพื้นที่รับผิดชอบด้านฝั่งทะเลอันดามัน มีกองบังคับการศรชล.ภาค ๓ (บก.ศรชล.ภาค ๓) ตั้งอยู่ที่กองบัญชาการทัพเรือภาคที่ ๓ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

๒.๒.๒ แนวคิดการปฏิบัติการของการปฏิบัติของ ศรชล.ภาค

๒.๒.๒.๑ ให้ ศรชล.ภาค ติดตามสถานการณ์และประเมินแนวโน้มภัยคุกคาม หรือเหตุการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่รับผิดชอบ โดย ศยก.ศรชล.ภาค ซึ่งจัดกำลังพลหมุนเวียนมาปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมงทั้งภาวะปกติและไม่ปกติ มีหัวหน้าชุดปฏิบัติการประจำวัน (หน.ชปว.ศยก.ศรชล.ภาค) สั่งการและทำการแทน ผอ.ศรชล.ภาค ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และต่อกำลังทางเรือที่มาขึ้นการควบคุมทางยุทธการต่อ ศรชล. ภาค ตามที่ได้รับมอบอำนาจ

๒.๒.๒.๒ ให้ ศรชล.ภาค ใช้กำลังทางเรือใน มวก.ศรชล.ภาค ในการตรวจการณ์ รายงาน ยับยั้ง ควบคุม สกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมายทางทะเล และจัดการภัยพิบัติหรือเหตุร้ายแรงทางทะเลที่เกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นการปฏิบัติการในอาณาเขตทางทะเลของไทยในพื้นที่รับผิดชอบรวมถึง เป็น ผบ.เหตุการณ์ ได้เมื่อสั่ง

๒.๒.๒.๓ ให้ ศรชล.ภาค ขอรับการสนับสนุนกำลังเพิ่มเติมจากหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ หากพิจารณาประเมินกำลังฝ่ายเดียวกันแล้วไม่สามารถจะปฏิบัติให้บรรลุภารกิจนั้นได้ด้วยกำลังที่มีอยู่ หรือบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานหลักของ ศรชล. และหน่วยงานของรัฐ เมื่อเข้า

เงื่อนไขตามข้อ ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ เพื่อปฏิบัติงานภายใต้แผนและกรอบปฏิบัติงาน ศรชล. โดยหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วมปฏิบัติงานใน ศรชล. ยังคงมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้รับมอบหมายของแต่ละหน่วยงาน

๒.๒.๒.๔ ให้ ศรชล. ภาค ควบคุม อำนาจการ สั่งการ และกำกับดูแล ศรชล. จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านการข่าว การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างความตระหนักรู้ด้านการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๓. การประกอบกำลัง การปฏิบัติงานตามภารกิจ ของ ศรชล. ในพื้นที่รับผิดชอบ ศรชล. ได้ประมาณการความต้องการกำลังพลและกำลังทางเรือเพื่อปฏิบัติการในหมวดเรือเฉพาะกิจร่วม ศรชล. ภาค (มวก.ศรชล.ภาค) โดยประกอบกำลังจาก ๖ หน่วยงานหลักใน ศรชล. จำนวนภาคละ ๑๘ ลำ โดย ศรชล. มีความต้องการกำลังทางเรือในส่วนของ ทร. เป็นเรือขนาดตั้งแต่เรือตรวจการณ์ปิ่น (ระวางขับน้ำตั้งแต่ ๓๐๐ ตันลงมา) จำนวน ๑ ลำ อากาศยาน ๒ เครื่อง และชุดปฏิบัติการพิเศษ ๒ ชุด โดยการควบคุม สั่งการ และอำนวยความสะดวกจาก บก.ศรชล. (ศยก.ศรชล.) และ บก.ศรชล.ภาค ๑ - ๓ (ศยก.ศรชล.ภาค/ทรภ. ๑ - ๓) ทั้งนี้ การประกอบกำลังของ มวก.ศรชล.ภาค อาจปรับสัดส่วนการประกอบกำลังจากหน่วยงานหลักได้ตามความเหมาะสม

ตารางที่ ๔ - ๒ การประกอบกำลังของ ศรชล.

หน่วยงานหลัก ศรชล.	มวก.ศรชล.ภาค ๑	มวก.ศรชล.ภาค ๒	มวก.ศรชล.ภาค ๓
--------------------	----------------	----------------	----------------

กองทัพเรือ	๑๐ เรือตรวจการณ์ ๒ ฮ. / ๒ ชปพ.	๑๐ เรือตรวจการณ์ ๒ ฮ. / ๒ ชปพ.	๑๐ เรือตรวจการณ์ ๒ ฮ. / ๒ ชปพ.
กรมประมง	๑ เรือตรวจการณ์	๒ เรือตรวจการณ์	๑ เรือตรวจการณ์
กรมเจ้าท่า	๒ เรือตรวจการณ์	๒ เรือตรวจการณ์	๒ เรือตรวจการณ์
กองบังคับการตำรวจน้ำ	๒ เรือตรวจการณ์	๒ เรือตรวจการณ์	๒ เรือตรวจการณ์
กรมศุลกากร	๒ เรือตรวจการณ์	๑ เรือตรวจการณ์	๒ เรือตรวจการณ์
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๑ เรือตรวจการณ์	๑ เรือตรวจการณ์	๑ เรือตรวจการณ์
รวม	๑๘ เรือตรวจการณ์	๑๘ เรือตรวจการณ์	๑๘ เรือตรวจการณ์

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๙

๔. การควบคุมบังคับบัญชา การควบคุมบังคับบัญชา กำลังใน ศรชล. นั้น จำเป็นต้องมีความชัดเจนในเรื่องของอำนาจหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบ ทั้งนี้ ในส่วนของกำลังใน ศรชล. จะมีรูปแบบการควบคุมบังคับบัญชาดังนี้

๔.๑ บก.ศรชล. มีอำนาจในการบังคับบัญชาทางยุทธการ (Operational Command : OPCOM) ต่อกำลังทางเรือที่ได้รับการสนธิกำลังมาจากหน่วยปฏิบัติการหลักให้มาปฏิบัติภารกิจใน ศรชล.ภาคในพื้นที่รับผิดชอบ และ/หรือกำลังทางเรือสทบจากหน่วยงานต่างๆ ตามภารกิจที่ได้รับการร้องขอเพิ่มเติม โดยมี ผบ.ศยก.ศรชล. หรือผู้ที่ ผบ.ศยก.ศรชล. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน ทำหน้าที่บังคับบัญชา กำลังทางเรือ สามารถกำหนดภารกิจ (Mission) หรืองานกิจย่อย (Task) ให้กับหน่วยรองได้รวมถึงสามารถที่ปรับเปลี่ยนภารกิจและคงไว้หรือมอบอำนาจในการควบคุมทางยุทธการ (OPCON) หรือการควบคุมทางยุทธวิธี (TACON) ต่อไปให้หน่วยอื่นได้อีกด้วย

๔.๒ ศรชล.ภาค มีอำนาจในการควบคุมทางยุทธการ (Operational Control : OPCON) มี ผบ.ศรชล.ภาค หรือผู้ที่ ผบ.ศรชล.ภาค แต่งตั้ง รับผิดชอบในการควบคุมกำลังที่ได้รับมอบ ใน การปฏิบัติภารกิจ ของ ศรชล. หรือที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมให้ลุล่วงตามหน้าที่ ห้วงเวลาและพื้นที่ปฏิบัติการ อย่างไรก็ตาม ศรชล.ภาค ไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างกำลังต่อกำลังในสังกัด ในทางปฏิบัติ นั้น รวมถึงไม่สามารถปรับเปลี่ยนภารกิจและส่งกำลังออกไปปฏิบัติการนอกพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้งนี้ ให้ ศรชล.ภาค ควบคุมการส่งกำลังบำรุงให้แก่กำลังทางเรือจากหน่วยงานต่างๆ เว้นการซ่อมทำเรือให้หน่วยปฏิบัติการหลัก ศรชล. รับผิดชอบในการซ่อมทำ และจัดกำลังทางเรือทดแทนให้ ศรชล.ภาค

๔.๓ หมวดเรือเฉพาะกิจ ศรชล.ภาค มีอำนาจในการควบคุมทางยุทธวิธี (Tactical Control : TACON) ในการเคลื่อนกำลังทางยุทธวิธีและการปฏิบัติการเพื่อให้สำเร็จตามกิจที่ได้รับ หน่วยปฏิบัติการหลัก ศรชล. จะมอบกำลังของตนให้มาอยู่ใต้การบังคับบัญชาของ ผบ.ศรชล.ภาค ในลักษณะของการสนับสนุนโดยตรง (การขึ้นตรง) และมอบต่อให้ ผบ.หมวดเรือเฉพาะกิจ ศรชล.ภาค เพื่อให้

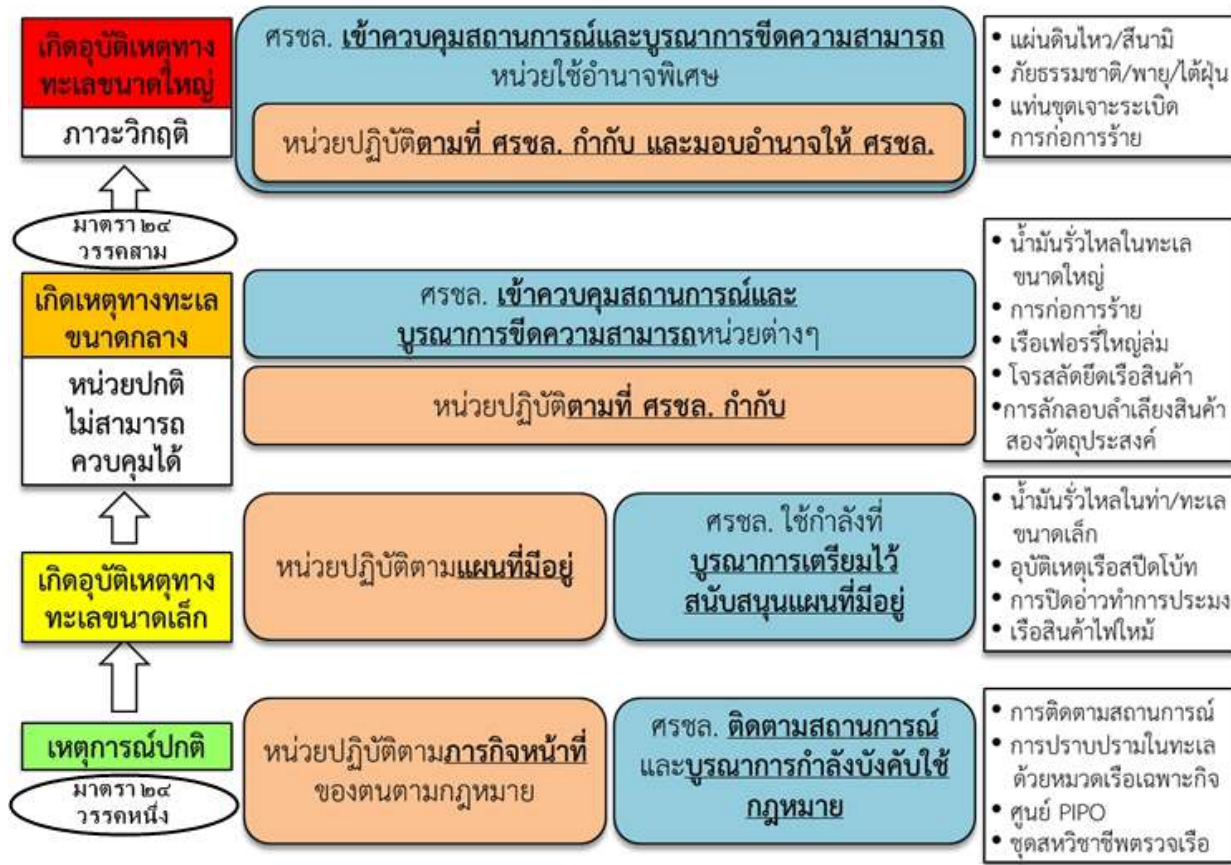
ควบคุมการวางกำลัง และการเคลื่อนกำลัง ในการปฏิบัติการที่ ศรชล. รับผิดชอบทั้ง ๙ ด้าน (ไม่สามารถใช้เรือในภารกิจและนอกพื้นที่ปฏิบัติการได้)

๔.๓.๑ หากในระหว่างปฏิบัติการมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุน และมีเรือของหน่วยปฏิบัติการหลัก ศรชล. อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ให้หมวดเรือเฉพาะกิจ ศรชล.ภาค ร้องขอ การขอรับการสนับสนุนกำลังสมทบกับ ศรชล.ภาค เพื่อประสานขอรับการสนับสนุนกำลังดังกล่าวจาก หน่วยเหนือของกำลังทางเรือ นั้น ในการสั่งการให้หน่วยเรือ นั้นเปลี่ยนการควบคุมทางยุทธการ (Chop In) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะกำหนดเป็นวันที่และเวลา ที่เปลี่ยนการควบคุมทางยุทธการของกำลังทางเรือจาก หน่วยควบคุมหนึ่ง ไปขึ้นการควบคุมทางยุทธการของอีกหน่วยหนึ่ง และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจให้ถอนกำลัง (Chop Out) ทั้งนี้ ให้ ศรชล.ภาค รวบรวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติการ เพื่อชดเชย ค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยปฏิบัติการหลักที่สนับสนุนกำลังนั้นต่อไป

๔.๓.๒ หากในระหว่างปฏิบัติการมีกำลังทางเรือของหน่วยปฏิบัติการหลัก ศร ชล.อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการอื่นๆ และไม่ขึ้นตรงกับหน่วยเรา หน่วยนั้นอาจให้การสนับสนุนได้แต่ไม่ขึ้น การบังคับบัญชาโดย ศรชล.ภาค ไม่สามารถกำหนดพื้นที่ลาดตระเวนหรือมอบกิจให้ได้ แต่สามารถ ประสานโดยตรง (ไม่ต้องผ่านหน่วยแม่เหมือนยามปกติ) ในการให้ช่วยตรวจการณ์ต่างๆ ระหว่างที่ปฏิบัติ ภารกิจ ตราบใดที่ไม่กระทบ กับกิจหลักของหน่วยนั้นๆ ยกเว้นในบางครั้งที่หน่วยนั้นว่างจากกิจปกติ และยินยอมให้เราเสนอแนะพื้นที่ลาดตระเวน และแนวทางการปฏิบัติให้

๔.๔ **ศรชล.จังหวัด** มีอำนาจในการควบคุมทางยุทธการ (Operational Control : OPCON) ต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติงานภายใต้แผนและกรอบปฏิบัติงาน ศรชล. โดยหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วม ปฏิบัติงานใน ศรชล. ยังคงมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้รับมอบหมายของแต่ละหน่วยงาน และมี อำนาจ ในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทาง ทะเล เมื่อเข้าเงื่อนไขตามกฎหมาย โดยมี ผอ.ศรชล.จว. หรือผู้ที่ ผอ.ศรชล.จว. แต่งตั้ง รับผิดชอบในการ ควบคุมกำลังที่ได้รับมอบตามภารกิจหน้าที่ ห้วงเวลาและพื้นที่ปฏิบัติการ

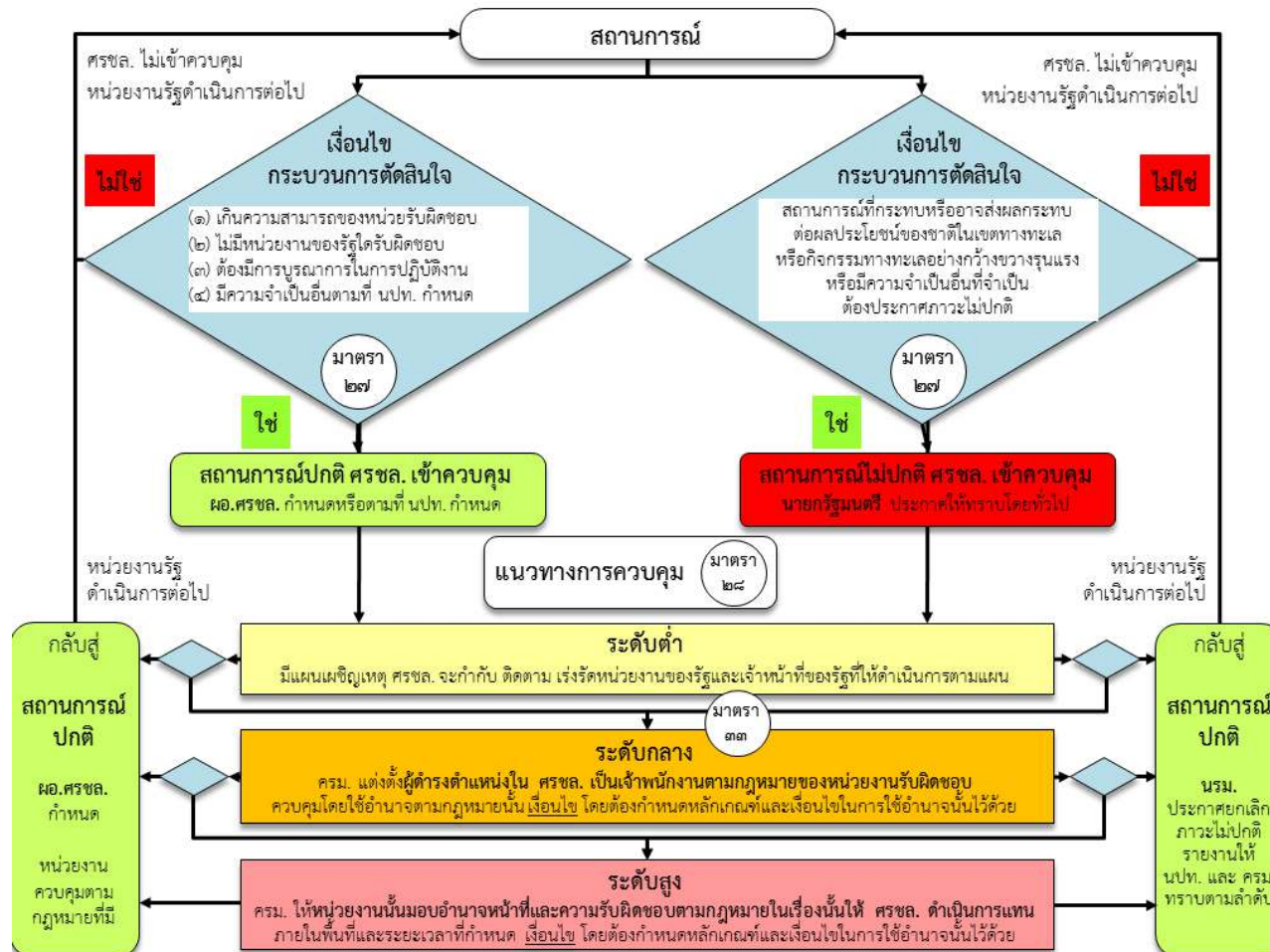
แผนภาพที่ ๔-๔ กระบวนการปฏิบัติการและการควบคุมศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๓๖

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๔-๕ กระบวนการตัดสินใจและการควบคุมของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๙
 แผนภาพที่ ๔-๖ สรุปแนวคิดในการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

จากแผนที่สู่กระบวนการพิจารณาคดี

ที่มา : ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, (เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ), ๒๕๕๙

สรุป

จากแนวคิดในการจัดโครงสร้าง การบริหารจัดการ และการจัดทำกำลังทางเรือของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ที่จะจัดตั้งขึ้นมาใหม่นั้น แก้ปัญหาเดิม ที่มีอยู่ของศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลข้างต้น ทั้งในเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในปฏิบัติงานทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ โดยเฉพาะอำนาจในการบูรณาการขีดความสามารถ ของหน่วยงานของรัฐในการจัดการภัยคุกคามและการบรรเทาสาธารณภัย การติดตามและประเมินสภาวะแวดล้อม การแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบและกำหนดหน่วยงานภายใต้ ศรชล. เพื่อให้มีการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำคำขอของงบประมาณของ ศรชล. เพื่อปฏิบัติงานปกติ และรองรับเหตุการณ์และภัยคุกคามในทุกๆ ด้าน ตลอดจนการจัดทำอัตรากำลังเพิ่มเติมของ ศรชล. อย่างเพียงพอ เพื่อปฏิบัติงานในอนาคตโดยจัดให้มีกำลังพลจาก ๖ หน่วยงานหลักของ ศรชล. ปฏิบัติงานร่วมกัน ในลักษณะของ Joint Interagency อันทำให้สามารถประสานงานนโยบายเฉพาะด้าน และดำรงความเชี่ยวชาญเดิมของหน่วยงานหลักไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับแนวคิดและแผนรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลนั้น เพื่อให้มีความชัดเจนจึงควรมีแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลเป็นการเฉพาะ ทั้งในระดับการกำหนดนโยบาย การประเมินสถานการณ์ การเตรียมความพร้อม และการควบคุม สั่งการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มี ศรชล. ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายเป็นหน่วยงานหลัก

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการทบทวนกฎหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงทางทะเล ทฤษฎีและหลักการด้านความมั่นคง รวมถึงแนวคิดในการบริหารจัดการของหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศ และนำมาพิจารณาร่วมกับลักษณะแนวโน้มและผลกระทบของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบันและในห้วง ๑๐ ปีข้างหน้าที่มีแนวโน้มรุนแรง ซับซ้อน และหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งพิจารณา กลไก ปัญหา และสิ่งท้าทายของการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลของไทยในปัจจุบัน สามารถกำหนดบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยงานวิจัยพบว่า แนวทางปฏิบัติเพื่อตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ในทะเลของไทยของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นนั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยงานรักษาความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศ ในประเด็นความต้องการในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานรักษากฎหมายทางทะเล เข้าด้วยกัน โดยอาจมีความแตกต่างด้านการกำหนดนโยบาย การประกอบกำลัง และแนวคิดการปฏิบัติการ ตามลักษณะโครงสร้างระบบราชการ และบริบทสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ

จากการจัดทำแนวคิดการจัดโครงสร้าง การบริหารจัดการ และการประกอบกำลังทางเรือของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ตามงานวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่า แนวคิดดังกล่าวสามารถแก้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ของศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เช่น ความเพียงพอของทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของกำลังพล แนวคิดและแผนรองรับสถานการณ์ พื้นที่ปฏิบัติการที่กว้างขวาง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการภายในด้านการดำเนินคดี และการพัฒนาองค์ความรู้ ให้ลดอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้ งานวิจัยยังได้พิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ โดยเฉพาะอำนาจในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐในการจัดการภัยคุกคาม และการบรรเทาสาธารณภัย การติดตาม และประเมินสภาวะแวดล้อม การแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดหน่วยงานภายใต้ ศรชล. เพื่อให้มีการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดทำคำขอ

งบประมาณของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) เพื่อปฏิบัติงานปกติและรองรับเหตุการณ์และภัยคุกคาม ในทุกๆ ด้าน ตลอดจนการจัดทำอัตรากำลังเพิ่มเติมของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) อย่างเพียงพอ

สำหรับการจัดทำแนวคิดในการปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ในอนาคตนั้น จากการวิจัยเห็นว่า ควรจัดให้มีกำลังพลจาก ๖ หน่วยงานหลักของ ศรชล. ปฏิบัติงานร่วมกันในลักษณะของหน่วยปฏิบัติการร่วม หรือ Joint Interagency อันทำให้สามารถประสานงานนโยบายเฉพาะด้าน และดำรงความเชี่ยวชาญเดิมของหน่วยงานหลักไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาเดียวกัน รวมถึงมีการควบคุมบังคับบัญชาหน่วยกำลังแบบเป็นพื้นที่ (Area Command Concept) ตามความแตกต่างของลักษณะภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมและภัยคุกคาม สำหรับแนวคิดและแผนรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนของหน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยประสานงาน ให้สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทันเวลา ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงในการขยายตัวของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น จึงควรมีแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลเป็นการเฉพาะ ทั้งในระดับการประสานนโยบาย การประเมินสถานการณ์ การเตรียมความพร้อม การควบคุม สั่งการ และประสานการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐระหว่างเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะ

๑. ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ควรให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแผนเผชิญเหตุ เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลเป็นการเฉพาะ

๒. ศรชล. ควรพัฒนาขีดความสามารถของระบบติดตามภาพสถานการณ์ในทะเลให้มีประสิทธิภาพในลักษณะตามสถานการณ์จริง (Real Time) ให้กับศูนย์ยุทธการ ศรชล. ทั้งในส่วนกลาง และระดับภูมิภาค เพื่อให้สามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งพัฒนากลไกในการควบคุมสั่งการ และการมอบอำนาจให้ ศรชล.ภาค สามารถจัดการกับภัยคุกคามในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๓. ศรชล. ควรแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ ในการเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ในสายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมืออย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมตั้งแต่ในภาวะปกติ

๔. ศรชล. ควรจัดให้มีการกำหนดมาตรฐานองค์ความรู้และการฝึกกำลังพลที่ปฏิบัติงาน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานหลักให้มีความรู้ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในลักษณะการบังคับใช้กฎหมายข้ามหน่วยงาน อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ

๕. ศรชล. ควรจัดให้มีแนวทางการเสริมสร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายทะเลในการเฝ้าระวัง การข่าวและการรายงาน รวมถึงการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้กลไก ศรชล.จังหวัด เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเกิดจิตสำนึกในการแสวงหาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของตนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรดำเนินการวิจัยขีดความสามารถที่ ศรชล. ต้องการในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เพื่อให้ ศรชล. มีแนวทางในการเตรียมกำลังได้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพในอนาคต

๒. ควรดำเนินการวิจัยโครงสร้างของ ศรชล. ที่เหมาะสมกับการรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖ - ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, ๒๕๖๐.

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, สำนักงาน. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, ๒๕๖๑.

เลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงาน. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๖๐.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๘.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๕๘.

วารสารและหนังสือพิมพ์

สมบูรณ์ สุขพันธ์, พลเรือโท. “ประตูลู่ความมั่นคงและความมั่นคงของชาติ”. นาวิกศาสตร์. สิงหาคม ๒๕๕๑ หน้า ๑๐-๒๔.

สัมภาษณ์

เชิงชาย ชมเชิงแพทย์, พลเรือตรี, นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ อดีตผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคง กรมยุทธการทหารเรือ. สัมภาษณ์. ๑๙ เมษายน ๒๕๖๒.

ศุภวัฒน์ เขาวนต์, นาวาเอก, ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สำนักกิจการความมั่นคง กรมยุทธการทหารเรือ. สัมภาษณ์. ๑๙ เมษายน ๒๕๖๒.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๖, ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒, หมวด ๒ และหมวด ๓.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองกำลังป้องกันชายแดนเครือรัฐออสเตรเลีย. “งานป้องกันชายแดนทางทะเลเครือรัฐออสเตรเลีย”.

เอกสารประกอบการบรรยายของหน่วยเรือยามฝั่งเครือรัฐออสเตรเลีย (MBC) ในการรับ
คณะผู้แทน ศรชล. เยี่ยมชม MBC HQ. ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙.

กองทัพเรือ. “การป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๔”.

เอกสารประกอบการประชุม ณ บก.ทร. ๑๔ กันยายน ๒๕๕๔.

กองทัพเรือสิงคโปร์. “กองเรือเฉพาะกิจรักษาความมั่นคงทางทะเล”. เอกสารประกอบการบรรยาย

ของในการรับคณะผู้แทน ศรชล. เยี่ยมชม MSTF. ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘.

ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล. “การจัดตั้งหน่วยของรัฐ”.

เอกสารคำขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ. ๒๕๕๙.

ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล. “ระเบียบปฏิบัติประจำศูนย์

ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๕๒”.

๔ สิงหาคม ๒๕๕๒.

หน่วยเรือยามฝั่งอินโดนีเซีย. “ความมั่นคงทางทะเลอินโดนีเซีย”. เอกสารประกอบการบรรยายของ

BAKAMLA ในการรับคณะผู้แทน ทร. เยี่ยมชม BAKAMLA. ๒๕ กันยายน ๕๙.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

Australian Border Force. “Maritime Border Command”. (Online). Available :

<https://www.abf.gov.au/about-us/what-we-do/border-protection/maritime>, July 2018.

Malaysian Maritime Enforcement Agency. “Structure and Organization”. (Online).

Available:<https://www.mmea.gov.my/eng/index.php/en/mengenai-kami/carta-organisasi>, August 2018.

Republic of Singapore Navy. “Maritime security Task Force”. (Online). Available :

<http://www.mindef.gov.sg/content/dam/imimdef/0012.pdf>, 18 May 2014.

ภาคผนวก

ผนวก ก
พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ
การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย และสิทธิหน้าที่อื่นใดตามกฎหมายระหว่างประเทศ
ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ของประเทศไทยอันพึงได้รับจากกิจกรรมทางทะเล หรือประโยชน์อื่นใดในเขตทางทะเล ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากร หรือด้านสิ่งแวดล้อม

“เขตทางทะเล” หมายความว่า ชายฝั่งทะเลและพื้นที่ทางทะเลที่ประเทศไทย มีอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตย หรือมีสิทธิหรือเสรีภาพในการใช้หรือจะใช้ หรือมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด ๆ ได้แก่ น่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป และทะเลหลวง และให้หมายความรวมถึงเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งปลูกสร้างในทะเล รวมทั้งห้วงอากาศเหนือทะเล พื้นดินท้องทะเลใต้พื้นดินท้องทะเลและพื้นที่ทางทะเลอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“กิจกรรมทางทะเล” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพาณิชย์นาวี การประมง การท่องเที่ยว การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต การวางสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเล การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือการสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

“ยานพาหนะ” หมายความว่า เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะใด ๆ ที่สามารถบรรทุกคน หรือสิ่งของในทะเลได้

“จังหวัดชายทะเล” หมายความว่า จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตทางทะเลตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมถึงศาล องค์กรอัยการ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

“ศรชล.” หมายความว่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) นายทหารเรือหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร หรือข้าราชการพลเรือนสามัญไม่ต่ำกว่าระดับปฏิบัติการ ที่ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการเรือ ผู้ควบคุมเรือ ผู้ควบคุมอากาศยาน หรือเทียบเท่า

(๒) ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” เรียกโดยย่อว่า “นปท.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนยี่สิบเจ็ดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด และเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสามคน จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านกิจกรรมทางทะเล ด้านกฎหมาย ด้านการทหารเรือ หรือ ด้านอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ เลขาธิการ ศรชล. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติแต่งตั้งหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งอีกหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะกรรมการ อาจมีมติให้เชิญรัฐมนตรีหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา หรือผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เข้าร่วมประชุม เป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการเฉพาะกิจด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการตามวรรคหนึ่งสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วนั้น ทั้งนี้ ในกรณีการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหากวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของ ศรชล. หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการดำเนินงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา หรืออาจเรียกให้บุคคลใดๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใด ๆ แทนได้จำนวน
 คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ รวมตลอดทั้งวิธีการได้มาวาระการดำรงตำแหน่ง
 และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดใน ราชกิจจานุเบกษา

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาและจัดการความรู้เพื่อ
 ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “อจชล.” ตามจำนวนที่เหมาะสม โดยให้แต่งตั้ง
 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นประธานอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติ
 หน้าที่ในการให้คำปรึกษาและจัดการความรู้เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้แก่
 คณะกรรมการและ ศรชล. รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่ อจชล. โดยอนุโลม

การประชุม อจชล. ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการ กรรมการบริหาร ศรชล. อนุกรรมการ ที่ปรึกษา ศรชล.
 กรรมการที่ปรึกษา ศรชล.ภาค และกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.จังหวัด ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์
 ตอบแทนอื่น ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการและงานประชุม
 ของคณะกรรมการ รวมทั้งการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

หมวด ๒

ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

มาตรา ๑๗ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า
 “ศรชล.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีหน้าที่และอำนาจและ
 รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ศรชล. อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยวิธีการปฏิบัติราชการ
 และการบริหารงาน การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน และหน้าที่และอำนาจของส่วนงานและ
 อัตรากำลังให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
 เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศรชล.” เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน ศรชล. และ
 รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ศรชล. โดยมีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นรองผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการจากข้าราชการในสังกัด ศรชล. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงโครงสร้างและการแบ่งส่วนงานภายในของ ศรชล.

ให้เสนาธิการทหารเรือเป็นเลขาธิการ ศรชล. มีหน้าที่รับผิดชอบงานอำนวยการและธุรการของ ศรชล.

รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเลขาธิการ ศรชล. มีอำนาจบังคับบัญชา ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน ศรชล. และมีหน้าที่และอำนาจอื่น ทั้งนี้ ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจทำนิติกรรม ฟ้องคดี ถูกฟ้องคดี และดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีอันเกี่ยวเนื่องกับหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. ทั้งนี้ โดยกระทำในนามของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้ปฏิบัติหรือใช้อำนาจแทนก็ได้

มาตรา ๑๘ ให้ ศรชล. เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๑๙ ให้ ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๒) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และรายงานคณะกรรมการ และคณะรัฐมนตรี ตามลำดับเพื่อพิจารณาต่อไป

(๓) เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนและแนวทางดังกล่าวต่อไป

(๔) วางแผน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมบังคับบัญชาและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติงานของ ศรชล. ให้สามารถติดต่อ เชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

(๕) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตระหนักรู้ในความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจ และสิทธิในการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่าง ๆ และหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. หรือตามที่ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๐ นอกจากการมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแล้ว บรรดาหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้ ผอ.ศรชล.ภาค หรือ ผอ.ศรชล.จังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นปฏิบัติแทนก็ได้

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ การตามหน้าที่ และอำนาจของ ศรชล. ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่ใน ศรชล. ตามที่ผู้อำนวยการ ร้องขอ และให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลหรือองค์กรอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจทำนองเดียวกันของหน่วยงานของรัฐนั้น จัดให้หน่วยงานของรัฐที่จัดส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่ยัง ศรชล. มีอัตรากำลังแทนตามความจำเป็นแต่ไม่เกินจำนวนอัตรากำลังที่จัดส่งไป โดยการจัดอัตรากำลังแทน ดังกล่าวอาจจัดเป็นรายอัตราหรือเป็นหน่วยก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ใน ศรชล. ตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งในอัตราที่ได้รับอยู่เดิมต่อไป สำหรับสิทธิประโยชน์อื่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการบริหาร ศรชล.” ประกอบด้วย ผู้บัญชาการทหารเรือเป็นประธานกรรมการ รองผู้บัญชาการทหารเรือซึ่งผู้บัญชาการทหารเรือมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย อธิบดีกรมสรรพสามิต อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ ผอ.ศรชล.ภาค เป็นกรรมการ

ให้เสนาธิการทหารเรือเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ซึ่งผู้บัญชาการทหารเรือแต่งตั้งอีกหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการบริหาร ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานในหน้าที่และอำนาจของ ศรชล.

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้มีการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ หรือเตรียมการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หรือกิจกรรมทางทะเลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ได้ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการรวบรวมและบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐให้สามารถติดต่อเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หรือกิจกรรมทางทะเล

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ ศรชล. ศรชล.ภาค และ ศรชล.จังหวัด

(๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การสืบสวน และการสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่หรือการสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องหา และการเก็บรักษาและการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๘) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน การคลัง การจัดการทรัพย์สินของ ศรชล. ศรชล.ภาค และ ศรชล.จังหวัด และการอื่นใดที่จำเป็น

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๐) แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ศรชล. เพื่อให้การเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. และ ศรชล.

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหาร ศรชล. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ศรชล. ตาม (๑๐) ให้มีส่วนร่วมของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มครองหรือผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในด้านต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

มาตรา ๒๔ การประชุมของคณะกรรมการบริหาร ศรชล. ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.ภาค” ขึ้นใน ศรชล. โดยมีผู้บัญชาการทัพเรือภาคเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยความสะดวก

รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศรชล.ภาค” มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของทัพเรือภาคและจังหวัดชายทะเลตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ศรชล.ภาค ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของทัพเรือภาค รวมตลอดทั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มาปฏิบัติงานประจำหรือเป็นครั้งคราวใน ศรชล.ภาค ได้ ผอ.ศรชล.ภาค เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างที่ได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานใน ศรชล.ภาค และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ศรชล.ภาค

การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและหน้าที่และอำนาจ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน ศรชล.ภาค ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกและการประสานงานของ ศรชล.ภาค ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาคก็ได้ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.ภาค” ประกอบด้วย หัวหน้าหรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่อยู่ในเขตพื้นที่ของ ศรชล.ภาค เพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ศรชล.ภาค ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และอำนาจของ ศรชล.ภาค รวมทั้งให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ผอ.ศรชล.ภาค ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่ ศรชล.ภาค ทั้งนี้ การประชุมและการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้ ศรชล. และหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร ทรัพย์สิน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านบุคลากรและทรัพย์สินในการปฏิบัติงานของ ศรชล.ภาค ตามที่ ผอ.ศรชล.ภาค ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับ ศรชล.ภาค โดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้จัดตั้งศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.จังหวัด” ตามด้วยชื่อจังหวัดขึ้นในจังหวัดชายทะเลทุกจังหวัดที่อยู่ในเขตของ ศรชล.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ ศรชล.ภาค โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “ผอ.ศรชล.จังหวัด” มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดชายทะเล

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ศรชล.จังหวัด ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มาปฏิบัติงานประจำหรือเป็นครั้งคราวใน ศรชล.จังหวัด ได้

ผอ.ศรชล.จังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างที่ได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานใน ศรชล.จังหวัด และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ศรชล.จังหวัด

การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและหน้าที่และอำนาจ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน ศรชล.จังหวัด ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคห้า มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ศรชล.จังหวัด โดยอนุโลม

ให้ ศรชล. และหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร ทรัพย์สิน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านบุคลากรและทรัพย์สิน ในการปฏิบัติงานของ ศรชล.จังหวัด ตามที่ ผอ.ศรชล.จังหวัด ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับ ศรชล.จังหวัด โดยอนุโลม

หมวด ๓

ภารกิจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

มาตรา ๒๗ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐตามขอบเขตของกฎหมายที่ให้หน้าที่และอำนาจแก่หน่วยงานของรัฐนั้น

ในกรณีภาวะปกติ เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไปตามวรรคหนึ่ง

กรณีใดเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ กรณีที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐใดรับผิดชอบ กรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการในการปฏิบัติงาน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแลผู้อำนวยการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกันในการป้องกันปราบปราม หรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล

ในกรณีภาวะไม่ปกติอันเนื่องมาจากสถานการณ์ใด ๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลอย่างกว้างขวางหรือรุนแรง กรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอื่นที่ต้องประกาศภาวะไม่ปกติ คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหาที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ ทั้งนี้ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศภาวะไม่ปกติ ให้ทราบโดยทั่วไป และเมื่อภาวะไม่ปกตินั้นสิ้นสุดลง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกภาวะไม่ปกติ และให้ภารกิจของ ศรชล. ในภาวะไม่ปกตินั้นสิ้นสุดลง และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ให้ ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหา เหตุการณ์ สาธารณภัย หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือวรรคสาม ทั้งนี้ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ ศรชล. มีอำนาจประกาศเขตการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยโดยกำหนดพื้นที่เพื่อดำเนินการดังกล่าวกรณีฉุกเฉินหรือเร่งด่วนได้เป็นการเฉพาะคราว

และภายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยประกาศดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ศรชล. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง รวมทั้งขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๒) ดำเนินการเพื่อให้มีการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ หรือเตรียมการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจตามมาตรา ๒๗ ได้ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

(๓) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการ หรือบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุ หรือคำสั่งการของ ศรชล. ที่เกี่ยวข้อง

(๔) สั่งการและกำกับดูแลท่าเทียบเรือ กิจการทำเรือ ที่จอดเรือ ท่ารับส่งสินค้า ท่ารับส่งคนโดยสาร ท่าเทียบเรือประมง กิจการแพปลา และพื้นที่หรือสถานที่ตามที่อยู่อาศัยการประกาศ

กำหนด ทั้งนี้ ในกรณีตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมสถานที่หรือกิจการดังกล่าว ต้องร้องขอ

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตามพระราชบัญญัตินี้หรือการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร แล้วแต่กรณี ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้และคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวได้

หมวด ๔

การปฏิบัติการและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติการกิจตามมาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ายานพาหนะ หรือบุคคลในยานพาหนะนั้น ได้กระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศไทยในเขตทางทะเลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลใด ๆ ไม่ว่าจะมีการกระทำความผิดอื่นด้วยหรือไม่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสืบสวนและสอบสวน และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตทางทะเลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นพนักงานสอบสวน ส่วนการกำหนดพื้นที่ในการสอบสวนและการกำหนดให้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งให้มีอำนาจกระทำการเท่าที่จำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ยานพาหนะหยุด และใช้มาตรการบังคับเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นหยุด รวมทั้งสั่งและบังคับให้ผู้ควบคุมยานพาหนะและคนประจำยานพาหนะนำยานพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่ง

(๒) สั่งให้บุคคลหรือยานพาหนะซึ่งขัดขวาง กีดขวาง หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการกิจออกจากพื้นที่ที่กำหนด

(๓) ขึ้นไปบนยานพาหนะนั้น เพื่อตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับยานพาหนะ และเอกสารคนประจำยานพาหนะนั้น

(๔) ค้นยานพาหนะ และคนประจำยานพาหนะที่ต้องสงสัยนั้น ให้รู้หรือขนสิ่งของในยานพาหนะใด ๆ เพื่อการค้น โดยไม่ต้องมีหมายค้น

(๕) ควบคุมผู้ต้องสงสัย ตลอดจนควบคุมยานพาหนะ และสิ่งของที่จะใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด ถ้าการตรวจค้นยานพาหนะหรือการสืบสวนมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำความผิด ห้ามมิให้ควบคุมยานพาหนะ ผู้ควบคุมยานพาหนะหรือบุคคลในยานพาหนะไว้เกินความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

(๖) ให้พ่วงยานพาหนะ หรือให้ทำการอื่นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้นการสอบสวน หรือการดำเนินคดี

(๗) ไล่ตามยานพาหนะใด ๆ ที่กระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตามกฎหมายที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ รวมทั้งไล่ตามจับกุมผู้ต้องสงสัยที่หนีขึ้นฝั่งได้ตามความจำเป็น

(๘) สอบสวนและควบคุมตัวผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่นำตัวผู้ต้องหามาถึงฝั่ง ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เมื่อการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ทำความเข้าใจว่าควรส่งฟ้องหรือไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมสำนวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ไม่ว่าจะคดีว่า ควรส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการพื้นที่ใด ให้ส่งไปยังพนักงานอัยการตามที่อยู่สูงสุดกำหนด

การสอบสวนหรือการสอบสวนร่วมกันตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นไม่ใช่คำสั่งของอัยการสูงสุด ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการในกรณีที่ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้องก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการไปก่อน แต่ทั้งนี้ มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับในการที่พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกาโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ยานพาหนะ หรือบุคคลในยานพาหนะใดได้กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศในเขตทางทะเลภายนอกราชอาณาจักร เช่น การออกอากาศโดยส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต ยานพาหนะนั้นนั้นปราศจากสัญชาติ หรือเรือที่ชักธงของรัฐสองรัฐขึ้นไปตามความสะดวก หรือเปลี่ยนธงในระหว่างการเดินทางที่อาจถูกถือเสมือนเป็นเรือไร้สัญชาติ หรือแม้ว่าเป็นเรือที่ชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงธงของตนแต่เรือนั้นตามความเป็นจริงเป็นเรือไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะ

หยุด หรือใช้มาตรการบังคับเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ยานพาหนะนั้นหยุดและขึ้นไปบนยานพาหนะนั้น เพื่อตรวจสอบเอกสาร รวมทั้งตรวจสอบสิ่งอื่นใดบนยานพาหนะนั้นเท่าที่จำเป็นเพื่อหาพยานหลักฐาน หากปรากฏพยานหลักฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการหรือสั่งห้ามเข้ามา ในราชอาณาจักรแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานว่าเป็นเรือไทย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๑ เพื่อประสิทธิภาพในการสอบสวนคดีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนวยการจะให้ความเห็นชอบให้คดีใดต้องมีพนักงานอัยการหรือ พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาสอบสวนร่วมกับ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบ พยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวนก็ได้ ทั้งนี้ การสอบสวนร่วมกันหรือการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน ดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหาร ศรชล. กำหนด

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวของ ศรชล. หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐของหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดประกอบกับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ของ ศรชล. ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ผู้อำนวยการจะกำหนดให้ใช้เครื่องหมายแทนบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ การใช้หรือแสดงเครื่องหมายให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา ๓๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า เรือต่างชาติได้กระทำความผิดตาม กฎหมายที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้อาณัติสัญญาณเพื่อสั่งให้หยุดในระยะทาง ที่เรือต่างชาติสามารถเห็นหรือได้ยินสัญญาณได้ โดยไม่จำเป็นว่าในขณะที่มีคำสั่งให้หยุด เรือของ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งจะต้องอยู่ภายในเขตทางทะเลที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ หากเรือ ต่างชาตินั้นไม่หยุดพนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิไล่ตามติดพันเรือต่างชาตินั้น เพื่อบังคับให้เรือต่างชาตินั้น หยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่ง และสามารถดำเนินการต่อไปนอกทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง หรือ เขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ หากการไล่ตามติดพันนั้นมีได้ขาดตอนลง แต่สิทธิการไล่ตามติดพันสิ้นสุดลง ทันทีเมื่อเรือต่างชาติที่ถูกไล่ตามติดพันนั้นเข้าสู่ทะเลอาณาเขตของประเทศตนหรือประเทศอื่น

การไล่ตามติดพันในวรรคหนึ่ง อาจกระทำโดยเรือหรืออากาศยานอื่นของพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการร่วมกับ ศรชล. ก็ได้

ในกรณีที่การไล่ตามติดพันกระทำโดยอากาศยาน ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ โดยอนุโลม โดยอากาศยานซึ่งออกคำสั่งให้หยุดต้องไล่ตามติดพันเรือต่างชาตินั้นอย่างจริงจังด้วย ตนเองจนกระทั่งเรือ หรืออากาศยานลำอื่นที่อากาศยานนั้นเรียกมาได้มาถึงเพื่อรับช่วงการไล่ตาม ติดพันแล้ว เว้นแต่อากาศยานนั้นจะสามารถจับกุมเรือต่างชาตินั้นด้วยตนเองได้ การไล่ตามติดพัน

จะกระทำมิได้ถ้าอากาศยานของพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่จะไล่ตามติดพันเพียงแต่เห็นเรือต่างชาติกระทำความผิดหรือสงสัยว่าได้กระทำความผิด แต่มิได้มีการสั่งให้หยุดและมีได้มีการไล่ตามติดพันโดยเรือหรืออากาศยานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ เรือหรืออากาศยานอื่นของรัฐโดยไม่ขาดตอน

การไล่ตามติดพันตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้ใช้บังคับโดยอนุโลมกับเรือต่างชาติที่กระทำความผิดตามกฎหมายไทยที่ใช้บังคับในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป หรือเขตปลอดภัยรอบสิ่งติดตั้งในไหล่ทวีป

การไล่ตามติดพันในมาตรานี้ให้หมายความรวมถึง การไล่ตามเรือต่างชาติที่ได้กระทำความผิดหรือมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าเรือต่างชาตินั้นได้กระทำความผิดตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำโดยเรือเล็กลำใดลำหนึ่งของเรือต่างชาตินั้นหรือทำงานร่วมกันกับยานพาหนะอื่น และใช้เรือต่างชาตินั้นเป็นเรือแม่อยู่หรือเข้ามาในเขตทางทะเลที่ประเทศไทยมีเขตอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นตัวการร่วมหรือเป็นผู้สนับสนุนกระทำความผิด แม้กระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักร และให้รับโทษในราชอาณาจักร

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการกิจการตามมาตรา ๒๗ ถ้ามีความจำเป็นที่ศาล ต้องใช้อำนาจหรือหน้าที่ตามกฎหมายใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจหรือความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐใด ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ใน ศาล. เป็นเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น หรือมีมติให้หน่วยงานของรัฐนั้นมอบหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบตามกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้ ศาล. ดำเนินการแทนหรือมีอำนาจดำเนินการด้วยภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้อำนาจนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการกิจการตามมาตรา ๒๗ ให้ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการหรืองดเว้นการปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด
- (๒) ห้ามเข้าหรือให้ออกจากบริเวณเขตทางทะเลหรือทางน้ำอื่น ๆ ตลอดจนพื้นที่ทางบก อาคาร หรือสถานที่ที่กำหนด ในห้วงเวลาที่ปฏิบัติการ
- (๓) ห้ามการออกเรือหรือนำเรือเข้าจอดในที่ต่าง ๆ
- (๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งจะกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อยกเว้น เงื่อนไขหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ การกำหนดดังกล่าวต้องไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ

มาตรา ๓๖ ให้ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เลขาธิการ ศรชล. ผอ.ศรชล.ภาค ผอ.ศรชล.จังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๘ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เลขาธิการ ศรชล. ผอ.ศรชล.ภาค ผอ.ศรชล.จังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เนื่องจากการที่ตนได้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ในการใช้อำนาจของ ศรชล. ถ้าก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนผู้สุจริตให้ ศรชล. จัดให้ผู้นั้นได้รับการชดเชยค่าเสียหายตามควรแก่กรณีตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๐ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ภายในพื้นที่ที่กำหนด

ตามมาตรา ๒๗ วรรคสาม อาจได้รับสิทธิและค่าตอบแทนพิเศษตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งผู้ใดเจ็บป่วย เสียชีวิต ทูพพลภาพ พิกัด หรือสูญเสียอวัยวะอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นนอกเหนือจากที่มีกฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๑ บรรดาข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

การดำเนินคดีใด ๆ อันเนื่องมาจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามหมวดนี้ให้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม ทั้งนี้ ในกรณีที่ศาลจะต้องพิจารณาเพื่อใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี ให้ศาลเรียกพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งออกข้อกำหนด ประกาศหรือคำสั่ง หรือการกระทำการนั้น มาเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง รายงานหรือแสดงเหตุผลเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวดังกล่าวด้วย

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ ศรชล. ตามมาตรา ๒๘ (๔) หรือ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือ วรรคสี่ หรือต่อสู้อหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการต่อสู้อหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติซึ่งได้กระทำภายในราชอาณาจักร ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามที่ บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดที่

ผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับ ออกตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประมงหรือสิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงสิบล้านบาท

มาตรา ๔๔ ผู้สนับสนุนหรือได้รับตัวการในความผิดนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคนประจำเรือ ซึ่งมีได้เป็นเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ และศาลเห็นว่าเป็นการกระทำไป ตามคำสั่งการของเจ้าของเรือ หรือผู้ควบคุมเรือ ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ให้บรรดาระเบียบหรือข้อบังคับในเรื่องใดที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานที่ออกโดย
ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมติสภาความมั่นคง
แห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือศูนย์อำนวยการอื่นที่อาจมีการจัดตั้งขึ้นมาทำหน้าที่แทน
ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ยังคงมีผลใช้บังคับกับ ศรชล.
ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับในเรื่องนั้นที่ออกโดยคณะกรรมการ
คณะกรรมการบริหาร ศรชล. หรือผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

การดำเนินการออกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้
นายกรัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

၈၀၈

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ซึ่งปัญหาดังกล่าวอยู่ในเขตทางทะเล อันมีลักษณะที่หลากหลายและประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไว้ รวมทั้งมีสิทธิหน้าที่อื่นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณี จะต้องปฏิบัติตามอีกด้วย อันทำให้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้บังคับในเขตทางทะเลที่อยู่ภายนอกราชอาณาจักร หรืออาจไม่ครอบคลุมถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีอยู่อย่างมากมายในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านทรัพยากร หรือด้านสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยปฏิบัติงานหลักเพื่อรับผิดชอบดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากร และประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

เรื่อง บทบาทของ ครรชล.ในการบรรเทาสาธารณภัยทางทะเล

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....พล.ร.ต. เชิงชาย ชมเชิงแพทย์ ร.น.....
ตำแหน่ง.....นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ อดีตผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคง
กรมยุทธการทหารเรือ
วัน/เดือน/ปีสัมภาษณ์ ๑๙ เม.ย.๖๒.....
ผู้สัมภาษณ์ พล.ร.ต. เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์ ร.น. ตำแหน่ง รอง จก.ยก.ทหาร นักศึกษาวิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑

๑. ปัญหาการวิจัย

รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรมฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยในสาระของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แบ่งออกเป็น ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกရာช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบด้านความมั่นคง กำหนดให้มีการดำเนินการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์

ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลสามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุทธานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาลในการบริหารจัดการปกป้องและดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบกและทางทะเลของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสมมีการสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเข้มแข็งยั่งยืน

จากประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้น ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทยในปัจจุบันมีมูลค่าประมาณ ๒๔ ล้านล้านบาทต่อปีและมีแนวโน้มจะเพิ่มมูลค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลประโยชน์เหล่านี้มาจากการประมงทะเล ทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การท่องเที่ยว และการใช้ทะเลเป็นเส้นทางคมนาคมในการลำเลียงขนส่งสินค้า ภายใต้ความสำคัญของทะเลตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาความมั่นคงทางทะเลในมิติต่างๆ เช่น ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลและกรรมสิทธิ์ในเกาะต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยังคงไม่สามารถเจรจาทำความตกลงกันได้ในเวลาอันใกล้ รวมถึงการแสวงหาทรัพยากรจากทะเลและในพื้นที่เหลื่อมทับจากรัฐอื่นๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณมากขึ้นในทุกปี เนื่องจากทรัพยากรบนแผ่นดินเริ่มลดน้อยลง นอกจากนี้ในปัจจุบัน รัฐยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การก่อการร้ายในทะเล การประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การหลบหนีเข้าเมืองและการโยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติทางทะเล การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบลำเลียงยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด อุบัติเหตุทางทะเลและภัยพิบัติตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการแสวงหาประโยชน์จากทะเลของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

จากสภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งอยู่ในลักษณะการแยกปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ตนเองรับผิดชอบ ขาดหน่วยงานและรูปแบบการประสานงานอย่างเป็นระบบ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จึงถูกจัดตั้งขึ้นตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อ ๑๗ มี.ค.๒๕๔๐ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานช่วยเหลือ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีกองทัพเรือเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ ๕ หน่วยงานทางทะเล ได้แก่ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร กรมประมง และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกกว่า ๒๔ หน่วยงาน อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวก็มีอุปสรรคอยู่มากในเรื่องของความเพียงพอและความเชี่ยวชาญของกำลังพล ข้อจำกัดของทรัพยากร เรือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติการ และการบูรณาการกำลังเมื่อเกิดเหตุการณ์ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานกว่า ๒๐ ปี ประกอบกับความ

เปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบัน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญของการยกระดับของ ศรชล. จากศูนย์ประสานงานให้เป็นศูนย์อำนวยการ จากเหตุผลดังกล่าว กองทัพเรือ จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.... ในเดือน มี.ค.๕๘ และผ่านกระบวนการพิจารณามาตามลำดับ ปัจจุบันพระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้แล้ว

สำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในทุกด้าน การบังคับใช้กฎหมายในทะเลโดยบูรณาการกำลังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางทะเลในรูปแบบต่างๆ การช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยทางทะเล การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะมีบทบาทในภาวะปกติในการติดตามสถานการณ์ และประเมิน ภัยคุกคามทางทะเล ในการปฏิบัติงาน ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะสามารถควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐ เพื่อกำกับดูแล อำนาจการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลใด เกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ หรือไม่มีหน่วยงานของรัฐได้รับผิดชอบ หรือมีความจำเป็น ต้องมีการบูรณาการจากอำนาจหน้าที่ใหม่ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตามพระราชบัญญัติฯ นั้น โดยเฉพาะบริบทในด้านที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เกิดความชัดเจนและมีประสิทธิภาพในอนาคต จึงมีความจำเป็น ต้องการศึกษาว่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลควรมีบทบาทเพื่อรองรับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

๒. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล
๒. เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒
๓. เพื่อเสนอแนวทางกำหนดบทบาทและกลไกของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

๓. คำถามสัมภาษณ์

๑. ภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในอนาคตตามความเห็นของท่านมีแนวโน้มเป็นอย่างไร

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล อาทิเช่น การก่อการร้ายทางทะเล การลักลอบต่างๆ และกระทำผิดกฎหมายทางทะเล สาธารณภัยทางทะเล มีความซับซ้อน หลากหลายขึ้น เนื่องจากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกระแสโลกาภิวัตน์ จากปัจจัยแวดล้อมดังกล่าว จึงทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลจะมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

๒. ปัญหา อุปสรรค และข้อคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลที่ผ่านมา เช่น มีการแจ้งเตือนและการเฝ้าระวัง การตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างรวดเร็ว ประสิทธิภาพการทำงาน ความเพียงพอของบุคลากรและเครื่องมือ ขั้นตอนการปฏิบัติและอื่น ๆ

การแจ้งเตือนภัยและการเฝ้าระวังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สำหรับการตอบสนองต่อสถานการณ์ ประสิทธิภาพในการทำงานและความเพียงพอของบุคลากรและเครื่องมือ อาจมีปัญหาจากโครงสร้าง และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานซึ่งถือกฎหมายต่างกัน ข้อจำกัดของหน่วยงานด้านบุคลากรและทรัพยากรในการตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลนั้นยังมีอยู่มาก รวมถึงยังขาดกระบวนการตัดสินใจต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าว่า เมื่อไรต้องบูรณาการ

๓. รูปแบบ กลไก หรือแนวทางการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลควรเป็นอย่างไรใครควรเป็นหน่วยรับผิดชอบ และอำนาจสั่งการ หรือรูปแบบการประสานงานควรเป็นอย่างไร

การบริหารจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน ในประเด็นโครงสร้างการควบคุมสั่งการและการประสานงาน แต่การกำกับดูแลและเฝ้าระวังโดยหน่วยงานปกครองในพื้นที่นั้นคงทำไม่ได้ การจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลจึงอยู่บนพื้นฐานของการติดตาม ประเมินสถานการณ์ และประเมินความเสี่ยงของสถานการณ์ตั้งแต่เริ่มต้น และตอบสนองเหตุการณ์โดยการบูรณาการกำลังจากหน่วยงานของรัฐเข้าจัดการเพื่อลดผลกระทบตั้งแต่เริ่มต้น การกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจในการตรวจสอบ ประเมินสถานการณ์ สั่งการ และบูรณาการขีดความสามารถตามกฎหมายอย่างเป็นทางการน่าจะจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้

๔. หน่วยงานภาคภาครัฐควรสร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน เตรียมการ และจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

ควรต้องให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง ตั้งแต่ระดับบุคคล ครัวเรือน ชุมชนเพื่อสร้างความร่วมมือในการเตือนภัย ช่วยเหลือ และการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

การสร้างความรู้และความเข้าใจเหล่านี้ อาจแทรกเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือใช้เครื่องมือด้านสื่อสารมวลชนและเครือข่ายสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

๕. หน่วยงานทางวิชาการ สถาบันการศึกษาต่างๆ ควรมีบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

หน่วยงานทางวิชาการ สถาบันการศึกษาต่างๆ ควรมีบทบาทในการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามภูมิภานาของตน รวมถึงสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชนโดยการสอดแทรกข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาอย่างเหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนหน่วยงานของรัฐโดยให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบาย หรือทำการวิจัยทั้งในเชิงนโยบายและเชิงเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศตามความสามารถและความชำนาญของแต่ละสถาบัน

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การกำหนดบทบาทของ ศรชล.เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... น.อ. ดุลยวัฒน์ เขาวรัตน์ ร.น.....

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สำนักกิจการความมั่นคง กรมยุทธการทหารเรือ

วัน/เดือน/ปีสัมภาษณ์ ๑๙ เม.ย.๖๒.....

ผู้สัมภาษณ์ พล.ร.ต. เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์ ร.น. ตำแหน่ง รอง จก.ยก.ทหาร นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑

๑. ปัญหาการวิจัย

รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรมฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยในสาระของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แบ่งออกเป็น ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมในการรับมือภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง กำหนดให้มีการดำเนินการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลสามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุทธานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาลในการบริหารจัดการปกป้องและดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคง ทั้งชายแดนทางบกและทางทะเลของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสมมีการสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเข้มแข็งยั่งยืน

จากประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้น ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทยในปัจจุบันมีมูลค่าประมาณ ๒๔ ล้านล้านบาทต่อปี และมีแนวโน้มจะเพิ่มมูลค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลประโยชน์เหล่านี้มาจากการประมงทะเล ทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การท่องเที่ยว และการใช้ทะเลเป็นเส้นทางคมนาคมในการลำเลียงขนส่งสินค้า ภายใต้ความสำคัญของทะเลตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาความมั่นคงทางทะเลในมิติต่างๆ เช่น ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลและกรรมสิทธิ์ในเกาะต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยังคงไม่สามารถเจรจาทำความเข้าใจกันได้ในเวลาอันใกล้ รวมถึงการแสวงหาทรัพยากรจากทะเลและในพื้นที่เหลื่อมทับจากรัฐอื่นๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณมากขึ้นในทุกปี เนื่องจากทรัพยากรบนแผ่นดินเริ่มลดน้อยลง นอกจากนี้ในปัจจุบันรัฐยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การก่อการร้ายในทะเล การประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การหลบหนีเข้าเมือง และการโยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติทางทะเล การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบลำเลียงยาเสพติด

และสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด อุบัติเหตุทางทะเลและภัยพิบัติตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการแสวงประโยชน์จากทะเลของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

จากสภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งอยู่ในลักษณะการแยกปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ตนเองรับผิดชอบ ขาดหน่วยงานและรูปแบบการประสานงานอย่างเป็นระบบ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จึงถูกจัดตั้งขึ้นตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อ ๑๗ มี.ค.๕๐ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานช่วยเหลือ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีกองทัพเรือเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ ๕ หน่วยงานทางทะเล ได้แก่ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร กรมประมง และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกกว่า ๒๔ หน่วยงาน อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวก็มีอุปสรรคอยู่มากในเรื่องของความเพียงพอและความเชี่ยวชาญของกำลังพล ข้อจำกัดของทรัพยากร เรือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติการ และการบูรณาการกำลังเมื่อเกิดเหตุการณ์ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานกว่า ๒๐ ปี ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบัน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญของการยกระดับของ ศรชล. จาก ศูนย์ประสานงานให้เป็นศูนย์อำนวยการ จากเหตุผลดังกล่าว กองทัพเรือจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.... ในเดือน มี.ค.๕๘ และผ่านกระบวนการพิจารณาตามลำดับ ปัจจุบัน พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้แล้ว

สำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล(ศรชล.) จะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในทุกด้าน การบังคับใช้กฎหมายในทะเลโดยบูรณาการกำลังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางทะเล ในรูปแบบต่างๆ การช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยทางทะเล การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะมีบทบาทในภาวะปกติในการติดตามสถานการณ์และประเมินภัยคุกคามทางทะเล ในการปฏิบัติงาน ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะสามารถควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐ เพื่อกำกับดูแล อำนวยการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลใดเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ หรือไม่มีหน่วยงานของรัฐใดรับผิดชอบ หรือมีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการ จากอำนาจหน้าที่ใหม่ของศูนย์อำนวยการรักษา

ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตามพระราชบัญญัติฯ นั้น โดยเฉพาะบริบทในด้านที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เกิดความชัดเจนและมีประสิทธิภาพในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องการศึกษาว่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลควรมีบทบาทเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

๒. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล
๒. เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒
๓. เพื่อเสนอแนวทางกำหนดบทบาทและกลไกของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

๓. คำถามสัมภาษณ์

๑. ภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในอนาคตตามความเห็นของท่านมีแนวโน้มเป็นอย่างไร

จากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล อาทิเช่น การก่อการร้ายทางทะเลที่มีรูปแบบซับซ้อนและหลากหลายขึ้น การลักลอบต่างๆ และกระทำผิดกฎหมายทางทะเลรวมทั้งอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดในทะเล มีความซับซ้อนหลากหลาย จึงทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลจะมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

๒. ปัญหา อุปสรรค และข้อคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลที่ผ่านมา เช่น มีการแจ้งเตือนและการเฝ้าระวัง การตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างรวดเร็ว ประสิทธิภาพการทำงาน ความเพียงพอของบุคลากรและเครื่องมือ ขั้นตอนการปฏิบัติและอื่น ๆ

ในประเด็นของการแจ้งเตือนภัยและการเฝ้าระวังนั้น เป็นไปตามกระบวนการเป็นไปตามมาตรฐานและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ ในส่วนของการตอบสนองต่อสถานการณ์ ประสิทธิภาพในการทำงาน และความเพียงพอของบุคลากรและเครื่องมือ เห็นว่าจากโครงสร้างของหน่วยงาน และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมายต่างกันั้น ทำให้เกิดปัญหาในการสั่งการและการบูรณาการ บุคลากร และ

เครื่องมือในเบื้องต้นมีความล่าช้า และอาจสร้างผลกระทบและความสูญเสียมากขึ้น ตลอดจนข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเครื่องมือที่มีอยู่ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และอยู่ในการครอบครองของหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงการใช้เครื่องมือแบบรวมการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓. รูปแบบ กลไก หรือแนวทางการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเล ควรเป็นอย่างไร ควรเป็นหน่วยรับผิดชอบ และอำนาจสั่งการ หรือรูปแบบการประสานงาน ควรเป็นอย่างไร

รูปแบบ และกลไกการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลนั้น ควรจะกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อกำหนดแผน และบริหารจัดการ ตลอดจนบูรณาการ บุคคลากร และเครื่องมือต่างๆ ของหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบัน ครชล. (ศูนย์ประสานงานฯ) ซึ่งมี ทร. เป็นหน่วยงานหลัก เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในภาพรวม ซึ่งส่วนใหญ่เกิดขึ้นในทะเลหลวงซึ่งนอกเหนืออำนาจรัฐจึงจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของ ทร. เป็นหลักเข้าแก้ไขตามสถานการณ์ และยังไม่ได้ให้อำนาจหน่วยงานใด ในการสั่งการ เป็นเพียงแต่การประสานงานภายใต้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามกฎหมายเท่านั้น ซึ่งรูปแบบการสั่งการและประสานงานนั้น ควรมีการกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจสั่งการ และบูรณาการขีดความสามารถตามกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๔. หน่วยงานภาคภาครัฐควรสร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน เตรียมการ และจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

ตามปกติขั้นตอนของการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลควรประกอบด้วย การเตรียมการก่อนเกิดเหตุการณ์เพื่อเป็นการป้องกัน และเตรียมการก่อนเกิดเหตุ ขึ้นต่อไปคือการปฏิบัติการเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น และขั้นตอนการดำเนินการหลังเกิดเหตุการณ์ ซึ่งการสร้างความรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนควรต้องมีการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจ ในการปฏิบัติอย่างทั่วถึงในทุกระดับ โดยใช้เครื่องมือสารสนเทศและเครือข่ายประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง

๕. หน่วยงานทางวิชาการ สถาบันการศึกษาต่างๆ ควรมีบทบาทในการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

การจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในรูปแบบต่างๆ ของแต่ละประเทศ นั้นมีรูปแบบหลากหลาย ขึ้นอยู่กับการกำหนดโครงสร้างและบริหารจัดการ ลักษณะของพื้นที่ที่เกิดภัย และเครื่องมือของรัฐที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม จะมีการอ้างอิงภายใต้ทฤษฎีการเผชิญสถานการณ์วิกฤติด้วยกันทั้งสิ้น หน่วยงานทางวิชาการ สถาบันการศึกษาต่างๆ จึงควรมีบทบาทในการศึกษา วิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการเตือนภัย เฝ้าระวัง และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ อำนาจของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเครื่องมือที่รัฐมีอยู่

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	พลเรือตรี เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖
การศึกษา	- โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๓ - โรงเรียนนายเรือ รุ่นที่ ๘๐ - โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ รุ่นที่ ๕๖ - วิทยาลัยการทัพเรือ รุ่นที่ ๔๐
ประวัติการทำงานโดยย่อ	- ต้นหนเรือหลวงภูเก็ต - ต้นปืนเรือหลวงมกุฎราชกุมาร - ต้นเรือ เรือ ต.๙๔ - ผู้บังคับการเรือ เรือ ต.๑๓ - ประจำแผนกยุทธการทางเรือ กองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ - หัวหน้าแผนกกรรมวิธีข้อมูล กองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ - หัวหน้าแผนกยุทธการทางเรือ กองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ - รองผู้อำนวยการกองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ - นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำเสนาธิการทหารเรือ - นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารเรือ - นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำเสนาธิการทหารเรือ - นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรองผู้บัญชาการทหารสูงสุด - ผู้อำนวยการกองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ - นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำเสนาธิการทหารเรือ - ผู้ช่วยทูตทหารเรือไทยประจำกรุงนิวเดลี และรักษาราชการผู้ช่วยทูตทหารไทยประจำกรุงนิวเดลี และรักษาราชการผู้ช่วยทูตทหารเรือไทยประจำกรุงโคลอมโบ - รองผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคง กรมยุทธการทหารเรือ
ตำแหน่งปัจจุบัน	- รองเจ้ากรมยุทธการทหาร

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การกำหนดบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
เพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

ผู้วิจัย พลเรือตรี เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ตำแหน่ง รองเจ้ากรมยุทธการทหาร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ โดยในสาระของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แบ่งออกเป็น 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเน้นการจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกရာช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ การพัฒนาคนเครื่องมือเทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติไว้ 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การรักษาความสงบภายในประเทศ 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบด้านความมั่นคง 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ 4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ 5) การพัฒนา กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบด้านความมั่นคง กำหนดให้มีการดำเนินการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทรภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้องและดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งหมดของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบกและทางทะเลของไทยอย่างบูรณาการและเป็น

ระบบ และในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการจัดการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม กำหนดให้มีการบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมโดยมี กอ.รมน. และ ศรชล. เป็นหน่วยงานหลัก ซึ่ง ศรชล.จะมีบทบาทหลักในการจัดการปัญหาความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวม

จากประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้น ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทยในปัจจุบัน มีมูลค่าประมาณ 24 ล้านล้านบาทต่อปีและมีแนวโน้มจะเพิ่มมูลค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความสำคัญของทะเลตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาความมั่นคงทางทะเล ในมิติต่างๆ เช่น ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลและกรรมสิทธิ์ในเกาะต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยังคงไม่สามารถเจรจาทำความตกลงกันได้ในเวลาอันใกล้ รวมถึงการแสวงหาทรัพยากรจากทะเล และในพื้นที่เสื่อมโทรมทับจากรัฐอื่นๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณมากขึ้นในทุกปี เนื่องจากทรัพยากรบนแผ่นดินเริ่มลดน้อยลง นอกจากนี้ ในปัจจุบัน รัฐยังต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การก่อการร้ายในทะเล การประมงโดยผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การหลบหนีเข้าเมืองและการโยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติทางทะเล การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบลำเลียงยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด อุบัติเหตุทางทะเลและภัยพิบัติตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการแสวงประโยชน์จากทะเลของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

จากสภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งอยู่ในลักษณะการแยกปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ตนเองรับผิดชอบ ขาดหน่วยงานและรูปแบบการประสานงานอย่างเป็นระบบ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จึงถูกจัดตั้งขึ้นตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อ 17 มี.ค.40 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานช่วยเหลือ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีกองทัพเรือเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ 5 หน่วยงานทางทะเล ได้แก่ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร กรมประมง และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกกว่า 24 หน่วยงาน การปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวยังมีอุปสรรคอยู่มากในเรื่องของความเพียงพอและความเชี่ยวชาญของกำลังพล ข้อจำกัดของทรัพยากร เรือ และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติการ และการบูรณาการกำลังเมื่อเกิดเหตุการณ์ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานกว่า 20 ปี ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบัน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญของการยกระดับของ ศรชล.จาก ศูนย์ประสานงานให้เป็นศูนย์อำนวยการ โดยกำหนดไว้ใน

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล 2558 – 2564 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 ข้อ 6.4 จากเหตุผลดังกล่าว กองทัพเรือจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.... ในเดือน มี.ค.58 และผ่านกระบวนการพิจารณาตามลำดับ ปัจจุบันพระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อ 9 มี.ค.62

สำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในทุกด้าน การบังคับใช้กฎหมายในทะเลโดยบูรณาการกำลังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางทะเลในรูปแบบต่างๆ การช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยทางทะเล การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะมีบทบาทในภาวะปกติในการติดตามสถานการณ์และประเมินภัยคุกคามทางทะเล ในการปฏิบัติงาน ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จะสามารถควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล อำนาจการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา เหตุการณ์ หรือการกระทำผิดกฎหมายที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเล เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลใดเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ หรือไม่มีหน่วยงานของรัฐได้รับผิดชอบ หรือมีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการ จากอำนาจหน้าที่ใหม่ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัติฯ นั้น โดยเฉพาะบริบทในด้านที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เกิดความชัดเจนและมีประสิทธิภาพในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องการศึกษาว่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลควรมีบทบาทเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล
2. เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.2562
3. เพื่อเสนอแนวทางกำหนดบทบาทและกลไกของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการ ศึกษาบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.2562 โดยเน้นการวิเคราะห์บทบาทของ ศรชล. ในการรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมาย นโยบาย และ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.2562 กับนำทฤษฎี แนวคิด เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับงานการรักษาความมั่นคงทางทะเลและงานด้านความมั่นคงในมิติอื่นๆ การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกองทัพเรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่กำกับดูแลรับผิดชอบงานการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและงานด้านความมั่นคงมาวิเคราะห์ประกอบการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการทบทวนกฎหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงทางทะเล ทฤษฎีและหลักการด้านความมั่นคง รวมถึงแนวคิดในการบริหารจัดการของหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศ และนำมาพิจารณาร่วมกับลักษณะแนวโน้มและผลกระทบของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบันและในห้วง 10 ปีข้างหน้าที่มีแนวโน้มรุนแรง ซับซ้อน และหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งพิจารณา กลไก ปัญหา และสิ่งท้าทายของการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลของไทยในปัจจุบัน สามารถกำหนดบทบาทของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล โดยงานวิจัยพบว่า แนวทางปฏิบัติเพื่อตอบสนองภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ในทะเลของไทยของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นนั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยงานรักษาความมั่นคงทางทะเลของต่างประเทศในประเด็นความต้องการในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานรักษากฎหมายทางทะเลเข้าด้วยกัน โดยอาจมีความแตกต่างด้านการกำหนดนโยบาย การประกอบกำลัง และแนวคิดการปฏิบัติการตามลักษณะโครงสร้างระบบราชการ และบริบทสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ

จากการจัดทำแนวคิดการจัดโครงสร้าง การบริหารจัดการ และการประกอบกำลังทางเรือของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ตามงานวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวสามารถแก้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ของศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เช่น ความเพียงพอของทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของกำลังพล แนวคิดและแผนรองรับสถานการณ์ พื้นที่ปฏิบัติการที่กว้างขวาง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการภายในด้านการดำเนินคดี และการพัฒนาองค์ความรู้ ให้ลดอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้ งานวิจัยยังได้พิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ โดยเฉพาะอำนาจในการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐในการจัดการภัยคุกคามและการบรรเทาสาธารณภัย การติดตาม และประเมินสภาวะแวดล้อม การแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดหน่วยงานภายใต้ ศรชล. เพื่อให้มีการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดทำคำของบประมาณของ ศรชล.(ศูนย์อำนวยการฯ) เพื่อปฏิบัติงานปกติและรองรับเหตุการณ์และภัยคุกคามในทุกๆ ด้าน ตลอดจนการจัดทำอัตรากำลังเพิ่มเติมของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) อย่างเพียงพอ

สำหรับการจัดทำแนวคิดในการปฏิบัติงานของ ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ในอนาคตนั้น จากการวิจัยเห็นว่า ควรจัดให้มีกำลังพลจาก 6 หน่วยงานหลักของ ศรชล. ปฏิบัติงานร่วมกันในลักษณะของหน่วยปฏิบัติการร่วม หรือ Joint Interagency อันทำให้สามารถประสานงานนโยบายเฉพาะด้าน และดำรงความเชี่ยวชาญเดิมของหน่วยงานหลักไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาเดียวกัน รวมถึงมีการควบคุมบังคับบัญชาหน่วยกำลังแบบเป็นพื้นที่ (Area Command Concept) ตามความแตกต่างของลักษณะภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมและภัยคุกคาม สำหรับแนวคิดและแผนรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนของหน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยประสานงานให้สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทันเวลา ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงในการขยายตัวของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น จึงควรมีแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลเป็นการเฉพาะ ทั้งในระดับการประสานนโยบาย การประเมินสถานการณ์ การเตรียมความพร้อม การควบคุม สั่งการ และประสานการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐระหว่างเหตุการณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ศรชล. (ศูนย์อำนวยการฯ) ควรให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแผนเผชิญเหตุเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเลเป็นการเฉพาะ
2. ศรชล. ควรพัฒนาขีดความสามารถของระบบติดตามภาพสถานการณ์ในทะเลให้มีประสิทธิภาพในลักษณะตามสถานการณ์จริง (Real Time) ให้กับศูนย์ยุทธการ ศรชล. ทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค เพื่อให้สามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งพัฒนากลไกในการ

ควบคุมสั่งการ และการมอบอำนาจให้ ศรชล.ภาค สามารถจัดการกับภัยคุกคามในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ศรชล. ควรแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ในสายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมืออย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมตั้งแต่ในภาวะปกติ

4. ศรชล. ควรจัดให้มีการกำหนดมาตรฐานองค์ความรู้และการฝึกกำลังพลที่ปฏิบัติงาน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานหลักให้มีความรู้ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในลักษณะการบังคับใช้กฎหมายข้ามหน่วยงาน อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ

5. ศรชล. ควรจัดให้มีแนวทางการเสริมสร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายทะเลในการเฝ้าระวัง การข่าวและการรายงาน รวมถึงการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้ กลไก ศรชล.จังหวัด เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเกิดจิตสำนึกในการแสวงหาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของตนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการวิจัยขีดความสามารถที่ ศรชล. ต้องการในการรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เพื่อให้ ศรชล. มีแนวทางในการเตรียมกำลังได้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพในอนาคต

2. ควรดำเนินการวิจัยโครงสร้างของ ศรชล. ที่เหมาะสมกับการรองรับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ทางทะเลในอนาคต